

บทความวิจัย

เรื่อง การศึกษาสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

โดย

นางสาวหทัยภัทร พงศ์บุญคุ้มลาภ

รหัสนักศึกษา 620510880

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	การศึกษาสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด
ผู้เขียน	นางสาวหทัยภัทร พงศ์บุญคุ้มลาภ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์วิมลศิริ กลิ่นบุบผา
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา กลวิธีการเขียน และคุณค่าของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

ผลการศึกษาพบว่าสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด มีการเสนอเนื้อหาเพื่อให้คำแนะนำแก่วัยรุ่นที่ต้องเผชิญความยากลำบากในการเปลี่ยนสู่การเป็นผู้ใหญ่ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการความคิดและความรู้สึก การวางแผนชีวิต การพัฒนาศักยภาพของตนเอง การบรรลุเป้าหมายชีวิต และการจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ในส่วนของกลวิธีการเขียน ผู้เขียนมีกลวิธีในการนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจทั้งหมด 7 วิธี ได้แก่ การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การกล่าวอ้าง การอธิบาย การตั้งคำถาม การแทรกประสบการณ์ตรง และการแทรกประสบการณ์ทางอ้อม ทำให้ผู้อ่านตีความได้ง่ายและเข้าใจได้อย่างชัดเจน ด้านคุณค่าของสารคดีแปลเกาหลีเล่มนี้พบคุณค่า 2 ด้านคือ ความรู้ และด้านแง่คิด ทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่าน กล่าวคือ ได้รับความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีและแง่คิดในการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ : เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด, วรรณกรรมแปล, สารคดี

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาสาคติแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” เป็นส่วนหนึ่งของ
รายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก
อาจารย์วิมลศิริ กลิ่นบุบผา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการ
ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้า
ขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ และสัตว์เลี้ยงที่คอยให้ความ
ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการ
ใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

หทัยภัทร พงศ์บุญคุ้มลาภ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
การทบทวนเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
ความหมายและประเภทของสารคดี.....	4
แนวทางการวิเคราะห์สารคดี.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ผลการศึกษา.....	15
เนื้อหาของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด.....	15
การจัดการความคิดและความรู้สึก.....	15
การวางแผนชีวิต.....	25
การพัฒนาศักยภาพของตนเอง.....	27
การบรรลุเป้าหมายชีวิต.....	32
การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง.....	34
วิเคราะห์กลวิธีการเขียนของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด.....	37
การเปรียบเทียบ.....	37
การยกตัวอย่าง.....	40
การกล่าวอ้าง.....	44
การอธิบาย.....	47
การตั้งคำถาม.....	49
การแทรกประสบการณ์ตรง.....	50
การแทรกประสบการณ์ทางอ้อม.....	56
คุณค่าของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด.....	61
คุณค่าด้านความรู้.....	61

	หน้า
คุณค่าด้านแง่คิด.....	63
สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	65
บรรณานุกรม.....	66
ประวัติย่อของนักศึกษา.....	68

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

สารคดี คือ งานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ ความจริง ทัศนคติ ความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการ สนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา (ถวัลย์ มาตจรัส, 2538: 20)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดีประเภท ต่าง ๆ ประกอบด้วย สารคดีประเภทชีวประวัติ ได้แก่งานวิจัยของนภาพรรณ พันธุ์จินดา (2554) วชิราภรณ์ สุวรรณวางกูร (2554) ศิริลักษณ์ ศรีกล้า (2554) ปาทีพรรณ กลกิจวิวัฒน์ (2555) ชันัญญา พูนบำเพ็ญ (2556) วณิชญา ชนะเสถียรพงษ์ (2557) และฉานิศา ช่วยนุกูล (2560) สารคดีท่องเที่ยว ได้แก่งานวิจัยของเกศราพร มากจันทร์ (2548) และอนุสร (2555) และสารคดีเชิงความรู้ทั่วไป ได้แก่งานวิจัยของพิกุล รุ่งศรีภัก (2554) จึงกล่าวได้ว่างานเขียนประเภทสารคดีเป็นข้อมูลที่น่าสนใจศึกษาเป็นอย่างมาก

จากงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษางานเขียนประเภทสารคดี แสดงให้เห็นว่างานเขียนประเภทนี้น่าสนใจ และมีคุณค่าต่อการศึกษา เมื่อพิจารณางานเขียนสารคดีนอกจากสารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว และสารคดีเชิงความรู้ทั่วไปจะมีเนื้อหาและกลวิธีที่น่าสนใจตามที่ผู้ศึกษาไว้แล้ว ผู้วิจัยยังพบว่าสารคดีประเภท “ความเรียงเสนอแง่คิดจากประสบการณ์” เป็นงานเขียนอีกประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าต่อการศึกษา เนื่องจากความเรียงมุ่งถ่ายทอดประสบการณ์อันมีคุณค่า ทั้งประสบการณ์ที่ดีและร้าย และยังให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต แก่ผู้อ่าน ดังที่จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2546: 1-12) กล่าวถึงงานเขียนประเภทความเรียงโดยเรียกว่า “เรียงความ” ไว้ว่า

เรียงความเป็นงานเขียนสารคดีประเภทหนึ่ง ที่นำเสนอความรู้และข้อมูลที่เป็นจริง มีการแสดงทัศนคติและความคิดเห็นที่น่าสนใจ อีกทั้งยังต้องมีศิลปะในการแต่ง มีการใช้ภาษาที่ สละสลวย ประณีต และมีสำนวนโวหารที่เหมาะสม งานเขียนประเภทนี้มุ่งให้แง่คิดหรือ เรื่องราวที่เกี่ยวกับโลกในด้านต่าง ๆ โดยการประพันธ์ต้องมีลีลา มีการใช้ภาษาที่งดงาม สละสลวย คมคาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินใจจากเรียงความประเภทนี้ได้มากยิ่งขึ้น

สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ซึ่งแปลจากสารคดีต้นฉบับเรื่อง “Youth, it's painful” เขียนโดย คิมรันโด ชาวเกาหลีใต้ แปลโดย วิทยา จันทร์พันธ์ พิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์ springbooks เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 นับถึงปัจจุบันพิมพ์แล้ว 46 ครั้ง จึงกล่าวได้ว่าสารคดีเรื่องนี้ได้รับความนิยมจากผู้อ่านคนไทยเป็นอย่างมากในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา

สารคดีแปลเรื่องนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 42 บท ผู้เขียนเขียนสารคดีเรื่องนี้ขึ้นในลักษณะของความเรียง โดยบอกเล่าประสบการณ์การใช้ชีวิตทั้งประสบการณ์ตรงจากชีวิตของเขาและประสบการณ์อ้อมจากคนรอบ

ข้าง เพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นข้อเท็จจริงในชีวิต นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้ข้อคิดและแนวทางการใช้ชีวิตอันเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น ดังที่เขาเขียนไว้ในคำนำว่า

เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ถูกเขียนขึ้นมาสำหรับนักศึกษาที่ยังคงสับสนว่าหลังเรียนจบจะทำอย่างไรต่อไป หนังสือเล่มนี้อาจไม่มีคำตอบสำเร็จรูปให้คุณภายใน 3 นาที แต่ยืนยันว่ามีคำตอบปลายเปิดให้คุณได้ค้นหาว่าจะผ่านช่วงวัยเรียน วัยทำงาน และวัยผู้ใหญ่ เพื่อสร้างฝันให้เป็นจริงได้อย่างไร

(คำนำสำนักพิมพ์)

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของสารคดีแปลเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาทั้ง 42 บทนั้นกล่าวถึงปัญหาชีวิตที่วัยรุ่นทุกคนต้องเผชิญ ทั้งปัญหาด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต การตัดสินใจในเรื่องการเรียนหรือการทำงาน ทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และการจัดการความรู้สึก โดยผู้เขียนให้คำแนะนำในการจัดการปัญหาและการดำเนินชีวิต เพื่อให้กลุ่มคนวัยนี้มีแนวทางและมีกำลังใจในการใช้ชีวิตตามทางที่ตนเลือก จึงนับว่าเนื้อหาของสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างมาก ดังเช่น เนื้อหาสารคดีตอนที่ 11 เรื่อง “ความทุกข์คือพลังของฉัน” ผู้เขียนนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการรับมือกับความเจ็บปวด ผู้เขียนเล่าถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นวัย 25 ปี ของเขาว่าภายในเวลา 11 เดือน เขาต้องจัดงานศพให้กับคนที่รักถึง 3 ครั้ง ต้องเรียนรู้และจัดการเรื่องทางกฎหมายด้วยตัวเองเป็นครั้งแรก อีกทั้งยังมีปัญหาและความทุกข์อื่น ๆ ถ้าโถมเข้ามาพร้อมกันด้วย จากนั้นผู้เขียนได้ให้คำแนะนำในการเผชิญหน้าและแก้ปัญหา ดังกล่าวอย่างถูกวิธี

“สิ่งสำคัญไม่ใช่ความโหดร้ายของความทุกข์ แต่เป็นสภาพของตัวเราที่เป็นทุกข์ เมื่อรู้สึกทุกข์ จะต้องตระหนักให้ได้ว่า เดี่ยวเราก็ข้ามผ่านมันไปเอง ไม่จดจ่อหรือจมปลักอยู่กับความทุกข์ ถ้าเช่นนั้นแล้ว ตอนนี้คุณกำลังรับมือกับความทุกข์อย่างไร

ถ้าตอนนี้คุณคิดว่ากำลังเผชิญความทุกข์ที่ยิ่งใหญ่อยู่ จงจำไว้ว่า แม้ความทุกข์จะหนักหนาสาหัสแค่ไหน แต่ในทางตรงกันข้ามมันก็คือพลังยิ่งใหญ่ที่จะช่วยผลักดันคุณ”

(หน้า 68-69)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าผู้เขียนนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการความรู้สึกทุกข์ว่าอย่าจดจ่อหรือจมปลักอยู่กับความทุกข์นั้นมากจนเกินไป เมื่อผ่านมันไปได้ความทุกข์นั้นจะกลายเป็นประสบการณ์อันมีค่าและพลังที่ยิ่งใหญ่

นอกจากเนื้อหาของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านดังกล่าวแล้ว ผู้เขียนยังเลือกใช้วิธีการเขียนได้อย่างน่าสนใจ ทำให้เรื่องน่าติดตามมากขึ้น ดังเช่นการเปรียบเทียบอายุของมนุษย์กับเวลา 24 ชั่วโมง เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของอายุแต่ละช่วงวัยและกระตุ้นให้ผู้อ่านมีกำลังใจที่จะเริ่มลงมือทำสิ่งที่ยังไม่ได้ทำในช่วงวัยนั้น ๆ ดังข้อความจากหนังสือต่อไปนี้

“หากลองนำอายุบัณฑิตที่เพิ่งเรียนจบหมาด ๆ ในวัย 24 ปีมาคำนวณด้วยสูตรอย่าง
จริงจัง กำหนดให้อายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 80 ปี ในเวลา 24 ชั่วโมง คนที่อายุ 24 ปี ซึ่งสามารถมี
อายุขัยได้ถึง 80 ปี จะมีนาฬิกาชีวิตตรงกับกี่โมง กี่นาทีกันนะ

คำตอบคือ เจ็ดโมง 12 นาที”

(หน้า 4)

จากข้อความ ผู้เขียนใช้หลักการเปรียบเทียบอายุกับเวลาตามเข็มนาฬิกา โดยคำนวณจากอายุเฉลี่ย
ของคนในปัจจุบันคือ 80 ปี เมื่อนำมาเทียบกับเวลา 24 ชั่วโมงแล้ว 1 ปีจะมีค่าเท่ากับ 18 นาที ดังนั้นคนอายุ
24 ปี จึงใช้เวลาไป 432 นาที หรือ เจ็ดชั่วโมง 12 นาที

จะเห็นได้ว่า สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” มีเนื้อหาและกลวิธีการเขียนที่
น่าสนใจเป็นอย่างมาก จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาสารคดีแปลเรื่องนี้มาก่อน
ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะศึกษาสารคดีแปลเรื่องนี้ในด้านเนื้อหา กลวิธีการเขียน และคุณค่าจากสารคดี นอกจากนี้จะ
ช่วยให้เข้าใจองค์ประกอบของสารคดีแล้ว การศึกษาในครั้งนี้ยังช่วยเปิดมุมมองการใช้ชีวิตของคนต่างภาษา
ต่างวัฒนธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาเนื้อหาของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด
- 2.2 เพื่อศึกษากลวิธีการเขียนสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด
- 2.3 เพื่อศึกษาคุณค่าของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ของ คิมรันโด แปลโดย วิทิตา จันทร์พันธ์
จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ springbooks ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 46 (เมษายน พ.ศ. 2565)

4. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยเอกสารและนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดย
มีขั้นตอนในการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ความหมายและประเภทของสารคดี
- แนวทางการวิเคราะห์สารคดี
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 วิเคราะห์เนื้อหา

- ความรู้หรือข้อเท็จจริงเรื่องต่าง ๆ
- ทรรศนะของผู้เขียน

4.3 วิเคราะห์กลวิธีการเขียนสารคดี ดังนี้

การตั้งชื่อเรื่อง

การเปิดเรื่อง

การดำเนินเรื่อง

การปิดเรื่อง

4.4 วิเคราะห์คุณค่าของสารคดี

คุณค่าจากเนื้อหา

คุณค่าจากทรรศนะของผู้เขียน

คุณค่าจากกลวิธีการเขียน

4.5 สรุปผลการวิจัย

4.6 จัดทำรายงานวิจัยสมบูรณ์

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ทำให้ทราบเนื้อหาและกลวิธีการเขียนสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

3.2 ทำให้มองเห็นแนวคิด วิถีชีวิต ตลอดจนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีได้ผ่านมุมมองเจ้าของภาษา

3.3 เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดี

6. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสารคดี แบ่งเป็น 6.1 ความหมายและประเภทของสารคดี 6.2 แนวทางการวิเคราะห์สารคดี และ 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สารคดี มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ความหมายและประเภทของสารคดี

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี พบว่ามีผู้กล่าวถึงความหมายและประเภทของสารคดีไว้ดังนี้

รินฤทัย สัจจพันธ์ (2522: 3) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระและมีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้ความคิดแก่ผู้อ่าน ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วย” นอกจากนี้รินฤทัย สัจจพันธ์ยังจำแนกสารคดีเป็นประเภทย่อย ๆ มากมายตามลักษณะการเขียน จุดประสงค์ของการเขียน ตลอดจนเนื้อหาสาระตลของของการเขียนนั้นด้วย ได้แก่

- 1) บทบรรณาธิการ บทความสารคดีในนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์
- 2) สารคดีวิชาการ
- 3) สารคดีท่องเที่ยว
- 4) สารคดีชีวประวัติ

- 5) จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึกความทรงจำ
- 6) พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท
- 7) จดหมายตอบโต้
- 8) หนังสือศาสนา คติธรรม ปรัชญา
- 9) บทวิจารณ์
- 10) บทสัมภาษณ์

ทวิศักดิ์ ญาณประทีป (2525: 163) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี ได้แก่ หนังสือที่ให้เนื้อหาสาระและความรู้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่บางทีก็ให้ความเพลิดเพลินด้วย ทั้งยังแบ่งออกไปเป็นประเภทย่อย ๆ อีกหลายประเภท เช่น บทความ เรื่องเล่าส่วนบุคคล ชีวประวัติ อัตชีวประวัติ และความเรียง”

ธวัช ปุณโณทก (2527: 59) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี หมายถึง วรรณกรรมที่มีความมุ่งหมายแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความจริง ความกระจ่างชัด โดยอธิบายเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างมีระบบ มีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ความนึกคิดเพื่อมุ่งตอบสนองความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านให้เกิดคุณค่าทางปัญญา” ประเภทของสารคดีแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1) ความเรียง คือ งานเขียนที่ถ่ายทอดความรู้ อาจจะได้ประสบการณ์หรือตำราวิชาการ มาเป็นถ้อยความตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตามความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอมา บางครั้งมีผู้เรียกว่า “สารคดีวิชาการ”

2) บทความ คือ งานเขียนที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนต่อเรื่องราวที่ประสบมา หรือต่อข้อเขียนของผู้อื่น หรือต่อเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ในการเขียนบทความผู้เขียนมุ่งที่จะบอกถึงความเห็น ความรู้สึกนึกคิดมากกว่าที่จะถ่ายทอดความรู้เหมือนความเรียง

3) สารคดีท่องเที่ยว คือ งานเขียนที่บันทึกการท่องเที่ยว และเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเห็นขณะท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นที่จะให้ความรู้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

4) สารคดีชีวประวัติ คือ งานเขียนที่บันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลหนึ่งมุ่งที่จะให้เห็นสภาพชีวิตประสบการณ์ของบุคคลนั้นทุกแง่มุม แต่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์ และนิยาย

5) อนุทิน คือ งานเขียนที่บันทึกเรื่องราวประจำวันที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง จะเป็นการบันทึกความรู้สึกนึกคิดของตนเองในประจำวัน หรืออาจจะบันทึกประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตือนความจำ

6) จดหมายเหตุ คือ งานเขียนที่บันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของทางราชการหรือบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของสถาบัน หน่วยงานหรือตระกูล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานเชิงประวัติศาสตร์ของชาติ ของสถาบัน ของหน่วยงานราชการหรือตระกูล

ถวัลย์ มาตจรัส (2538: 20) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี(Non-Fiction) คืองานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวจากความจริง เขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ ความจริง และความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการถ่ายทอดความคิดอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา”

ชลอ รอดลอย (2544: 16) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า “สารคดี คืองานประพันธ์ร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เป็นหลัก เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กันด้วย” ประเภทของสารคดีแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) สารคดีประเภทชีวประวัติและอัตชีวประวัติ คือ งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของบุคคลจริง ๆ อาจจะเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันหรืออดีตก็ตาม เป็นงานเขียนที่แนะนำให้ผู้อ่านทราบว่าบุคคลนั้นเป็นคนอย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ไม่ใช่เล่าแต่เพียงว่าเขาเป็นใครเท่านั้น และในขณะเดียวกันก็มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินจากศิลปะการเรียบเรียงเรื่องของผู้เขียนด้วย

2) สารคดีประเภทบทความ คือ งานที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ ความคิด หรือความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยเค้าเรื่องซึ่งเป็นความจริงในสังคม อาจมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสีย หรือข้อขัดแย้งของเรื่องต่าง ๆ ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมกำลังสนใจ หรือมีลักษณะเป็นการเสนอปัญหาเพื่อชักนำให้คนหนึ่งมาสนใจก็ได้ ขณะเดียวกันก็ต้องมีวิธีการที่น่าอ่าน ชวนให้อยากติดตามต่อไปด้วย

3) สารคดีประเภทความเรียง คือ งานเขียนที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกรู้สึกให้ปรากฏออกมา ผู้เขียนความเรียงอาจจะเขียนเรื่องได้หลายแบบ เช่น เรื่องจริงจั่ง เรื่องตลกขบขัน เรื่องที่ทำให้ผู้อ่านสบายใจ หรือเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านขุ่นเคืองใจ

4) สารคดีท่องเที่ยว คือ งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้เขียน โดยมีลีลาการเขียนที่กอปรไปด้วยศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินไปพร้อมกับได้ความรู้ด้วย

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2546: 6) ได้แบ่งประเภทของสารคดีเป็น 2 ประเภท คือ

1) สารคดีขนาดสั้น ได้แก่

1.1) เรียงความ

1.2) บทความ

1.3) สารคดีในสื่อสิ่งพิมพ์

1.4) จดหมายเหตุและบันทึกความทรงจำ

1.5) อนุทิน

1.6) ปาฐกถา

1.7) สุนทรพจน์

1.8) พระบรมราโชวาท

2) หนังสือสารคดี เป็นสารคดีขนาดยาวเหมือนนำสารคดีที่อยู่ในสื่อสิ่งพิมพ์มารวมเล่มหรือแต่ง

ขึ้นใหม่

จากความหมายในแง่มุมต่าง ๆ ที่นักวิชาการกล่าวไว้ สรุปได้ว่า สารคดี หมายถึง งานเขียนที่นำเสนอความรู้ สาระ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและสาระที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า นักวิชาการยังแบ่งประเภทของสารคดีไว้อย่างหลากหลาย มีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังนี้

- 1) สารคดีประเภทความเรียง
- 2) สารคดีประเภทบทความ
- 3) สารคดีประเภทชีวประวัติ
- 4) สารคดีประเภทท่องเที่ยว
- 5) สารคดีในสื่อสิ่งพิมพ์
- 6) อนุทิน
- 7) จดหมายเหตุ
- 8) พระบรมราโชวาท

จากความหมายและประเภทของสารคดีข้างต้นนี้ กล่าวได้ว่า วรรณกรรมแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด จัดเป็นงานเขียนประเภทสารคดี เนื่องจากมุ่งนำเสนอข้อเท็จจริงอันเกิดจากประสบการณ์ชีวิตของผู้เขียน และจัดเป็นสารคดีประเภทความเรียงเสนอแง่คิดจากประสบการณ์ เนื่องจากมีเนื้อหาที่มุ่งนำเสนอความรู้ที่เป็นจริง ความคิดเห็นของผู้เขียนที่น่าสนใจ และมีการให้แง่คิดหรือเรื่องราวเกี่ยวกับโลกและชีวิต

6.2 แนวทางการวิเคราะห์สารคดี

จากการทบทวนวรรณกรรม พบแนวทางการวิเคราะห์สารคดีที่นักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

รินฤทัย สัจจพันธ์ (2522: 3) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์สารคดีไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านการใช้ภาษา โดยสรุปได้ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์เนื้อหาควรสังเกตดังนี้
 - 1.1) เนื้อหาสาระและความมีแก่นสารสมบูรณ์ และสมดุลเหมาะสมแก่ระดับผู้อ่าน
 - 1.2) คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้ประพันธ์
 - 1.3) ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ ได้แก่ สารบัญ เชิงอรรถ บรรณานุกรม ดัชนี ตารางแผนที่ รูปประกอบ
 - 1.4) ลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์

1.5) ทักษะของผู้เขียนที่แสดงความจริงใจ ทั้งที่แสดงไว้ชัดเจน ทั้งที่แทรกไว้ แฝงไว้ระหว่างบรรทัด

2) การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนควรสังเกตดังนี้

2.1) การวางโครงเรื่อง เรียงลำดับความสำคัญ เริ่มเรื่อง จบเรื่อง การเรียกร้องความสนใจให้ตามอ่าน

2.2) มี “เกร็ด” ทั้งความรู้ ความคิด นิทาน มุขตลก ตัวอย่างแง่คิดชวนขันแทรกไว้ให้เหมาะที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน

3) การวิเคราะห์การใช้ภาษาควรสังเกตดังนี้

3.1) สำนวนภาษาชวนอ่าน เข้าใจง่าย สละสลวย ยากหรือง่ายเหมาะสมกับระดับผู้อ่าน หรือมีลีลาการเขียนสร้างอารมณ์ร่วมให้กับผู้อ่าน

ชลอ รอดลอย (2544: 24) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์สารคดีไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านการใช้ภาษา โดยสรุปได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหาควรสังเกตดังนี้

1.1) เนื้อหาสาระถูกต้องชัดเจน

1.2) แหล่งข้อมูลที่อ้างอิงที่น่าเชื่อถือ

2) การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนควรสังเกตดังนี้

2.1) การตั้งชื่อ การเปิดเรื่อง และการปิดเรื่อง

3) การวิเคราะห์การใช้ภาษาควรสังเกตดังนี้

3.1) ภาษาที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหา

3.2) การใช้คำสำนวนและโวหาร

ัญญา สังขพันธานนท์ (2546: 49) กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์สารคดีไว้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกลวิธีการเขียน และด้านการใช้ภาษา โดยสรุปได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนควรสังเกตดังนี้

1.1) การตั้งชื่อเรื่อง การเปิดเรื่อง การลำดับเนื้อหา และการปิดเรื่อง

2) การวิเคราะห์การใช้ภาษาควรสังเกตดังนี้

2.1) สำนวนภาษากระชับเข้าใจง่าย ใช้คำถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม

จากแนวทางการวิเคราะห์งานเขียนประเภทสารคดีข้างต้น พบว่านักวิชาการมักวิเคราะห์สารคดี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน และด้านการใช้ภาษา ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้กับการวิเคราะห์สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีผู้ศึกษางานเขียนประเภทสารคดีได้จำนวนมาก สามารถจำแนกการศึกษาได้ 3 ประเภท ได้แก่ สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว และสารคดีเชิงความรู้ทั่วไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.3.1 สารคดีชีวประวัติ

นถาวรณ พันธุ์จินดา (2554) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการพระนิพนธ์ ลักษณะการใช้ภาษา และคุณค่าด้านเนื้อหาของสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ แม่เล่าให้ฟัง เวลาเป็นของมีค่า เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ และพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการเขียนมีการเปิดเรื่องแบบอธิบายและแบบตรงไปตรงมา มีการนำเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับเวลา และนำเสนอที่น่าสนใจโดยการใช้แผนผังและแผนที่ การอ้างอิงข้อมูล การแทรกเนื้อหาที่น่าสนใจ การแทรกบทสนทนา การแทรกภาพถ่าย และปิดเรื่องโดยการใช้บทกวี สรุปความ กล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระทรรศนะ กล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ และแบบไม่มีการทิ้งท้าย มีการตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาแบบบอกที่มาของเนื้อหา และตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อหา

ด้านการใช้ภาษาพบว่าใช้ภาษาแบบเป็นทางการ ระดับมาตรฐานราชการ ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ระดับกึ่งทางการและระดับสนทนา ด้านการใช้คำพบการใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำราชาศัพท์ ภาษาต่างประเทศ คำย่อและอักษรย่อ และสำนวน การใช้โวหารพบว่ามีการใช้บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร พรรณนาโวหาร การใช้ภาพพจน์พบว่ามีการใช้อุปมา อุปลักษณ์ อดีพจน์ มีการเชื่อมโยงความด้วยการอ้างอิงถึงด้วยการละ ด้วยการใช้คำเชื่อมสัมพันธ์สาร คุณค่าของสารคดีชีวประวัติ พบว่ามีคุณค่าด้านการให้แง่คิด ด้านการให้ความรู้ ด้านความบันเทิง และด้านพระทรรศนะ

วชิราภรณ์ สุวรรณวารงูร (2554) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแค้นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ.2546-2552” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและกลวิธีการเขียนการใช้ภาษา และคุณค่าในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลแค้นแก้ว ประเภทสารคดีอัตชีวประวัติ พ.ศ.2546-2552 จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ วันवारของแม่ เมื่อยายอายุเท่าหนู บ้านชายทุ่ง ศิลปินวัยใส และได้ฝุ่น ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหา มีการเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ ความรู้ด้านดนตรี ความรู้ด้านกรีฑาและการวิ่ง ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความรู้ด้านเกษตรกรรม ความรู้เกี่ยวกับการแสดงและการละเล่น ความรู้ทางพฤกษศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ ความรู้เกี่ยวกับภาษา และเนื้อหาที่เป็นทรรศนะของผู้เขียนพบ ทรรศนะเกี่ยวกับดนตรี ทรรศนะเกี่ยวกับกรีฑาการวิ่ง ทรรศนะเกี่ยวกับการศึกษา ทรรศนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ทรรศนะเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ทรรศนะเกี่ยวกับการละเล่น และทรรศนะอื่น ๆ ด้านกลวิธีการเขียนพบว่า มีการตั้งชื่อเรื่องแบบบอกเนื้อหา และแบบเล่นคำเล่นสำนวน มีการตั้งชื่อตอนแบบ

บอกเนื้อหา แบบเล่นคำเล่นสำนวน และแบบคำถาม มีการเปิดเรื่องแบบบรรยาย แบบพรรณนา แบบอธิบาย แบบอ้างคำพูดหรือวาทีบุคคล แบบสนทนากับผู้อ่าน แบบใช้คำคม บทประพันธ์ แบบสรุปประเด็น แบบคำถาม มีการเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับวันเวลาและเล่าแบบสลับไปสลับมา นำเสนอเรื่องให้น่าสนใจ โดยการแทรกข้อความสนทนา การแทรกคำประพันธ์และบทเพลง การแทรกอารมณ์ขัน การแทรกเกร็ดความรู้ การแทรกนิทาน ตำนานและเรื่องเล่า และการอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และปิดเรื่องแบบสรุปเรื่องทั้งหมด แบบทิ้งท้ายให้คิด แบบแทรกข้อคิด แบบใช้คำพูดหรือบทสนทนา แบบใช้คำประพันธ์หรือบทเพลง แบบกล่าวถึงเหตุการณ์ แบบคำถาม และแบบให้ความรู้

ด้านการใช้ภาษาพบว่าใช้ภาษาแบบเป็นทางการ ระดับมาตรฐานราชการ ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ระดับกึ่งทางการและระดับสนทนา ภาษาที่พบมากที่สุดคือ ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ระดับกึ่งทางการ การใช้โวหารพบว่าใช้บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร พรรณนาโวหาร และสาธกโวหาร การใช้ภาพพจน์พบว่าใช้อุปมา บุคคลวัต อติพจน์ และการเลียนเสียงธรรมชาติ ด้านการใช้คำพบการใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำแสลง คำภาษาอังกฤษ คำภาษาถิ่น และสำนวน คุณค่าของวรรณกรรมเยาวชนประเภทสารคดี พบว่ามีคุณค่าด้านความรู้ ด้านการให้ความบันเทิง และด้านการให้แง่คิด

ศิริลักษณ์ ศรีกล้า (2554) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ภาษาในงานเขียนสารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง “เกิดวังปารุสก์” พระนิพนธ์ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนและการใช้ภาษาในงานเขียนสารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง “เกิดวังปารุสก์” พระนิพนธ์ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เล่มที่ 2 สมัยประชาธิปไตย เล่มที่ 3 สมัยยุทธภย ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการเขียนมีการตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่สำคัญของเรื่อง เหตุการณ์สำคัญของเรื่อง การใช้ชื่อเฉพาะ มีการเปิดเรื่องด้วยการเล่าท้าวความ เล่าความเป็นมาของเหตุการณ์ บอกเจตนาของผู้แต่ง แสดงทรรศนะ เล่าการเดินทาง การอธิบาย เริ่มด้วยข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ และปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึก ทิ้งท้ายให้ติดตามตอนต่อไป การอธิบาย สรุปความ แสดงทรรศนะ บทสนทนา กล่าวถึงการวางแผนงานที่จะทำต่อไปในอนาคต การชักชวนให้ปฏิบัติตาม การทำนายเหตุการณ์ต่อไป มีการนำเสนอโดยการเล่าตามปฏิทิน และการเล่าย้อนต้น และนำเสนอให้น่าสนใจโดยการอ้างอิงข้อมูลจากคำบอกเล่า จดหมาย และเอกสาร การแทรกบทสนทนาหรือคำพูด ด้านการใช้ภาษาพบว่ามีการใช้คำที่ทำให้เกิดภาพ คำภาษาต่างประเทศ คำที่มีความหมายโดยนัย คำพ้องสัมผัส มีการใช้ประโยคความรวมเป็นส่วนใหญ่ การใช้ภาพพจน์พบว่ามีการใช้อุปมา อุปลักษณะ อติพจน์ และบุคลลวัต

ปาทีพรรณ กลกิจวิวัฒน์ (2555) วิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง บันทึกน้ำตา 1 ลิตร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง บันทึกน้ำตา 1 ลิตร ในด้านเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริง ทรรศนะของผู้เขียน กลวิธีการเขียน และคุณค่าของวรรณกรรม ซึ่งใช้แนวคิดการประเมินค่าวรรณกรรมโดยการศึกษาเนื้อเรื่องและกลวิธีการเขียน ลักษณะการใช้ภาษา และคุณค่าทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหามีการเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ เรื่องอาการป่วย แนว

ทางการรักษาโรค และการดำเนินชีวิต และเนื้อหาที่เป็นพรรณนาของผู้เขียนพบ พรรณนาต่อบุคคลรอบข้าง พรรณนาต่อการแต่งงาน พรรณนาต่อคนที่ร่วมชะตากรรม พรรณนาต่อพระเจ้า ด้านกลวิธีเขียนมีการเปิดเรื่อง ด้วยการกล่าวถึงบุคคลในครอบครัวและลักษณะนิสัยของแต่ละคน มีการดำเนินเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับ ปฏิทิน และมีการปิดเรื่องด้วยการเขียนของแม่เพราะผู้เขียนไม่สามารถเขียนหนังสือได้ ด้านการใช้ภาษามีการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน การใช้โวหารพบว่ามีการใช้บรรยายโวหารและพรรณนาโวหาร มีการใช้ภาพพจน์แบบอุปมา อุปุปลักษณ์ การกล่าวอ้างถึง และบุคคลาธิษฐาน ด้านคุณค่าพบคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความรู้

ขวัญญา พูนบำเพ็ญ (2556) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติแปลจีนเรื่อง “ก๊วยมอร์นิ่งเหล่าซือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์สารคดี ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับเวลาและนำเสนอเรื่องให้น่าสนใจโดยการเล่าเรื่องผ่าน 3 มุมมอง ได้แก่ การเล่าเรื่องที่เกิดจากความคิดเห็นของผู้แต่ง การเล่าเรื่องที่มาจากเรียงความของนักศึกษา และการเล่าเรื่องจากความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการใช้ภาษาพบว่ามีการใช้โวหาร ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และอธิบายโวหาร ด้านคุณค่าพบคุณค่าด้านสภาพสังคม และด้านความเชื่อและปรัชญา

วณิชญา ชนะเสถียรพงษ์ (2557) วิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของ *ไต้ตั้งจิ้น* ในสารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง “*ไต้ตั้งจิ้น* ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของ *ไต้ตั้งจิ้น* โดยใช้แนวทางสังคมวิทยาในการศึกษาประเด็นการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของ *ไต้ตั้งจิ้น* ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหา มีการนำเสนอเนื้อหาที่เป็น ความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้ *ไต้ตั้งจิ้น* สามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมได้ คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านค่านิยมทางสังคม

มานิตา ช่วยนุกูล (2560) วิจัยเรื่อง “การศึกษาความเปรียบในสารคดีชีวประวัติเรื่อง ชูสี ไทเฮา ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงความเชื่อมโยงความหมายระหว่างสิ่งที่ต้องการเปรียบกับสิ่งที่นำมาเปรียบ เพื่ออธิบายสิ่งที่เข้าใจยากหรือไม่เคยพบมาก่อนให้กระจ่างขึ้นและเพื่อให้เกิดความงามทางภาษา โดยความเปรียบที่นำมาศึกษานั้น ต้องเกี่ยวข้องกับธรรมชาติเท่านั้น ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ภาพพจน์แบบอุปมาในการวิเคราะห์ความเปรียบเกี่ยวกับธรรมชาติ สามารถแบ่งได้ 3 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างของความเปรียบ การใช้ธรรมชาติในสิ่งที่นำมาเปรียบ และการเชื่อมโยงความหมายของความเปรียบ

6.3.2 สารคดีท่องเที่ยว

เกศราพร มากจันทร์ (2548) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว สาธารณรัฐประชาชนจีน พระราชานิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของการเสด็จเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน วัตถุประสงค์ที่ทรงพระราชานิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว และวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการเขียน การใช้ภาษา และคุณค่าที่ได้รับจากพระราชานิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ ย่ำแดนมังกร มุ่งไกลในรอยทราย เกล็ดหิมะในสายหมอก(เล่ม1-5) ได้เมฆที่เมฆใต้ เย็นสบายชายน้ำ คืบถื่นเงินใหญ่ เจียงหนานแสนงาม หวงเหออยู่อารยธรรม และเมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาพบว่าการเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ด้านโบราณคดี ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านเกษตรกรรม ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านการศึกษา ด้านการเมืองการปกครอง ด้านศาสนาและความเชื่อ ด้านเศรษฐกิจ ด้านศิลปะการแสดง และเนื้อหาที่เป็นพระทรงสนของผู้นเขียนพบ พระราชทรงสนเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว พระราชทรงสนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว พระราชทรงสนเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง พระราชทรงสนเกี่ยวกับการศึกษา พระราชทรงสนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีน พระราชทรงสนเกี่ยวกับยาเสพติด พระราชทรงสนเกี่ยวกับบทกวี

ด้านกลวิธีการเขียนพบว่าการตั้งชื่อเรื่องตามชื่อสถานที่ ตั้งโดยใช้สมญานามของสถานที่ ตั้งตามเหตุการณ์สำคัญในการเดินทาง ตั้งตามเอกลักษณ์ของสถานที่ ตั้งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง และตั้งตามลักษณะการเดินทาง มีการเปิดเรื่องโดยใช้บทนำแบ่งได้ 7 วิธี คือ กล่าวเกริ่นเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง กล่าวถึงสาเหตุหรือวัตถุประสงค์ในการเสด็จเยือน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ การแสดงพระราชทรงสน กล่าวถึงปัญหาในการทรงพระราชานิพนธ์ กล่าวถึงเหตุการณ์ก่อนการเดินทาง การใช้บทกวี และเปิดเรื่องโดยกล่าวไว้ในเนื้อเรื่อง มีการนำเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับวันเวลา และนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจโดยการแทรกพระอารมณ์ขัน การแทรกเกร็ดความรู้ นิทาน ตำนาน เรื่องเล่า การแทรกบทสนทนา การเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจน การอ้างอิงข้อมูล การตั้งข้อสังเกต และการแทรกบทกวี บทเพลง

ด้านการใช้ภาษาพบว่าการใช้ภาษาที่เรียบง่าย กระชับรัดกุม และสื่อความได้ชัดเจน มีการใช้ภาษาระดับทางการ กึ่งทางการ และสนทนา การใช้คำพบว่ามีการใช้คำสมญานาม คำทับศัพท์ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีน คำภาษาต่างประเทศ อักษรย่อ ศัพท์เฉพาะ คำไวพจน์ คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำซ้อน คำซ้ำ คำขยาย การใช้สำนวนพบสำนวนไทยและสำนวนจีน การใช้โวหารพบการใช้บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร การใช้ภาพพจน์พบการใช้อุปมา บุคคลาธิษฐาน อติพจน์ และการกล่าวอ้างถึง คุณค่าของสารคดีท่องเที่ยว พบว่าได้รับคุณค่าด้านการเสนอความรู้ ด้านการให้ความบันเทิง และด้านการให้แง่คิด

อนุสร (2555) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2551” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ภาษาในสารคดี

ห้องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ.2544 ถึงพ.ศ.2551 โดยศึกษาจากหนังสือสารคดีจำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ ฉีกเส้นทางเมืองจีน เรื่องจริงจากจีน ย่านแดนมังกรภาคพิสดาร รongเท้าบนรอยทราย เทียวจีน ลอยไปในกั๋งตั้ง ถนนหมื่นลี และยืมเงิน ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาพบว่าการเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ความรู้ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ด้านการใช้ภาษาพบว่าการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ระดับกึ่งทางการ การใช้โวหารพบว่าการใช้บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และอธิบายโวหาร การใช้ภาพพจน์มีการใช้อุปมา การใช้คำพบว่าการเรียกชื่อเมืองโดยการใช้ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกลาง และภาษาไทยผสมกับภาษาจีนกลาง มีการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

6.3.3 สารคดีเชิงความรู้ทั่วไป

พิภูล รุ่งศรีภน (2554) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีเยาวชน เรื่อง โสภโศกไฟโบ้ข้าวและลมแล้งเร้งระบ่า” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสารคดีเยาวชนเรื่องโสภโศกไฟโบ้ข้าวและลมแล้งเร้งระบ่า ในด้านเนื้อหาทั้งที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง เนื้อหาที่เป็นทรรศนะของผู้เขียน กลวิธีการเขียน และคุณค่าของสารคดีเยาวชนเรื่องโสภโศกไฟโบ้ข้าวและลมแล้งเร้งระบ่า ผลการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาพบว่าการเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้หรือข้อเท็จจริง ได้แก่ วิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของคนอีสาน และเนื้อหาที่เป็นทรรศนะของผู้เขียนพบ ทรรศนะเกี่ยวกับธรรมชาติ ทรรศนะที่มีต่อข้าว ทรรศนะต่ออาชีพ การทำงาน ทรรศนะต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ทรรศนะต่อการเล่นการพนัน ด้านกลวิธีการเขียนพบว่า มีการตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหา และมีการตั้งชื่อตอนแบบบอกเนื้อหาและแบบฉงนสนเท่ห์ มีการเปิดเรื่องที่หลากหลาย ได้แก่ เปิดเรื่องด้วยการบรรยาย การเปิดเรื่องด้วยเพลงหรือผญา การเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงความบันเทิงและการละเล่น และการเปิดเรื่องโดยการอธิบายการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีการนำเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การแทรกบทสนทนา การแทรกอารมณ์ขัน การแทรกนิทาน การแทรกบทเพลงหรือผญา และมีการปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงความเชื่อ การแสดงทรรศนะต่อข้าว การแสดงทรรศนะต่ออาชีพและการทำงาน การกล่าวถึงธรรมชาติ การปิดเรื่องด้วยผญาหรือภาษิต การปิดเรื่องด้วยคำผวน การปิดเรื่องด้วยบทสนทนา การปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ การปิดเรื่องโดยอธิบายการทำอาหาร การปิดเรื่องด้วยบทอาขยาน การปิดเรื่องโดยกล่าวถึงสิ่งที่ไม่ใช่ธรรมเนียมปฏิบัติ(คำ)

ด้านการใช้ภาษามีการใช้คำง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน มีกลวิธีเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาษาถิ่นโดยการอธิบายขยายความไว้ในวงเล็บ และการใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายไว้อย่างชัดเจน การใช้โวหาร พบว่าใช้บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร พรรณนาโวหาร สารกโวหาร และเทศนาโวหาร การใช้ภาพพจน์ พบว่าใช้อุปมา อุปุปลักษณ์ การเลียนเสียงธรรมชาติ การกล่าวอ้างถึง และบุคคลาธิษฐาน ด้านคุณค่าของสารคดีเยาวชนพบว่ามีคุณค่าด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ และด้านความบันเทิง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 เรื่อง จะเห็นได้ว่าวิเคราะห์สารคดีทุกประเภท ผู้วิจัยมักกำหนดหัวข้อในการวิเคราะห์ 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบของสารคดีอย่างรอบด้าน และการวิเคราะห์เฉพาะประเด็นสำคัญ

สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบของสารคดีอย่างรอบด้าน สามารถสรุปองค์ประกอบในการวิเคราะห์ได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกลวิธีการเขียน ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่า โดยสรุปได้ดังนี้

1) **การศึกษาสารคดีด้านเนื้อหา** งานวิจัยข้างต้นศึกษาเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความรู้หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอ และอีกประเด็นหนึ่งคือ ทัศนคติของผู้เขียน ได้แก่งานวิจัยของเกศราพร มากจันทร์ (2548) นภาพรรณ พันธุ์จินดา (2554) พิกุล รุ่งศรีกรนก (2554) วชิราภรณ์ สุวรรณวารงกูร (2554) ปาทิพรรณ กลสิกิจวิวัฒน์ (2555) และอนุสร (2555)

2) **การศึกษาสารคดีด้านกลวิธีการเขียน** งานวิจัยข้างต้นมักศึกษากลวิธีการเขียนหรือการนำเสนอเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ของสารคดี โดยสามารถสรุปได้ 6 ส่วน ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อตอน การเสนอเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง ได้แก่งานวิจัยของเกศราพร มากจันทร์ (2548) นภาพรรณ พันธุ์จินดา (2554) พิกุล รุ่งศรีกรนก (2554) วชิราภรณ์ สุวรรณวารงกูร (2554) ศิริลักษณ์ ศรีกล้า (2554) ปาทิพรรณ กลสิกิจวิวัฒน์ (2555) และชนัญญา พูนบำเพ็ญ (2556)

3) **การศึกษาสารคดีด้านการใช้ภาษา** งานวิจัยข้างต้นศึกษาการใช้ภาษาโดยสรุปได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ระดับภาษา การใช้คำและสำนวน การใช้โวหาร และการใช้ภาพพจน์ งานวิจัยที่ศึกษาสารคดีในด้านนี้ได้แก่งานของเกศราพร มากจันทร์ (2548) นภาพรรณ พันธุ์จินดา (2554) พิกุล รุ่งศรีกรนก (2554) วชิราภรณ์ สุวรรณวารงกูร (2554) ศิริลักษณ์ ศรีกล้า (2554) ปาทิพรรณ กลสิกิจวิวัฒน์ (2555) อนุสร (2555) และชนัญญา พูนบำเพ็ญ (2556)

4) **การศึกษาสารคดีด้านคุณค่า** งานวิจัยหลายเรื่องศึกษาคุณค่าของสารคดีโดยประเมินค่าจากเนื้อหา ทัศนคติ กลวิธีการเขียน และการใช้ภาษา พบคุณค่าของสารคดีหลายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านความบันเทิง ด้านแง่คิด ตลอดจนด้านทัศนคติ งานวิจัยดังกล่าวได้แก่งานของเกศราพร มากจันทร์ (2548) นภาพรรณ พันธุ์จินดา (2554) พิกุล รุ่งศรีกรนก (2554) วชิราภรณ์ สุวรรณวารงกูร (2554) ปาทิพรรณ กลสิกิจวิวัฒน์ (2555) และชนัญญา พูนบำเพ็ญ (2556)

ส่วนการวิเคราะห์เฉพาะประเด็นสำคัญ พบว่างานวิจัยที่ผ่านมาจะเลือกศึกษาประเด็นที่มีเนื้อหาหลัก เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของ *ไลต์จิ้น* ได้แก่งานของวณิชญา ชนะเสถียรพงษ์ (2557) หรือ กลวิธีสำคัญของสารคดีเรื่องนั้น ๆ เช่น การใช้ภาพพจน์แบบอุปมาในการวิเคราะห์ความเปรียบเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่งานของฉานิศา ช่วยนุกูล (2560)

ผลการศึกษา

เนื้อหาของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ซึ่งแบ่งออกเป็น 42 บท ผู้วิจัยพบว่าสารคดีเล่มนี้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ แก่ผู้อ่านที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น หากเปรียบชีวิตเป็นเสมือนเส้นทาง คำแนะนำทั้ง 42 บทของผู้เขียนก็เป็นตั้งแนวทางให้ก้าวเดินจากวัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่อย่างมั่นคง เพราะช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ ผู้ที่อยู่ในวัยนี้จึงต้องเผชิญความยากลำบากในการใช้ชีวิต ทั้งการจัดการภาระหน้าที่ต่าง ๆ การเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา รวมถึงการจัดการความรู้สึกของตนเองและความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ดังนั้นการจะเดินทางก้าวข้ามผ่านช่วงเวลาอันยากลำบากที่ต้องเผชิญกับอุปสรรคทั้งจากภายนอกและภายในจิตใจของตนเองไปสู่วัยผู้ใหญ่ได้จึงต้องอาศัยคำแนะนำที่เหมาะสม

จากเนื้อหาทั้ง 42 บท พบว่าผู้เขียนให้คำแนะนำผ่านข้อเท็จจริงอันเป็นประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมของตน รวมทั้งผ่านข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่วงถ่วงจากประสบการณ์ชีวิตมาอีกชั้นหนึ่ง โดยสามารถจัดกลุ่มเนื้อหาทั้ง 42 บท ออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) การจัดการความคิดและความรู้สึก 2) การวางแผนชีวิต 3) การพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การบรรลุเป้าหมายชีวิต 5) การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

1. การจัดการความคิดและความรู้สึก

การจัดการความคิดและความรู้สึกคือ การจัดการภายในของมนุษย์โดยการสร้างทัศนคติที่ดีและทำความเข้าใจความรู้สึกของตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านความคิดและอารมณ์ก่อนตัดสินใจลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ในสารคดีเล่มนี้ผู้เขียนนำเสนอการจัดการความคิดและความรู้สึกไว้ทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างทัศนคติที่ดี และด้านการจัดการความรู้สึก

1.1 ด้านการสร้างทัศนคติที่ดี

ทัศนคติที่ดีในที่นี้หมายถึงชุดความคิดที่มีต่อมุมมองโลกและชีวิต ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างทัศนคติที่ดีหลายประการ ได้แก่ การใช้ชีวิต การเรียน และการทำตามเป้าหมาย ดังแสดงตัวอย่างต่อไปนี้

1) การใช้ชีวิต ผู้เขียนนำเสนอการสร้างทัศนคติด้านนี้ไว้ 6 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 นาฬิกาชีวิต: ตอนนี้ชีวิตของคุณก็โหมงแล้ว

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ไม่มีช่วงเวลาไหนที่เร็วเกินไปหรือสายเกินไปที่จะทำตามความปรารถนาของตนเอง โดยผู้เขียนนำอายุกับเวลามาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นว่าช่วงอายุหนึ่งตรงกับเวลาที่โหมงแล้ว

การคำนวณเวลาชีวิตนั้นง่ายมาก ถ้าเวลา 24 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1,440 นาที ชีวิตที่มีอายุขัย 80 ปี จะมีค่าเท่ากับปีละ 18 นาที

อายุ 10 ปี จึงมีค่าเท่ากับ 3 ชั่วโมง พอใช้สูตรนี้ เราจะสามารถคิดคำนวณเวลาได้ ทุกช่วงชีวิต อายุ 20 ปี จะตรงกับเวลาหกโมงเช้า อายุ 29 ปี จะตรงกับเวลาแปดโมง 42 นาที นาฬิกาชีวิตนี้คำนวณขึ้นจากอายุขัยเฉลี่ย 80 ปี แต่ถ้าในอนาคตอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น อัตราการคำนวณเวลาชีวิตก็อาจเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

(หน้า 5)

ดังนั้นเราไม่จำเป็นต้องกังวลว่าตอนนี้จะหายไปหรือเร็วเกินไปที่จะลงมือทำบางอย่างหรือไม่

บทที่ 18 แม่วันนี้ลำบากจนอยากตาย แต่อาจมีใครหลายคนปรารถนาอยากเป็นคุณ
ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า คนเราจะมีความสุขหรือความทุกข์อยู่ที่มีมุมมองของตัวเอง โดยกล่าวถึงความรู้สึกที่มีความสุข

ความสุขเป็นสิ่งที่ขัดแย้งในตัวเอง ไม่ใช่ว่ามีมากแค่ไหน แต่สิ่งสำคัญคือมีมากกว่าคนอื่นหรือเปล่า หากเรานำความสุขของตัวเองไปเปรียบเทียบกับความสุขของคนอื่น แล้วเห็นว่าเรามีมากกว่า นั่นเพราะเราประเมินสิ่งที่ตนเองมีไว้ต่ำเกินไป เรียกว่าจุดโฟกัสเป็นการปรับจุดโฟกัสไว้ที่คนอื่น คนที่คิดเช่นนี้ ต่อให้ตัวเองมีความสุขดีอยู่แล้ว ก็จะกลายเป็นทุกข์ หมดกำลังใจและเศร้าหมอง

เนื่องด้วยเหตุผลน่านับการนี้ คนที่รู้สึกว่าเป็น “ฉันมีความสุข” จริง ๆ จึงมีไม่มาก แม้จะเป็นคนที่มีความสุขอย่างพร้อมเพรียงก็ไม่อาจรู้สึกว่าเป็นตัวเองกำลังครอบครองความสุขที่แท้จริงอยู่ เพราะเห็นว่าคนอื่นยังมีมากกว่าตน เราจึงกล่าวได้ว่า “สิ่งที่เรียกว่าความสุขเป็นสิ่งที่เรารู้ได้เมื่อผ่านความทุกข์มาแล้ว”

(หน้า 102)

ดังนั้นเราไม่จำเป็นต้องเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นเพราะความสุขของแต่ละคนนั้นไม่เหมือนกัน

บทที่ 29 วิธีใช้ “คาร์เพ เดียม”

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราควรใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและเชื่อมั่นในตัวเอง โดยยกตัวอย่างคำในภาษาละติน “คาร์เพ เดียม” (Carpe diem) แปลว่า จงฉกฉวยวันนี้ไว้ (Seize the day) แล้วกล่าวว่าคำคำนี้จะเกี่ยวข้องกับความสุข

แต่ความสุขนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเมื่อประสบความสำเร็จ หากแต่ต้องพยายามและฝึกฝน ต้องรู้สึกเพลิดเพลินกับชีวิต ซึ่งความรู้สึกเพลิดเพลินกับชีวิตที่วันนี้ไม่ได้หมายความว่าให้ใช้ชีวิตเสเพลไปวัน ๆ แต่ต้องทำงานที่ตัวเองรู้สึกว่ามีคุณค่า ต้องหมั่นควบคุมจิตใจในช่วงเวลาที่จำเป็น นั่นละคือความรู้สึกเพลิดเพลินกับชีวิตอย่างแท้จริง

ผมคิดว่า “คาร์เพ เดียม” น่าจะสอดคล้องกับสิ่งดังกล่าว เราไม่ควรดำเนินชีวิตในวันนี้ด้วยความเสียใจจากวันวานที่ผ่านมาแล้ว เราไม่ควรเป็นทุกข์เพราะความพลาดผิดใน

อดีตที่ไม่อาจแก้ไขได้ เราไม่ควรทวาดหัวหรือทรมานใจกับอนาคตที่ยังมาไม่ถึง ต้องรู้สึก
เพลิดเพลินกับปัจจุบันซึ่งกำลังก้าวเดินไปสู่เป้าหมายที่ละน้อยทีละนิด

(หน้า 166)

ดังนั้นจึงใช้ชีวิตอย่างเพลิดเพลินไปกับปัจจุบัน ไม่ต้องกังวลถึงเรื่องผิดพลาดในอดีต และมีความ
เชื่อมั่นว่าตัวเองจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

บทที่ 33 จงพาชีวิตไปตามการตัดสินใจ

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราควรตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตตามความต้องการของตัวเอง
โดยกล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการบงการอนาคตลูกของพ่อแม่

ในช่วงปี ค.ศ. 1960 ชาวเกาหลีมีรายได้ต่อคนไม่ถึง 80 ดอลลาร์ เศรษฐกิจในเวลานั้น
นั้นแย่งยิ่งกว่าในประเทศโซมาเลียและคองโก สมัยเด็ก ๆ ผมจำได้ว่าตามทางเดินมีธงชาติ
เกาหลีโบกสะบัดเพื่อต้อนรับการมาเยือนของประธานาธิบดีประเทศกาบอง โรยยิ้มซึ้งซึ้งที่
อยู่บริเวณสถานีทางแค ต้องจ้างช่างชาวฟิลิปปินส์มาช่วยสร้าง เพราะขณะนั้นแรงงานชาว
เกาหลียังสร้างตึก “ที่ทันสมัย” แบบนั้นไม่เป็น

แต่ทว่าตอนนี้รายได้ของชาวเกาหลีต่อคนสูงถึงสองหมื่นดอลลาร์ และเกาหลีกลายเป็น
ประเทศพัฒนาที่มีอัตราเศรษฐกิจเติบโตสูงเป็นอันดับที่ 11 ของโลก พวกเราสามารถ
สร้างตึกที่สร้างยากหรือสูงที่สุดในโลกได้อย่างง่ายดาย ความแตกต่างระหว่างยุคสมัยของคุณ
กับพ่อแม่เทียบกันไม่ได้เลย ราวกับว่ามาจากคนละโลก โลกที่พ่อแม่คุณอยู่กับโลกที่คุณอยู่
ต่างกันมาก สิ่งต่าง ๆ ที่พ่อแม่ถูกปลูกฝังมาจึงไม่สามารถใช้กำหนดอนาคตของคุณได้

(หน้า 188-189)

ดังนั้นคนหนุ่มสาวควรตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองเพราะเราคือเจ้าของชีวิต เส้นทาง
ที่ตนเองเลือกกับเส้นทางที่คนอื่นเลือกให้มันต่างกัน ความพึงพอใจและความสามารถในการยอมรับผลลัพธ์ที่
จะเกิดขึ้นแตกต่างกัน

บทที่ 41 แต่เธอผู้อยู่ที่ลานมหาวิทยาลัย

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ความสมดุลระหว่างความสุขส่วนตัวและความสำเร็จทางสังคม
เป็นสิ่งสำคัญ โดยยกตัวอย่างพฤติกรรมของคนหนุ่มสาวในปัจจุบันที่ทุ่มเทกับการทำงานจนลืมถึงตัวเองและ
คนรอบข้าง

ปัจจุบันคนหนุ่มสาวจำนวนมากกระหายในความสำเร็จจนถอนตัวไม่ขึ้น คนแบบนี้
ถ้าเริ่มทำงานในบริษัทหรือธุรกิจจะทำงานแบบ “เฟาสต์” คือยอมขายวิญญาณเพื่อแลกกับ
ความสำเร็จ ยอมทอดทิ้งทุกอย่าง หยุดการทำกิจกรรม ไกลห่างจากครอบครัวและเพื่อนฝูง
หมกมุ่นอยู่กับงานที่ตนรัก ทุ่มเทพลังทั้งหมดเพื่องานของตนเอง งานคือจักรวาลของชีวิต

คนเหล่านั้นอาจได้รับคำชื่นชมจากคนรอบข้าง แต่หลังจากที่ประสบความสำเร็จ
สูงสุดแล้ว จะต้องจ่ายชีวิตเป็นค่าตอบแทน เพราะที่ผ่านมามีทุ่มเททำงานอย่างหนักจนไม่มี
เวลาพักผ่อนดูแลสุขภาพตัวเอง ลืมคิดไปว่าชีวิตของเราสำคัญที่สุด ไม่มีสิ่งใดเทียบค่าได้

(หน้า 233)

ดังนั้นการทำสิ่งใดมากเกินไปหรือน้อยไปอาจทำให้ชีวิตเสียสมดุลได้และความผิดพลาดก็จะ

ตามมา

บทที่ 42 จดหมายถึงผม – จินตนาการถึงบั้นปลายชีวิต

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า คนเราเติบโตและเรียนรู้อยู่ทุกวัน โดยเขียนบันทึกส่งท้ายวัย 30 ปีของเขาไว้เพื่อเตือนเหล่าหนุ่มสาวในวัยยี่สิบทั้งหลาย

สาเหตุที่ผมเขียนบันทึกส่งท้ายวัย 30 ปีไว้อย่างละเอียด เพราะอยากให้ลูกศิษย์ทั้งหลายที่อยู่ในวัย 20 ปีไม่หลงลืม

หลังจากเรียนจบ ชีวิตของพวกคุณจะร้อนรุ่มไปถึง 10 ปีเต็ม ต้องสอบใบประกาศนียบัตรต่าง ๆ ต้องหางานให้ได้ อาจสายไปสักหน่อย แต่เมื่ออายุขึ้นเลขสามก็ควรมีตำแหน่งหน้าที่การงาน ได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคม ราวกับว่าช่วงเวลาสั้นคือการตามล่าความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต

ทั้งที่ใครหลายคนเชื่อมั่นแบบนั้น แต่ตัวผมกลับคิดต่างออกไป ชีวิตของเราไม่ว่าจะอยู่ในวัยไหน ก็มีการเติบโตและต้องเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด ผมที่อายุก้าวเข้าสู่วัย 40 ปี คงเหมือนเด็กวัยรุ่นอายุ 19 ปี ที่กำลังใจจดใจจ่อรอคอยให้อายุ 20 ปีเดินทางมาถึงไว ๆ จะได้รับสิทธิต่าง ๆ ในฐานะผู้ใหญ่เสียที

(หน้า 240-241)

ดังนั้นไม่ว่าคนเราจะอยู่ในวัยไหนก็ยังคงเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ และได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างไม่มี

ที่สิ้นสุด

2) การเรียน ผู้เขียนนำเสนอการสร้างทัศนคติด้านนี้ไว้ 3 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 26 จงอยากได้ความรู้ที่หลากหลายที่อยู่รอบกาย

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราต้องรู้จักเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยกล่าวถึงวิธีการเลือกคณะหรือวิชาเอกตามคะแนนสูงต่ำของนักศึกษาในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ความสำคัญของวิชาการไม่ได้ขึ้นอยู่กับอันดับคะแนนสูงต่ำของคณะ ภาควิชา หรือวิชาเอกอีกแล้ว แต่คือทักษะที่สามารถนำความรู้จากวิชาเอกของตัวเองไปปรับใช้กับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สิ่งเหล่านี้สำคัญและจำเป็นมากกว่าการเรียนจบจากภาคที่ “เคยมีคะแนนสูงเป็นอันดับต้น ๆ” แต่อาจเป็นเพราะ “อคติ 3 ประการ” บดบังอยู่ เราจึงลืมนึกถึงความจริงข้อนี้ไป

(หน้า 149)

ดังนั้นไม่ว่าจะเรียนภาคหรือวิชาเอกใดก็เหมือนกันทั้งนั้น ชื่อเสียง ความนิยม หรืออันดับคะแนนสูงต่ำไม่สำคัญเลย เราเพียงแค่นำความรู้ที่ได้รับมาและสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมก็เพียงพอแล้ว

บทที่ 36 มหาวิทยาลัยเป็นเส้นชัยหรือจุดออกตัว?

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า มหาวิทยาลัยเป็นจุดออกตัวของคนหนุ่มสาวที่กำลังจะเข้าไปสู่สังคมการทำงาน โดยกล่าวถึงความเชื่อของคนเกาหลีต่อมหาวิทยาลัยว่า “ถ้าอยากประสบความสำเร็จต้องจบจากมหาวิทยาลัยดี ๆ เท่านั้น” จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มหาวิทยาลัยกลายเป็นเส้นชัยแห่งชีวิต แต่ความจริงแล้วมหาวิทยาลัยเป็นเพียงสถานที่ที่เตรียมความพร้อมให้แก่คนหนุ่มสาวก่อนที่จะออกไปสู่สังคมการทำงานและการจบจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงไม่ได้การันตีความสำเร็จ

“มหาวิทยาลัยเป็นเพียงจุดเริ่มต้น” ความจริงข้อนี้อาจทำให้ใครหลายคนผิดหวัง ดูเหมือนว่าการลงทุนเรียนเป็นสิบ ๆ ปีไม่มีหลักคำประกันอะไรเลย ในทางตรงกันข้าม ความจริงข้อนี้อาจสร้างความหวังที่ยิ่งใหญ่ให้กับใครหลายคน เพราะได้ค้นพบว่าชีวิตที่ผ่านมาเป็นเพียงจุดออกตัว ยังมีเวลาปรับปรุงแก้ไขได้อีกมาก จงจำไว้เถิดว่าชีวิตของเราไม่มีอะไรที่เป็น “หลักคำประกัน” ได้แน่นอน การเรียนจบจากมหาวิทยาลัยที่ดีเป็นเพียงการยืนอยู่ในจุดออกตัวที่ได้เปรียบมากกว่าคนอื่นเล็กน้อยเท่านั้น

(หน้า 207)

ดังนั้นมหาวิทยาลัยคือสถานที่ที่เตรียมพร้อมคนหนุ่มสาวก่อนที่จะออกไปสู่สังคมการทำงาน

บทที่ 39 มหาวิทยาลัยคืออะไรสำหรับเรา

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของมหาวิทยาลัย โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยค่อย ๆ ถูกเปลี่ยนเป็นสถานที่สอนปัญญาชนและศึกษาปรัชญาที่มีประวัติศาสตร์ มีหน้าที่ในเชิงสังคม ไม่ใช่องค์กรที่เหมือนกับสถาบันกวดวิชา มหาวิทยาลัยเขียนด้วยตัวอักษรจีนว่า 大學 (แทฮัก) มีความหมายว่า “สถาบันที่รับการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่” ไม่ใช่สถานที่ที่เรารู้เท่านั้น แต่ต้องรับการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ ผมคิดว่าคนหนุ่มสาวควรมีสามสิ่งเมื่อเรียนอยู่ในรั้ว “มหาวิทยาลัย”

นั่นคือ ความรู้ที่ยิ่งใหญ่ ความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ และความฝันที่ยิ่งใหญ่

(หน้า 220)

ดังนั้นมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ สร้างความรับผิดชอบ และเตรียมความพร้อมให้แก่คนหนุ่มสาวก่อนที่จะก้าวเข้าสู่สังคมอย่างเต็มตัว

3) การทำตามเป้าหมาย ผู้เขียนนำเสนอการสร้างทัศนคติด้านนี้ไว้ 7 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 2 จงไล่ตามความปรารถนาของคุณไป

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า แม้จะไม่แน่ใจว่าความฝันของตัวเองจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ก็จงทำตามความฝัน โดยยกตัวอย่างสถานการณ์ของดอกเตอร์ A ที่มาปรึกษาว่าเขาควรรับข้อเสนอจากสถาบันวิจัยของบริษัทชื่อดังแห่งหนึ่งหรือทำตามความฝันของเขาต่อไป

ผมเข้าใจสถานการณ์ของดอกเตอร์ A เป็นอย่างดี จึงไม่อาจบอกให้เขาปฏิเสธงานจากบริษัทชื่อดังได้ ผมทำได้แค่ให้กำลังใจ และแนะนำเขาไปเล็กน้อย

“ปัญหานั้นอยู่ที่นายมี ‘ความปรารถนา’ จะเป็นอาจารย์มากแค่ไหนเพราะไม่มีใคร ยืนยันได้ว่า ตำแหน่งอาจารย์ในสาขาที่นายเรียนจบมาจะเปิดรับสมัครเมื่อไหร่ จนกว่าจะถึง วันนั้นนายก็ต้องทนลำบากแบบนี้ไปเรื่อย ๆ แต่ถ้า ‘ความปรารถนา’ ที่จะเป็นอาจารย์ของ นายแรงกล้าพอ และถ้านายมุ่งมั่นต่อความปรารถนานั้นจริง ๆ ปฏิเสธงานนี้ไปเถอะ และจง รอคอยต่อไป”

(หน้า 10)

ดังนั้นเราควรทำตามความฝันและความปรารถนาของตัวเองแม้ว่าจะไม่แน่ใจในอนาคตก็

ตาม

บทที่ 3 ฤดูกาลที่ตัวคุณผลิบาน

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราไม่จำเป็นต้องเร่งรีบประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว โดย ยกตัวอย่างช่วงเวลาผลิบานของดอกไม้

พอเปรียบเทียบดอกไม้กับชีวิตจริง วิทัศน์แคบ ๆ ของเราอาจทำให้มองข้ามความ งดงามของดอกไม้แต่ละชนิดไป เหมือนที่เรามองไม่เห็นจุกด้วยตาทั้งสองข้างของตนเองได้ เพราะทุกคนคงอยากเป็นดอกบัวที่ผลิดอกส่งกลิ่นหอมในต้นฤดูใบไม้ผลิก่อนดอกไม้อื่น มากกว่าที่จะอยากเป็นดอกเบญจมาศที่เบ่งบานอยู่อันดับรั้งท้ายในฤดูใบไม้ร่วง แต่ดอกบัว ที่ผลิบาน"ก่อน"บรรดาดอกไม้ทั้งปวง มีเหตุผลเพียงพอที่จะเป็นดอกไม้ที่งดงามที่สุดในโลก หรือยอดเยี่ยมที่สุดในโลกจริงหรือ

ถ้าไม่ใช่ดอกบัว หลายคนก็อาจคิดว่าอยากเป็นดอกกุหลาบแห่งเดือนพฤษภาคมที่ ผลิบานสะพรั่งงดงามกว่าดอกไม้ใด แต่ถ้าลองไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน หากดอกกุหลาบแสนสวย เกิดใจร้อนคิดอยากผลิบานในเดือนมีนาคมซึ่งอากาศยังคงเย็นเยือก จะเกิดอะไรขึ้น กลีบดอกที่บอบบางคงไม่อาจทนต่อความเยือกเย็นนั้นได้

(หน้า 17)

ดังนั้นการเร่งรีบประสบความสำเร็จคงไม่ใช่เรื่องที่ดีเท่าไรหรอก เพราะแต่ละคนก็มีเวลาผลิ บานที่แตกต่างกัน

บทที่ 5 บางครั้งอาจต้องฟังดวง

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราควรเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และรู้จักผิดพลาด โดยกล่าวถึง พฤติกรรมการฟังดวงของคนเราว่าเมื่อคนเราหมดเป้าหมายหรือรู้สึกเคັังมักจะหันไปฟังดวง แต่การฟังดวงนั้น ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นเลย อีกทั้งอนาคตก็ไม่มีความแน่นอน

ในปี ค.ศ. 2009 ที่ประเทศเกาหลีได้เปิดตัวหนังสือเรื่อง A Whole New Mind ซึ่ง เขียนโดย แดเนียล 핑ค์ นักพยากรณ์อนาคตชื่อดัง นักข่าวคนหนึ่งได้ขอให้เขาแนะนำสิ่งที่ อยากบอกแก่หนุ่มสาวชาวเกาหลี เขาตอบเพียงสั้น ๆ ว่า

“จงอย่าวางแผน”

นักข่าวต่างพากันงุนงง ทำไมนักพยากรณ์อนาคตถึงบอกว่าอย่าวางแผน เขาจึง อธิบายให้ฟังว่า

“การวางแผนว่าจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ในช่วงอายุสี่สิบปี เท่าที่ผมเห็นมันเป็นเรื่องไร้สาระมาก เป็นขยะ เพราะมันไม่มีทางเป็นไปได้เลย โลกใบนี้วุ่นวายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีทางที่จะคาดเดาอนาคตที่แน่นอนได้ จึงเปิดใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ทำสิ่งใหม่ ๆ ต้องทำผิดพลาดดูบ้าง เพราะความผิดพลาดนั้นเปรียบเหมือนสินทรัพย์ จึงเรียนรู้ผ่านความผิดพลาด เพื่อไม่ทำความผิดในเรื่องเดิมซ้ำเป็นครั้งที่สอง”

เราต้องหัดผิดพลาดดูบ้าง เพราะความผิดพลาดนั้นเปรียบเหมือนสินทรัพย์ตามคำพูดของแดเนียล ฟิงค์ “ความผิดพลาด” จะทำให้เราได้เรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด สิ่งสำคัญไม่ใช่ว่าจะไม่ทำผิดพลาดอีกตลอดชีวิต แต่ต้องเรียนรู้ว่าจะไม่ทำผิดในเรื่องเดิม ๆ ซ้ำ ๆ การเรียนรู้จากความผิดพลาดจะทำให้เราเติบโตขึ้นที่ละเล็กที่ละน้อย สิ่งนี้คือการฟังดวงที่แท้จริง

(หน้า 32-33)

ดังนั้นการฟังดวงที่แท้จริงคือการฟังพาตัวเอง จงเชื่อมั่นในตัวเองและเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

บทที่ 12 พื้นที่ไม่มีลิกเท่าที่คิด

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า อย่ากลัวที่จะตัดใจจากเป้าหมายที่เกินกำลัง โดยยกตัวอย่างนักเรียนเตรียมสอบเข้าทำงานในห้องสมุด บางคนเตรียมสอบเตรียมสอบมาเกิน 10 ปี แต่ยังไม่อาจตัดใจจากการสอบได้ บางคนตระหนักได้ว่ากำลังเตรียมสอบกับรุ่นน้องที่เกิดปีนักษัตรเดียวกันจึงตัดใจได้ บางคนยอมทิ้งหนังสือและสมุดเก่าแล้วหันมาใช้หนังสือเรียนสมัยใหม่จึงสอบผ่าน

รุ่นพี่บางคนตระหนักได้ว่า กำลังเตรียมสอบกับรุ่นน้องที่เกิดปีนักษัตรเดียวกันอยู่ท้ายที่สุดก็ตัดใจได้ในที่สุด และเพิ่งรู้ว่าที่ผ่านมาเปลืองเวลาในชีวิตมากแค่ไหน เพราะมีอายุมากกว่าจะสมัครงานด้านอื่นได้แล้ว จึงต้องทำธุรกิจส่วนตัว ซึ่งตอนนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ส่วนรุ่นพี่อีกคนยอมทิ้งหนังสือกับสมุดที่เคยจดไว้ในระยะเวลา 15 ปีทั้งหมดพร้อมเปิดใจเรียนรู้ตำราเรียนสมัยใหม่ที่พวกผมเรียนกัน เขาเริ่มเรียนอย่างทุ่มเทอีกครั้งตั้งแต่คันจนจบ แล้วก็สอบผ่านได้ในที่สุด ตอนนี้ได้เป็นนายความอนาคตไกล โชคดีที่การได้พบรุ่นน้องในวันนั้น ทำให้รุ่นพี่บางส่วนได้ค้นพบ “อะไรบางอย่าง” ที่ปรารถนาไว้ตลอด

(หน้า 73)

ดังนั้นการตัดใจจากเป้าหมายที่ยากเกินกำลังของตัวเองไม่ใช่เรื่องที่ซู้ฉลาด และการตัดใจอาจทำให้ได้พบความสามารถที่แท้จริงของเรา

บทที่ 19 จดหมายถึงผม – ความฝันที่ลุกโชนในช่วง

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า อย่ายึดติดกับความสำเร็จมากเกินไป โดยกล่าวถึงความฝันที่ไม่สำเร็จของเขา

ความทุกข์ทรมานใจที่เกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้วจนผมเกือบล้มเลิกไป ทำให้นึกถึงบทกลอน “ความรัก” ท่อนหนึ่งของคิมซูยองขึ้นมาโดยฉับพลัน ความทรมานใจที่ปกคลุมเราไว้คือความฝันอันเป็นทุกชั้นี่เอง

แต่กระนั้นก็อย่าให้ความฝันที่มีพังทลายลง การหลงลืมความฝันของตนเองน่ากลัวเสียยิ่งกว่าการที่ไม่สามารถทำให้ความฝันนั้นเป็นจริงได้ร้อยละห้า จำไว้เถอะว่า ศัตรูตัวฉกาจที่ซ่อนอยู่ในความฝันอย่างเงิบเขยิบคือการยึดติดกับความสำเร็จ

แม้ว่าความฝันที่ลุกโชนในช่วงอยู่ในขณะนี้ อาจทำให้คุณรู้สึกเป็นทุกข์และทรมานใจ ไม่นั่นใจว่าจะสำเร็จได้จริงไหม แต่จงอย่าลืม อย่าหวาดกลัวต่อสิ่งใด อย่าปล่อยให้ความฝันที่งดงามสลายไปได้ง่าย

(หน้า 107)

ดังนั้นแม้ว่าความฝันนั้นจะไม่สำเร็จตามที่คาดหวังก็อย่ายึดติดกับความความสำเร็จมากนัก แต่อย่าปล่อยให้ความฝันนั้นหายไปเพราะการหลงลืมความฝันน่ากลัวกว่าการทำฝันนั้นไม่สำเร็จ

บทที่ 34 “พรุ่งนี้” นำทางชีวิต “งานของฉัน” นำทางชีวิต

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า อย่ายึดติดกับความฝันมากเกินไป โดยกล่าวถึงประสบการณ์ของตัวเอง

เดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1996 ผมเรียนจบปริญญาเอก เดินทางกลับประเทศเกาหลีพร้อมกับมีความมุ่งหวังเหมือนดอกเตอร์คนอื่น ๆ ที่อยากกลับมาเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่เคยเรียน ผมเป็นอาจารย์อัตราจ้างอยู่ 1 ปีครึ่ง ทุกครั้งที่มีการประกาศรับสมัครอาจารย์ ผมจะลองไปสมัคร แต่ก็ล้มเหลวตลอด

ตอนนั้นผมยากจน ท้อใจ และสิ้นหวัง รวากับว่าความฝันแสนหวานที่เคยวาดไว้สมัยเรียนอยู่ต่างประเทศริบหรี่และรางเลือนขึ้นเรื่อย ๆ ผมคิดว่าจะสอบเป็นข้าราชการดีไหม หรือจะตายไปให้รู้แล้วรู้รอดดี ผมสับสนไปหมด รู้สึกทุกข์ใจมาก

ในวันหนึ่งผมได้ข่าวว่าภาควิชาการบริโภคนศาสตร์รับสมัครอาจารย์ที่เรียนจบสาขาใกล้เคียงกัน ผมซึ่งเรียนจบปริญญาเอกด้านการบริหาร หากต้องเปลี่ยนไปสอนเรื่องพฤติกรรมการณ์บริโภคนศาสตร์จะเป็นอย่างไร รู้สึกกังวลใจไปหมด

หลังจากวิตกอยู่พักใหญ่ ผมก็คิดได้ว่า “วันพรุ่งนี้” จะต้องเปลี่ยนโชคชะตาชีวิตของผมได้มากกว่าวันนี้หรือเมื่อวาน เศรษฐกิจของประเทศเกาหลีเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาคธุรกิจและกลุ่มผู้บริโภคมีบทบาทในสังคมเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันมีการวิจัยภาคธุรกิจมากมาย แต่ในทางตรงกันข้ามกลับขาดแคลนการวิจัยกลุ่มผู้บริโภคโดยตรง ดังนั้นการศึกษาที่มุ่งวิจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนศาสตร์น่าจะมีอนาคตที่สดใสเช่นกัน ผมลองส่งใบสมัครไปและโชคดีที่ได้รับคัดเลือก หลังจากนั้นเป็นต้นมา ผมได้กลายเป็นอาจารย์ภาควิชาการบริโภคนศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยโซล

(หน้า 193-194)

ดังนั้นเราต้องรู้จักยอมรับความจริงและเผชิญหน้ากับอนาคต

บทที่ 38 วัยยี่สิบมีสิ่งที่สำคัญกว่าเงิน

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดว่า อย่าหมกมุ่นกับการหาเงินมากเกินไปจนละเลยเป้าหมายของตัวเอง โดยกล่าวถึงการสอนพิเศษเด็ก ๆ ขณะเขาเรียนปริญญาเอกที่อเมริกา เขาได้รับค่าตอบแทนมากมายจนทำให้เขาเคยคิดที่จะละทิ้งความฝันของตัวเอง

งานพิเศษที่ทำแล้วได้เงินมหาศาลเป็นความฝันของทุกคน ปัญหารุนแรงจะเกิดขึ้นทันทีหลังจากวันที่ได้รับค่าตอบแทนมหาศาล เนื่องจากเราจะคิดโลก “รายได้ดีขนาดนี้ จะเปลี่ยนไปทำงานอื่นทำไม” สมัยที่ผมเรียนอยู่ประเทศสหรัฐฯ เป็นช่วงเวลาที่ต้องรับผิดชอบชีวิตตัวเอง ตอนนั้นผมตระหนักได้ว่า แค่มิเงินก็ทำให้ชีวิตสะดวกสบายแล้ว ถึงขนาดคิดบ่อย ๆ ว่า “กว่าจะได้ปริญญามาก็ลำบากยากเย็น จะได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยจริง ๆ หรือเปล่าก็ไม่รู้ เปิดโรงเรียนสอนพิเศษดีกว่า” ถ้าคิดถึงแต่เงิน ชีวิตก็คงดำเนินไปอีกแบบ

(หน้า 216-217)

ดังนั้นความร่ำรวยขณะยังเด็กอาจทำให้คุณสูญเสียเป้าหมายหลักของตัวเอง อีกทั้งยังนำไปสู่การเหยียดหยามอาชีพหลักที่อาจทำเงินได้น้อยกว่าอีกด้วย

1.2 ด้านการจัดการความรู้สึก

การจัดการความรู้สึกในที่นี้หมายถึงการจัดการภายในจิตใจ ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้สึกไว้ทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 9 ถ้าไม่อิจฉาเลยคือพ่ายแพ้

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดว่า การอิจฉาผู้อื่นไม่ใช่เรื่องที่ผิด แต่ต้องรู้จักยอมรับความสำเร็จของผู้อื่น และนำความรู้สึกเหล่านั้นมาเป็นแรงผลักดันของตัวเอง โดยยกตัวอย่างคำคมที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตอยู่บ่อยครั้ง “ถ้าอิจฉาคือคนแพ้!” ในปัจจุบันคำว่า อิจฉา ถูกใช้ในความหมายที่คลาดเคลื่อนไปจากเดิมอยู่บ่อยครั้ง และผู้คนต่างมีความสามารถในการยอมรับความสำเร็จของผู้อื่นได้น้อยลงเช่นกัน

ปัจจุบันคนที่รู้ความหมายของคำว่า “อิจฉา” อย่างถ่องแท้จริงๆ น่าจะมีไม่มาก คำคำนี้จึงถูกใช้ในความหมายที่คลาดเคลื่อนไปจากเดิมอยู่บ่อยครั้ง สาเหตุอาจเป็นเพราะคนรุ่นใหม่ไม่เคยรู้จักความทุกข์ทรมาน ความลำบาก ความยากจน และสงคราม เหมือนคนรุ่นก่อนที่มีชีวิตผ่านประวัติศาสตร์อันแสนเจ็บปวดมายาวนาน พวกเขาจะมีความคิดแตกต่างออกไป และมี “ความสามารถในการยอมรับความสำเร็จของผู้อื่น” น้อยลงด้วย

ในสังคมเกาหลีความอิจฉาเป็นอย่างไรกัน ผมคิดว่า ถ้าทุกคนรู้สึกอิจฉาได้อย่างเป็นอิสระก็คงดีกว่านี้ จะได้ไม่ต้องทนกลัดกลุ้ม คิดว่ามีเพียงเราเท่านั้นที่เฝ้าอิจฉาผู้อื่น แล้วทำไมต้องอิจฉาด้วยล่ะ เพื่อเป็นการปลอบใจตัวเอง ในกรณีให้เห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จอย่างไม่น่าเชื่อ เหมือนกับใช้แผนสกปรกหรือดวงตีมาก ทั้งที่เราพยายามมากกว่า พยายามมากกว่า เมื่อรู้สึกสบายใจขึ้นก็เริ่มหันมามองตัวเอง ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำความล้มเหลวนั้นมาพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นคำพูดที่ว่า “ถ้าอิจฉาคือคนแพ้!” จึงเป็นแค่การเสแสร้งปกปิดความรู้สึกที่แท้จริง

(หน้า 56-57)

ดังนั้นเราสามารถจินตนาการได้แต่ต้องรู้จักเรียนรู้จากสิ่งเหล่านั้นด้วย เพื่อนำมาพัฒนาตัวเองในอนาคต

บทที่ 11 ความทุกข์คือพลังของฉันทัน

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ความทุกข์ที่ได้พบเจอนั้นเป็นบทเรียนแสนพิเศษที่จะกลายเป็นแรงผลักดันในอนาคต โดยยกตัวอย่างประสบการณ์ของผู้เขียนในวัย 25 ปี ต้องสูญเสียคนที่รักไปในระยะเวลา 11 เดือน อีกทั้งยังต้องจัดการปัญหาทางด้านกฎหมายเองอีกด้วย

ช่วงเป็นช่วงเวลาที่ยากลำบากจริง ๆ ในระยะเวลา 11 เดือน ต้องเป็นเจ้าภาพงานศพของคนที่คุณรักถึงสามครั้ง ความยากลำบากที่แท้จริงไม่ใช่การคร่ำครวญต่อการจากไปของคนที่เรารัก แต่คือความฉุกฉุนที่ต้องจัดงานศพถึงสามครั้ง เพราะผมเป็นลูกชายคนโต จึงต้องมีความรับผิดชอบมากที่สุด การแบกรับความรับผิดชอบไว้เพียงลำพังช่วงยากลำบากเหลือเกิน

ยิ่งคุณพ่อ คุณปู่ คุณย่า เสียชีวิตลงในเวลาไล่เลี่ยกัน ปัญหาด้านการจัดการทางกฎหมายก็ยิ่งซับซ้อนมากขึ้น ถึงผมจะเคยเรียนกฎหมายมาก่อนแต่ก็ไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนี้โดยตรง เช่น การแจ้งการเสียชีวิตในทางกฎหมาย หรือการคำนวณภาษีมรดกที่ต้องจ่าย

(หน้า 67)

ดังนั้นความทุกข์ที่ได้รับมานั้นเป็นประสบการณ์ที่เราได้เรียนรู้ หากพบเจอเหตุการณ์ที่ยากลำบากในอนาคตคุณก็จะก้าวผ่านได้อย่างง่ายดาย

บทที่ 15 ปฏิวัติจากภายใน: เรื่องราวของฟรีดา คาห์โล

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราเริ่มลงมือเปลี่ยนแปลงตัวเอง โดยยกตัวอย่างชีวิตของจิตรกรสาวชาวเม็กซิโก ฟรีดา คาห์โล ที่ต้องพบเจอความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่เธอผ่านมันมาได้เพราะการปฏิบัติตัวเองจากภายในจิตใจ

ทั้งที่ร่างกายต้องทนทุกข์กับความเจ็บปวดต่าง ๆ นานา แต่เธอก็ยังยืนหยัดผจญชีวิตในฐานะมนุษย์ เอาชนะความพิการด้วยการวาดภาพ ถ้าไม่ใช่การปฏิบัติตัวเอง แล้วจะเรียกว่าอะไรได้

ยิ่งชีวิตถูกพันธนาการก็ยิ่งต้องมีจุดยึดเหนี่ยวที่หนักแน่นพอ ความหมกมุ่นคือจุดยึดเหนี่ยวทำให้บรรจงสร้างสรรค์ผลงานจากความคิดที่ล้าลึก ถักทอจนกลายเป็นตัวตนของเราได้ในที่สุด

เมื่ออยากทำอะไรให้สำเร็จ ทุกคนจะต้องปฏิบัติตัวเองเสียใหม่ สิ่งสำคัญไม่ใช่ว่าคุณมีความสามารถเพียงพอหรือไม่ แต่คือคุณกล้าหาญมากพอไหม ที่จะยอมหมกมุ่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนกว่าสิ่งนั้นจะเปลี่ยนแปลงชีวิตของคุณ จนกว่ามันจะช่วยผจญชีวิตของคุณให้แข็งแกร่งและมั่นคง คนโง่มากมายใช้เวลาไปกับการตัดสินใจและการเตรียมพร้อม แต่ท้ายที่สุดก็ไม่ได้ลงมือทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน จำไว้เถิดว่าการปฏิบัติที่แท้จริงคือการลงมือทำ

(หน้า 90-91)

ดังนั้นหากต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองไม่ใช่เพียงวางแผนและเตรียมการ แต่ต้องลงมือทำด้วย

บทที่ 20 จดหมายถึงคุณ – หลังจากเลิกกรา

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า อย่าจมอยู่กับความเจ็บปวดที่ต้องเลิกรักกับคนรักมากนักเลย โดยกล่าวถึงการพลัดพรากจากกันว่าเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปที่ใคร ๆ ต่างก็เคยเจอ

คำคำนี้อาจไม่ช่วยปลอบโยนคุณเท่าไรนัก แต่ทุกสรรพสิ่งบนโลกใบนี้ต่างต้องทนเจ็บปวด ยามที่พลัดพรากจากสิ่งที่รัก ไม่ได้มีเพียงคุณเท่านั้นหรอกที่รู้สึกเจ็บปวดเมื่อต้องเลิกรักกับคนรัก ถ้า ลองออกไปข้างนอกตามท้องถนนจะเห็นคุณลุง คุณป้า คุณตา คุณยาย ที่ร่างกายเสื่อมสภาพไปตาม สัขาร ก่อนที่พวกเขาจะมีอายุมากขนาดนี้ ต่างเคยพลัดพรากจากสิ่งต่าง ๆ มานับครั้งไม่ถ้วน ดังนั้นตัวคุณก็ต้องเรียนรู้จากประสบการณ์ครั้งนี้ เพื่อจะได้เติบโตยิ่งขึ้น

(หน้า 110)

ดังนั้นอย่าทรมานอยู่กับความเจ็บปวดนี้เพราะชีวิตยังมีเวลาเหลืออยู่อีกมาก จงเรียนรู้จาก ประสบการณ์ครั้งนี้

2. การวางแผนชีวิต

การวางแผนชีวิตคือ การออกแบบและวางแผนเส้นทางชีวิต เพื่อทำความเข้าใจความต้องการของ ตนเองและเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต ในสารคดีเล่มนี้ผู้เขียนนำเสนอการวางแผนชีวิตไว้ทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ชีวิต และด้านการทำตามเป้าหมาย

2.1 ด้านการใช้ชีวิต

การวางแผนชีวิตด้านการใช้ชีวิตในที่นี้หมายถึงการวางแผนในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ในสาร คดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตด้านการใช้ชีวิตไว้ทั้งหมด 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 30 เสียงสัมผัสของชีวิตคืออะไร

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า คนเราต้องกำหนดกฎเกณฑ์ให้ชีวิตตัวเอง โดยยกตัวอย่างประวัติ ของเอมิเน็ม แร็ปเปอร์ชื่อดังชาวอเมริกันจากภาพยนตร์เรื่อง 8 ไมล์

ความจริงแล้วไม่ใช่แค่บทเพลงหรือบทกวีเท่านั้นที่จำเป็นต้องมีเสียงสัมผัส ผมเชื่อว่า ชีวิต มนุษย์จำเป็นต้องมีเสียงสัมผัสที่สอดประสานเช่นกัน ทุกคนสามารถเป็นกวีแห่งชีวิตได้ เพียงแค่สร้าง กฎขึ้นมาควบคุม และใช้ชีวิตให้ตรงกับกฎนั้น หากเสียงสัมผัสทำให้คำคำแปรเปลี่ยนเป็นบทกวีได้ เสียงสัมผัสแห่งชีวิตก็น่าจะทำให้เราก้าวข้ามอุปสรรคที่แสนยากลำบากไปได้โดยง่าย เหมือนดัง ดอกบัวที่ชูช่อดงงามหลุดพ้นโคลนตม

(หน้า 170)

ดังนั้นเราต้องมีกฎเกณฑ์ที่คอยบังคับชีวิตตัวเองให้อยู่ในกรอบและเป็นไปตามที่เรากำหนดไว้

2.2 ด้านการทำตามเป้าหมาย

การวางแผนชีวิตด้านการทำตามเป้าหมายในที่นี้หมายถึงการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตด้านการทำตามเป้าหมายไว้ทั้งหมด 3 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 4 คำตอบนั้นไม่อาจหาได้จากที่ไหน นอกจากนัยน์ตาคุณ

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า การวางแผนอย่างยืดหยุ่นเป็นเรื่องสำคัญ โดยยกตัวอย่างลูกศิษย์ 2 กลุ่มที่มาปรึกษาเขา กลุ่มหนึ่งรู้เป้าหมายของตัวเองชัดเจน แต่อีกกลุ่มกลับไม่แน่ใจสิ่งที่ตัวเองต้องการ

เมื่ออธิบายแผนการที่วางไว้ทั้งหมดจบ ลูกศิษย์คนนั้นก็เอ่ยถามผมขึ้นว่า “ดีไหมครับ อาจารย์” ผมจึงลองถามเขาว่าขึ้นว่า

“มันเป็นแผนที่เธอคิดไว้ตั้งแต่ตอนอยู่มัธยมปลายใช่ไหม”

ผมแค่อยากยืนยันให้แน่ชัดว่า แผนการที่เขาคิดในตอนนี้ เป็นสิ่งที่เคยจินตนาการไว้ตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมปลายแน่หรือเปล่า ผมไม่เคยได้รับคำตอบว่า “ใช่ครับ/ใช่ค่ะ” เลยสักคนเดียว นั่นเป็นเพราะหลังจากเข้าเรียนมหาวิทยาลัย การได้พูดคุยกับรุ่นพี่คนหนึ่ง การได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่ง หรือ การได้ประสบพบเจอกับเหตุการณ์บังเอิญโดยไม่คาดฝัน อาจทำให้ความฝันเล็กๆ ใดๆ ของเขาถูกสั่งล่อน และบิดเบี้ยวไปจากเดิม

(หน้า 25-26)

ดังนั้นเป้าหมายของคนเราเปลี่ยนไปได้เสมอ การวางแผนอย่างยืดหยุ่นจะทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย

บทที่ 6 ตัวฉันและบททดสอบ อย่าเร่งรีบดำเนินชีวิตไปเพื่อความมั่นคง

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า เราต้องทบทวนความต้องการของตัวเองก่อนที่จะตั้งเป้าหมาย โดยกล่าวถึงพฤติกรรมเตรียมสอบหรือการเลือกงานที่มั่นคงและเงินเดือนของคนหนุ่มสาวที่ไม่มั่นใจในอนาคตของตัวเอง

ในวัยหนุ่มสาวถึงจะรู้สึกแฉ่งแฉ้าง แต่อย่าหาข้ออ้างมาแก้ตัวต่อความเกียจคร้านและความเมินเฉย เช่นเดียวกัน อย่าผูกตัวเองไว้กับการสอบตามกระแส จนถึงขนาดยอมละทิ้งความสามารถที่แท้จริงซึ่งซ่อนอยู่ในตัวคุณ

หากฤดูใบไม้ร่วงเป็นฤดูแห่งการเก็บเกี่ยวผลไม้สุก ช่วงเวลาที่เราจะเก็บเกี่ยวผลไม้แห่งชีวิต ได้ยังคงอยู่ห่างไกลออกไป จงนำความทุกข์ทรมานใจมาเป็นเชื้อเพลิงผลักดันชีวิต จงคิดถึงงานที่อยากทำที่สุด งานที่ทำได้ดีที่สุด เส้นทางของชีวิตคุณไม่ได้มีตัวเลือกเพียงแค่มอหรือข้าราชการเท่านั้น

ให้ลองทบทวนกับตัวเอง หลังจากที่เข้าใจความสามารถของตัวเองอย่างถ่องแท้แล้วจึงค่อยตั้งเป้าหมายให้ชีวิต และลงมือเตรียมสอบ อย่าใจร้อน ถึงจะเริ่มต้นในตอนนั้น ก็ยังไม่สาย

(หน้า 41-42)

ดังนั้นก่อนที่จะเตรียมสอบเพื่อเรียนต่อหรือสอบเข้ารับราชการ เราจะต้องทบทวนตัวเองให้ดีกว่าก่อนว่าต้องการอะไรกันแน่ หากมั่นใจแล้วค่อยตั้งเป้าหมายและลงมือปฏิบัติ

บทที่ 8 หยุดเดินแล้วหันหลังมองสักเล็กน้อย

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า การจะลงมือทำอะไรได้ต้องมีเป้าหมายชัดเจน วิธีการที่ถูกต้อง แล้วจึงลงมือปฏิบัติ โดยยกตัวอย่างเรื่องคนตัดต้นไม้ที่เอาแต่ตัดต้นไม้โดยไม่สนว่าเลื่อยของตัวเองที่จมนไม่สามารถตัดต้นไม้จนขาดได้

เอบราแฮม ลิงคอล์น เคยกล่าวไว้ว่า

“ถ้าคุณใช้เวลาแปดชั่วโมงในการตัดต้นไม้ เวลาหกชั่วโมงจะหมดไปกับการลับขวาน”

ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มทำงานใด ๆ ไม่ใช่เอาแต่ “ขยันทำงานนั้นโดยไม่สนใจสิ่งใด” แต่ต้องมีเป้าหมายที่แน่ชัดว่า “จะทำงานนี้ไปทำไม” ที่สำคัญต้องบ่มเพาะพลังที่จะใช้ทำงานนั้นให้สำเร็จ ตลอดรอดฝั่งขึ้นมาเสียก่อน หลังจากนั้นให้เวลาค้นหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับตัวเอง หากปฏิบัติผิดวิธีก็ไม่ต่างจากการนำผ้าชีวสกปรกมาทำความสะอาดบ้าน ยิ่งทำ บ้านก็ยิ่งสกปรก

(หน้า 50)

ดังนั้นเราต้องทบทวนตัวเองก่อนลงมือทำว่า มีเป้าหมายหรือไม่ ต้องใช้วิธีอะไรจึงจะได้ผลดี และลงมือปฏิบัติจริง

3. การพัฒนาศักยภาพของตนเอง

การพัฒนาศักยภาพคือ การพัฒนาความสามารถให้มีความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการและมุ่งตรงไปสู่เป้าหมาย ในสารคดีเล่มนี้ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาศักยภาพไว้ทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำงาน และด้านการใช้ชีวิต

3.1 ด้านการทำงาน

ศักยภาพด้านการทำงานในที่นี้หมายถึงการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพหรือการประกอบอาชีพ ในโลกแห่งการทำงานเต็มไปด้วยการแข่งขัน และมีคู่แข่งจำนวนมาก แต่ผู้ที่จะได้รับเลือกให้เข้าทำงานกลับมีจำนวนจำกัด ด้วยเหตุนี้การพัฒนาศักยภาพจึงเป็นการเตรียมตัวเองให้พร้อมก่อนเข้าสู่โลกของการทำงาน ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำทั้งด้านแนวคิดและวิธีการพัฒนาศักยภาพด้านการทำงานหลายประการ ได้แก่ การพัฒนาด้านความสามารถ การพัฒนาด้านความรู้รอบตัว การพัฒนาด้านการเขียน และการพัฒนาด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ดังแสดงตัวอย่างต่อไปนี้

1) การพัฒนาด้านความสามารถ ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาเรื่องนี้ไว้ 2 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 7 อย่าเพิ่งบริหารเงินตอนนี้

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราควรลงทุนกับความสามารถของตัวเอง โดยกล่าวถึงพฤติกรรมของคนหนุ่มสาวในปัจจุบันที่สนใจการลงทุนทางการเงินมากขึ้นจนละเลยการลงทุนในความสามารถของตัวเอง

ถ้าคุณแนวโน้มของนักเรียนที่ผมเป็นที่ปรึกษา ส่วนใหญ่มุ่งความสนใจไปที่ตัวเลขในบัญชีเงินฝากตอนนี้ มากกว่าจะรู้สึกอยากลงทุนกับความสามารถตัวเองเพื่ออนาคตข้างหน้า

เราต้องทบทวนเรื่องนี้ใหม่ให้ถี่ถ้วน แม้ในกรณีที่พ่อแม่ไม่ใช่คนรวย ก็ยังไม่จำเป็นต้องเริ่มบริหารจัดการเงินเร็วเกินไป เพราะเงินที่หาได้ในวัยยี่สิบเป็นจำนวนเงินที่น้อยมาก ให้ใช้เงินที่มีอยู่ในตอนนี้ให้หมด ดีกว่านำ “เศษเงิน” นั้นมาบริหารจัดการ

เราควรใช้เงินก้อนนั้นหล่อเลี้ยงให้ตัวเองเติบโตขึ้น ใช้ซื้อหนังสือ ท่องเที่ยว เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ตัวเองสนใจกายภาคหน้า ถ้าอยากหาเงินให้ได้มาก ๆ ค่อยหาใหม่ “ดีกว่า” นำเศษเงินมาเริ่มบริหารจัดการในตอนนี้ เพราะการลงทุนที่ดีที่สุดคือการเพิ่มมูลค่าตัวเองให้สูงขึ้น

(หน้า 45-46)

ดังนั้นการลงทุนที่ดีที่สุดที่ในวัยยี่สิบคือการลงทุนกับความสามารถของตัวเอง ไม่ว่าจะนำปหาคความรู้อเพิ่มเติมหรือการท่องเที่ยว เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาไปใช้ได้ในอนาคต

บทที่ 31 ปาฏิหาริย์คือสิ่งที่สำเร็จได้ที่ละเล็กทีละน้อย

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เป้าหมายสำเร็จได้ โดยกล่าวถึงหลักการ “หนึ่งต่อหนึ่ง” ที่เขาค้นพบจากการฝึกภาษาอังกฤษของเขา

ภายหลังผมจึงตั้งหลัก “หนึ่งต่อหนึ่ง” เป็นหลักการประจำใจ กล่าวคือ ถ้าลงทุนเรื่องใดก็ตามวันละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลาหนึ่งปี จะต้องเกิดอะไรดี ๆ ขึ้นกับชีวิต แน่แน่นอนว่าหลักการนี้ไม่อาจทำให้เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่สำเร็จได้ แต่จะช่วยให้เป้าหมายเล็ก ๆ เกิดขึ้นได้จริง เช่น เมื่อผมรู้สึกร่างกายกำลังแย่มาก ผมก็จะใช้กฎนี้ควบคุมอาหารและออกกำลังกาย จนน้ำหนักลดลงถึง 7 กิโลกรัม

(หน้า 172)

ดังนั้นหากต้องการทำตามเป้าหมายให้สำเร็จก็ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สักวันเป้าหมายนั้นก็สำเร็จตามความตั้งใจ

2) การพัฒนาด้านความรู้รอบตัว ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 24 จงเปิดโลกเข้าวันใหม่ ด้วยกลิ่นน้ำหมึกที่สดชื่น

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดว่า การรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ทำให้เราได้รับข่าวสารที่จำเป็นต้องรู้ครบถ้วน โดยกล่าวถึงข้อดีข้อเสียของสื่อแต่ละประเภท โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์

บริษัทหนังสือพิมพ์เองก็นำเสนอข่าวผ่านทางเว็บไซต์เช่นกัน ข่าวบางข่าวอาจสำคัญแต่คนทั่วไปคิดว่าไม่สนุก จึงไม่ยอมคลิกเข้าไปอ่านกัน อีกทั้งสื่อในอินเทอร์เน็ตยังเปิดโอกาสให้คนทั่วไปนำ “เรื่องรอบตัว” มาเขียนเป็นข่าวได้ด้วย แต่บทความเหล่านี้ถูกเขียนขึ้นตามความคิดของผู้เขียน จึงต้องคิดวิเคราะห์อย่างละเอียดก่อนจะเชื่อถือหรือนำไปอ้างอิง ในทางตรงกันข้าม หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์บทความหลากหลายประเภท ถึงแม้ว่าเราจะไม่ได้อ่านเนื้อหาข้างใน แค่เปิดข้าม ๆ ก็ยังมีโอกาสได้ข่าเลือกมองและได้รับข้อมูลเหล่านั้นไปโดยปริยาย อาจเป็นข้อมูลที่เราไม่สนใจ แต่ก็สามารถรู้เหตุการณ์ที่สำคัญต่าง ๆ ได้ในทันที

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์จะจัดขนาดบทความตามความสำคัญ ถ้าข่าวนั้นอยู่หน้าหน้าหนึ่ง มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดมาก ก็แสดงว่าข่าวนั้นสำคัญที่สุด ในอินเทอร์เน็ตอาจมีจำนวน

ข้อความแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้อ่านทราบได้ว่ามีคนสนใจข่าวนั้นมากน้อยเพียงใด แต่
ข่าวที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นมากมาย มักเป็นข่าวอื้อฉาวแทบทั้งสิ้น

(หน้า 136-137)

ดังนั้นหนังสือพิมพ์คือสื่อที่มีข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ที่เราจำเป็นต้องรู้ และเป็น
แหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

3) การพัฒนาด้านการเขียน ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 25 บทความเติมพลังให้ชีวิต

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่จะต่อยอดความสามารถด้านอื่น ๆ
ได้ โดยกล่าวถึงวิธีการฝึกและความสำคัญของการเขียนบทความ

การเขียนบทความที่สำคัญมากกว่าสำนวนภาษาที่ใช้ถ่ายทอด คุณจะต้องมี
ความคิดลึกซึ้ง ต้องวางโครงเรื่องได้อย่างเหมาะสม เมื่อฝึกเขียนจนเก่งแล้ว คุณสามารถ
ถ่ายทอดความคิดเป็นลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผลจนสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นได้ ทักษะนี้เป็น
สิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เป็นความสามารถที่สำคัญมาก

(หน้า 144)

ดังนั้นความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเป็นลำดับขั้นตอนที่ได้รับจากการฝึกเขียน
บทความนั้นจะสามารถนำไปต่อยอดความสามารถด้านอื่น ๆ ได้อีก

4) การพัฒนาด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง
ดังนี้

บทที่ 10 จดหมายถึงคุณ – ความหดหู่

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า อย่าจมอยู่กับความซีเกียจจะต้องขจัดมันออกไป โดยกล่าวถึง
ความซีเกียจที่มนุษย์สามารถเป็นได้ง่ายเพราะร่างกายมีความเหนียวล้าและแนะนำวิธีการขจัดความซีเกียจ

อดทนเข้าไว้ เรื่องนี้อาจยาวไปหน่อย ผมจึงขอสรุปไว้ย่อ ๆ แทนการเทศน์ยาว ๆ

(สมเป็นอาจารย์ใช่ไหมละครับ)

หนึ่ง อย่าลุ่มหลงไปกับความซีเกียจ ถ้าลุ่มหลงไปแล้ว อย่าพูดว่าลำบาก

สอง จงเคลื่อนไหวร่างกาย ออกกำลังกาย พบผู้คน ทำงานที่อยากทำ อย่าตีหมิ่นเหล่า
เข้านอนเร็ว ๆ

สาม (ข้อสุดท้าย โปรดจำให้ดี!) อย่าจมอยู่กับความหดหู่และความเศร้า เธอคือเธอ
แบงก์หมื่นวอนถึงจะยับยู่เพียงใด มันก็ยังมีค่าเท่ากับหมื่นวอน ไม่อาจลดค่าลงเหลือพัน
วอนไปได้ ดังนั้นอย่าทรมานตัวเอง ห้าม!! เด็ด!! ขาด!!

(หน้า 63)

ดังนั้นหากคิดว่าตัวเองกำลังจมอยู่กับความซีเกียจก็จงเคลื่อนไหวร่างกาย พบปะผู้คน
ตั้งเป้าหมายให้ตัวเอง อย่าหลงไปอยู่กับความซีเกียจ

3.2 ด้านการใช้ชีวิต

ศักยภาพด้านการใช้ชีวิตในที่นี้หมายถึงการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ใช้ชีวิตอย่างมีสติ และไม่เสียเวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์ ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำทั้งด้านแนวคิดและวิธีการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ชีวิตหลายประการ ได้แก่ การพัฒนาด้านประสบการณ์ การพัฒนาด้านพฤติกรรม และการพัฒนาด้านการจัดการเวลา ดังแสดงตัวอย่างต่อไปนี้

1) การพัฒนาด้านประสบการณ์ ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 17 ตอนนี้เป็นอายุที่แก่ที่สุดในชีวิต

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า เราต้องหมั่นหาความรู้ ประสบการณ์ และขอคำแนะนำจากผู้ที่เคยประสบมาก่อน โดยกล่าวถึงคำที่ผู้ใหญ่หลายคนชอบพูดว่าช่วงมหาวิทยาลัยเป็นช่วงชีวิตที่ดีที่สุดเพราะเป็นช่วงที่ได้ใช้ชีวิตอย่างอิสระ เพิ่งสลัดความเป็นเด็กทิ้งไป แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นช่วงอายุที่ไม่มีความกังวลใจเลย ถึงแม้ว่าจะอายุเพียงยี่สิบแต่ก็เป็นช่วงอายุที่แก่ที่สุดของวัยรุ่นคนหนึ่งทำให้มีเรื่องให้ต้องเป็นกังวลและหวาดวิตกมากมายเช่นกัน ช่วงวัยนี้เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากเด็กสู่อายุผู้ใหญ่ ต้องเริ่มคิดถึงอนาคตข้างหน้า ต้องตั้งเป้าหมาย เตรียมหางาน เตรียมพร้อมกับการเข้าสังคมใหม่ ๆ

ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่เปลี่ยนจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ จะได้ตระหนักถึงความจริงที่น่าหวาดกลัวว่า โลกของผู้ใหญ่แตกต่างจากที่เคยจินตนาการไว้ คนที่อยู่ในวัย 20 ปีจึงต้องดำเนินชีวิตท่ามกลางความวุ่นวายในน่านีการ

อีกทั้งช่วงอายุ 20 ปีเป็นช่วงเวลาสำคัญที่จะต้องคิดถึงอนาคตข้างหน้า ถ้าเป็นนักศึกษา อีกไม่นานก็จะเรียนจบ เริ่มกังวลถึงหน้าที่และชีวิตในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคม งานที่จะเหมาะกับเราไหม ความทรนใจในอนาคตที่ไม่แน่นอนเป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด สาเหตุที่ช่วงอายุนี้น่ากลัวไม่ใช่เพราะต้องเรียนรู้และเพิ่มความสามารถไปเรื่อย ๆ แต่มาจากความทุกขใจที่ไม่สามารถเห็นอนาคตได้ในตอนนี้ สิ่งที่ไม่รู้และไม่เห็นย่อมน่ากลัวมากที่สุด

นอกจากนี้สาเหตุที่ทำให้อนาคตเป็นทุกข์ยิ่งขึ้นก็คือ เป็นช่วงเวลาที่ต้องประจันหน้ากับตัวเลือกมากมายมหาศาล ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมอย่างมาก ต้องตั้งเป้าหมาย ต้องเตรียมหางาน ต้องเตรียมใจพบกับใครบางคน คบและรักกัน สร้างครอบครัวร่วมกัน...ซึ่งตัวเลือกที่คาดการณ์ไว้มีโอกาสเกิดขึ้นจริงได้ทั้งหมด

(หน้า 97-98)

ดังนั้นตอนนี้เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับวัยรุ่น จึงต้องออกหาความรู้ ประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะการตัดสินใจที่ดีนั้นมาจากข้อมูลที่ดี

2) การพัฒนาด้านพฤติกรรม ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาด้านนี้ไว้ 2 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 16 สมุดตรวจข้อผิดพลาดในชีวิต

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราไม่ควรทำผิดพลาดในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ โดยกล่าวถึงสมุดตรวจข้อผิดพลาดที่เขาใช้ในการจดเพื่อนเตือนตัวเองในสิ่งที่เขาทำผิดพลาด

ถ้าเปรียบเทียบกับชีวิต หลังจากที่เคยเจ็บปวดในเรื่องใดก็ตาม เราจะเข้าใจสิ่งนั้นได้ อย่างถ่องแท้ และต่อให้ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่ถ้าเข้าใจสัจธรรมต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง ก็จะเป็นคนฉลาดที่สุดในโลกได้ อาจไม่จำเป็นต้องมากขนาดนั้น เพียงแค่หลังจากที่ ทำผิด แล้วตระหนักได้ว่า “ครั้งหน้าจะไม่ให้เกิดขึ้นอีก” ก็เพียงพอแล้ว แต่ทว่าเมื่อเวลาผ่านไป คนส่วนใหญ่ก็เผลอทำผิดในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ

สิ่งสำคัญไม่ใช่ว่าจะไม่ทำผิดอีกแล้ว แต่คือการไม่ทำความผิดในเรื่องเดิมที่เคยทำอีก ครั้ง ไม่เพียงแค่วิชาคณิตศาสตร์เท่านั้นที่ควรมีสমุดตรวจข้อผิด แต่ชีวิตเองก็ควรมีสมุดตรวจ ข้อผิด เพื่อใช้ย้ำเตือนตัวเองว่าจะไม่ทำผิดพลาดในเรื่องเดิมซ้ำอีก

(หน้า 92-93)

ดังนั้นคนเราไม่ควรทำเรื่องเดิมผิดซ้ำ ๆ แม้แต่ผู้เขียนเองก็ยังหวังว่าตัวเขาจะไม่ทำมันผิด

อีกในอนาคต

บทที่ 21 การล้มเลิกภายในสามวันเป็นเรื่องปกติ เพราะรูปแบบของชีวิตไม่ใช่การ ตัดสินใจที่แน่วแน่แต่เป็นการฝึกหัด

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า หากต้องการทำตามเป้าหมายให้สำเร็จต้องหมั่นฝึกฝนอยู่ เสมอจนเคยชิน โดยกล่าวถึงสาเหตุของการล้มเลิกภายในสามวันและแนะนำวิธีที่จะทำให้ทำตามเป้าหมายให้ สำเร็จได้

สาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติจริงเป็นไปได้ยาก นั้นเพราะเราจะต้องปรับปรุง “พฤติกรรมเคยชิน” ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องยากมาก อาจารย์อิชิอูระ โซอิชิ ผู้เชี่ยวชาญด้านสมอง ชาวญี่ปุ่นได้กล่าวไว้ว่า หากเราต้องการปรับปรุงพฤติกรรมเคยชิน จะต้องเริ่มจากการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสมอง กล่าวคือ เราจะต้องฝึกทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ อย่างน้อยที่สุดหนึ่ง เดือน ไม่ใช่ภายใน 3 วันแต่ต้องทำซ้ำ ๆ ตลอด 30 วัน

(หน้า 117)

ดังนั้นหากต้องแก้ไขพฤติกรรมเคยชินนั้นให้ได้จะต้องลงมือทำอย่างสม่ำเสมอ หากล้มเหลวก็ อย่าท้อแท้และกลับมาเริ่มลงมือทำใหม่อีกครั้ง

3) การพัฒนาด้านการจัดการเวลา ผู้เขียนนำเสนอการพัฒนาในด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 28 อย่าอ้างว่ายุ่งจนไม่มีเวลา

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า เราจะต้องจัดการเวลาให้ดีและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยยกตัวอย่างการจัดการเวลาของคุณหมอพักยกของซอล ศัลยแพทย์ที่งานยุ่งมาก แต่เขายังมีเวลามาทำ กิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย

เคล็ดลับของท่านคืออะไร ทำไมคนคนหนึ่งสามารถทำงานทุกอย่างได้มากถึง 4-5 งาน แถมยังมีเวลาอ่านหนังสือ คิดวิเคราะห์งานอย่างละเอียด ท่านทำงานหลาย ๆ อย่างใน คราวเดียวกันแบบนี้ได้อย่างไร เรามาลองอ่านบทสัมภาษณ์ของท่านในนิตยสารฉบับหนึ่งกัน ดีกว่า

“ผมกำหนดไว้ว่า ก่อนเวลา 0 นาฬิกา ปี ค.ศ. 2000 จะเลิก 5 สิ่งให้ได้ นั่นคือ เหล้า บุหรี่ กอล์ฟ กิจกรรมนันทนาการ และการพนัน ในบรรดาห้าสิ่งนี้บุหรี่เป็นสิ่งสุดท้ายที่ยังเลิกได้ไม่เด็ดขาดนัก พอผมเลิกดื่มเหล้า ไม่ตีกอล์ฟ ไม่สนใจกิจกรรมนันทนาการ เวลาในชีวิตก็เหลือมากมาย ปกติผมไม่ดูทีวีอยู่แล้ว จะใช้เวลาช่วงนั้นอ่านหนังสือเขียนบทความแทน ผมอ่านหนังสือประมาณหนึ่งเล่มต่อวัน ทุกครั้งที่เข้าห้องน้ำหรือขึ้นรถ ผมมักจะเปิดหนังสืออ่านไปด้วยเสมอ ในเดือนตุลาคมของทุกปีผมมีเป้าหมายจะเขียนหนังสือให้ได้หนึ่งเล่ม ดังนั้นทุกวันจึงพยายามเขียนเค้าโครงเรื่องวันละ 200 ตัวอักษร เขียนบทความประมาณ 20-30 หน้า เพราะใช้ชีวิตแบบนี้ผมจึงสามารถทำทุกหน้าที่ได้เป็นอย่างดี คำพูดหนึ่งที่ผมเกลียดมากที่สุดคือไม่มีเวลา”

(หน้า 156)

ดังนั้นเราไม่ควรเสียเวลาไปกับกิจกรรมนันทนาการที่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์เพราะกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เรารู้สึกว่าไม่มีเวลาว่าง จัดการเวลาที่มีให้ดีและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. การบรรลุเป้าหมายของชีวิต

การบรรลุเป้าหมายคือ การทำตามเป้าหมายให้สำเร็จโดยการสร้างแนวคิดและวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุด ในสารคดีเล่มนี้ผู้เขียนนำเสนอการบรรลุเป้าหมาย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ชีวิต และด้านการทำงาน

4.1 ด้านการใช้ชีวิต

การบรรลุเป้าหมายด้านการใช้ชีวิตในที่นี้หมายถึงการดำเนินชีวิตตามเป้าหมาย เพื่อให้ใช้ชีวิตอย่างมีสติและไม่เสียเวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์ ในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำแนวคิดเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายด้านการใช้ชีวิตไว้ทั้งหมด 1 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 27 จิ๊กซอร์ชีวิต 29,220 ชิ้น

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ชีวิตจะเป็นอย่างไรอยู่ที่การกระทำของตัวเอง โดยกล่าวว่าชีวิตเป็นเหมือนจิ๊กซอร์ขนาดใหญ่ที่ต้องประกอบไปที่ละชิ้น โดยมนุษย์จะมีจิ๊กซอร์ทั้งหมด 29,220 ชิ้น จิ๊กซอร์แต่ละชิ้นคือสิ่งต่าง ๆ ที่ลงมือทำในชีวิต

จุดที่แตกต่างกันระหว่างจิ๊กซอร์ทั่วไปกับจิ๊กซอร์ชีวิต คือเราสามารถเห็นภาพจิ๊กซอร์ที่สมบูรณ์แล้วก่อนลงมือต่อ ในทางตรงกันข้ามไม่มีใครรู้ว่าภาพจิ๊กซอร์ชีวิตจะออกมาเป็นอย่างไร จนกว่าจะต่อเสร็จ มีเพียงตัวเราเท่านั้นที่ต้องต่อภาพนั้นขึ้นเองทีละน้อยทีละนิด

(หน้า 153)

ดังนั้นหากเราต้องการให้ชีวิตของตัวเองเป็นอย่างไรให้ลงมือทำตามเป้าหมายนั้นทีละนิดเป้าหมายก็จะสำเร็จได้ในสักวัน

4.2 ด้านการทำงาน

การบรรลุเป้าหมายด้านการทำงานในที่นี้หมายถึงการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพหรือการประกอบอาชีพ ในโลกแห่งการทำงานเต็มไปด้วยการแข่งขัน และมีคู่แข่งจำนวนมาก แต่ผู้ที่จะได้รับเลือกให้เข้าทำงาน

กลับมีจำนวนจำกัด ด้วยเหตุนี้แนวทางหรือวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายจึงจำเป็นต้องทำตามเป้าหมายในสารคดีเรื่อง “เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด” ผู้เขียนให้คำแนะนำแนวคิดเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายด้านการงานไว้ทั้งหมด 2 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 37 ไม่ใช่ความสามารถ แต่จงสร้างเรื่องราวของคุณ

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า เราจะต้องนำเสนอตัวตนของเราให้บริษัทได้รับรู้ โดยกล่าวถึงนักศึกษาเกาหลีที่สะสมประวัติการศึกษาที่ดีและผลงานมากมายเพื่อสมัครงาน แต่กลับล้มคุณสมบัติที่บริษัทต้องการจริง ๆ เนื่องจากแต่ละบริษัทมีเกณฑ์การคัดเลือกพนักงานที่แตกต่างกันออกไป แต่ละที่ต้องการคนเก่งหลากหลายประเภท

แต่ละบริษัทอาจมีเกณฑ์คัดเลือกพนักงานแตกต่างกันออกไป แต่ทุกบริษัทต้องการคนเก่งหลากหลายประเภท อาทิเช่น คนที่รอบคอบ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คนที่บ้าพลัง คนที่เก่งภาษาต่างประเทศ คนที่เข้าสังคมได้ดี คนที่หัวดี คนที่ดูสุขุม...ดังนั้นหลักฐานที่แสดงว่า “ฉันเก่งด้านนี้ที่สุด” น่าจะมีประโยชน์มากกว่ารายชื่อผลงานและประวัติที่เขียนไว้มากมาย แต่ไม่มีเรื่องใดที่รู้จริงและถ่องแท้เลย

(หน้า 213)

ดังนั้นการนำเสนอความสามารถและความถนัดของตัวเองจึงมีประโยชน์มากกว่าการแสดงประวัติการศึกษาที่ดีเลิศและผลงานที่สะสม

บทที่ 40 จงขึ้นรถไฟชีวิตสักครั้ง

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวทางว่า เราต้องลองออกไปหาประสบการณ์ชีวิตด้วยตัวเอง โดยยกตัวอย่างปัญหาการตกงานของหนุ่มสาววัยยี่สิบ คนหนุ่มสาวในปัจจุบันไม่มีใครทนทำงานเพราะกลัวอดตายแต่ทำเพื่อความฝันและความสุขของตัวเอง ทำให้วัยรุ่นในวัยยี่สิบหมดเวลาไปกับการเตรียมหางานและเพิ่มความสามารถเพื่อให้ได้งานที่ใช้ได้ นักศึกษาที่เรียนจบมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่อัตราการว่างกลับลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้หางานอยากได้งานที่ดีเลิศเกินความสามารถของตัวเอง ในขณะที่เดียวกันบริษัทก็ต้องการพนักงานที่มีศักยภาพสูงกว่าขอบเขตที่กำหนดไว้ หรือก็คือบริษัทคัดเลือกพนักงานจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา

แท้ที่จริงแล้วความเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างทำงานในบริษัทขนาดเล็กไม่ต่างจากความเครียดที่เกิดขึ้นเมื่อทำงานในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเรามั่นใจว่าดีมากกว่า ถ้าพิจารณาให้ดีบริษัทขนาดใหญ่มีปริมาณงานที่ต้องทำมาก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์กรค่อนข้างซับซ้อน ระบบการทำงานละเอียดมากกว่า ความ “หดหู่ของคนที่ทำงานในบริษัทขนาดเล็ก” จึงถือเป็นเรื่องปกติสำหรับคนที่ทำงานในบริษัทขนาดใหญ่ เพราะมันคือ “วัฏจักรของการทำงาน” ทั่ว ๆ ไป

สาเหตุที่ผมแนะนำให้คุณขึ้นรถไฟชีวิตเพื่อเริ่มออกเดินทาง เพราะจะได้เห็นชีวิตจริงแจ่มชัดขึ้น ถ้าเฝ้ารออยู่แบบนี้ คุณมั่นใจหรือว่าบริษัทที่คุณต้องการยื่นใบสมัครเขาจะอ้าแขนต้อนรับคุณที่มีแต่รายการความสามารถแต่ไม่เคยทำงานจริง บางครั้งสังคมนี้ก็โหดร้ายมาก บริษัทบางบริษัทคือองค์กรที่เย็นชาซึ่งตั้งขึ้นเพื่อ “เงิน” จึงยอมรับคนที่อย่าทำอยู่ในสังคมมากกว่าคนที่ไม่ยอมทำอะไร

เลย เหตุผลมีสองประการคือ หนึ่ง คุณได้ซ้อมการจัดการชีวิต สอง นี่คือหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าคุณเป็นคนมุ่งมั่น ไม่ได้ใช้ชีวิตผ่านไประวัน ๆ

อย่าลืมนะใจที่จะเริ่มต้นทำงานในบริษัทขนาดเล็ก ข้อดีที่สุดในการทำงานที่นี้คือ ได้รับประสบการณ์หลากหลาย

(หน้า 228)

ดังนั้นเมื่อเข้าสู่ช่วงทำงาน อย่าลืมนะใจที่จะเข้าทำงานในบริษัทขนาดเล็ก เพราะที่นั่นจะทำให้คุณได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมายและสามารถนำไปปรับใช้ได้ในอนาคต

5. การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้างคือการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมทำให้ไม่สามารถอาศัยอยู่คนเดียวได้ ด้วยเหตุนี้การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้างจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างมาก ในสารคดีเล่มนี้ผู้เขียนให้คำแนะนำแนวทางการจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้างหลายประการ ได้แก่ การจัดการความสัมพันธ์กับคนรัก การจัดการความสัมพันธ์กับเพื่อน และการจัดการความสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังแสดงตัวอย่างต่อไปนี้

1) การจัดการความสัมพันธ์กับคนรัก ผู้เขียนนำเสนอการจัดการความสัมพันธ์ด้านนี้ไว้ 2 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 13 ใครคนหนึ่งคือทะเลกว้างสำหรับคุณ

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า ความสัมพันธ์แบบ “กึก” ไม่ควรมีอยู่ โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์แบบ “กึก” ในกลุ่มวัยรุ่น

ในขณะที่เราไปช้อปปิ้งหรือลงทะเบียนเรียน อาจมีตัวเลือกหรือวิชาสำรองเตรียมไว้ สามารถเลือกดูสิ่งต่าง ๆ ได้ในคราวเดียวกัน พร้อมกับค่อย ๆ เลือก “สิ่งที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุด” เราเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า “การจัดการเชิงซ้อน” ข้อดีของการจัดการเชิงซ้อนคือ หลังจากตรวจตราสภาพทุกสิ่งทุกอย่างจนพอใจ แล้วจึงค่อยตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดภายหลัง

แต่การเลือกคบแฟนไม่สามารถทำแบบนี้ได้ เพราะเมื่อพบเจอคนที่ถูกใจจะต้องตัดสินใจว่า “จะคบเขาหรือเธอเป็นแฟนหรือไม่” เราไม่สามารถสะสมคนที่ถูกใจ เพื่อนำมาเป็นตัวเลือกในภายหลังได้ ต้องตัดสินใจอย่างเด็ดขาดว่าจะเลือกคบหรือไม่ เป็นการ “จัดการเชิงเดี่ยว” เพราะมีโอกาสตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ถ้าเลือกแล้วภายหลังหากมีตัวเลือกใหม่ที่ดีกว่า แล้วเราเกิดเปลี่ยนใจ อาจกลายเป็นภาระหนักอึ้งที่ต้องจัดการต่อไป

(หน้า 78)

ดังนั้นความสัมพันธ์แบบนี้ นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ควรมีอยู่ ไม่ว่าจะในสถานะคนรักหรือเพื่อนก็ตาม

บทที่ 14 ไม่จำเป็นต้องรัก 2.0

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราควรรักอย่างถูกวิธี โดยกล่าวถึงการแต่งงานในปัจจุบันที่แทบไม่ได้คำนึงถึงความรักและการคบกันไม่ได้คำนึงถึงการแต่งงานอีกต่อไป

ในบทนี้อาจมีสองเรื่องที่ขัดแย้งกันอยู่ คือ จงรักราวกับไม่มีพรั่งนืออยู่จริง และไม่จำเป็นต้องรักจนสูญเสียตัวตน มันคือเส้นขนานระหว่างกัน ที่มีเพียงคุณเท่านั้นที่ตอบได้

ทำไมล่ะ เพราะความรักไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่มาจากประสบการณ์ที่เรียนรู้ด้วยตัวเอง ไม่สามารถถ่ายทอดจากปากคนอื่นได้ ต้องมาจากตัวคุณเองเท่านั้น ในบทนี้ผมจึงไม่อาจเขียนบทสรุปที่ชัดเจนได้ แต่ขอพูดทิ้งท้ายไว้สั้น ๆ ว่า

จงรัก

(หน้า 87)

ดังนั้นจงรักเพราะรัก แต่ถ้าหากรักนั้นทำให้สูญเสียตัวตน ก็ไม่จำเป็นต้องรัก

2) การจัดการความสัมพันธ์ระดับเพื่อน ผู้เขียนนำเสนอการจัดการความสัมพันธ์ด้านนี้ไว้ 2 เรื่อง
ดังนี้

บทที่ 22 อย่าเล่นคนเดียว

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราต้องรู้จักเข้าสังคมไปพบเจอคนอื่น โดยกล่าวถึงสังคมปัจจุบันที่มีความเป็นปัจเจกชนสูงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์แย่ง ผู้คนจึงแก้ปัญหาโดยการหาเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต แต่ในความเป็นจริงแล้วคนเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงสังคมจริงได้

ผมไม่ได้ต้องการบอกว่า โลกออนไลน์เป็นสังคมสมมติ ไม่มีความสัมพันธ์ที่แท้จริง ผมเองก็มีบล็อกส่วนตัว โสมเพจ มินิโสมเพจ และทวิตเตอร์เช่นกัน สื่อออนไลน์เป็นสื่อสร้างสรรค์ที่สนุกมาก แต่สังคมออนไลน์ก็คือสังคมออนไลน์ เราไม่สามารถออฟไลน์ชีวิตในสังคมจริงเพื่อมาอยู่ในโลกออนไลน์ได้ตลอดเวลา ต้องใช้สังคมออนไลน์ให้เหมาะสม อย่าหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมจริง

คุณต้องถูกผู้อื่นรบกวน ต้องเข้าใจเรื่องมองกิจกรรมรอบข้าง ต้องเสนอหน้าอยู่เสมอ ไม่ใช่เข้าชมรมเพิ่มความสามารถ แต่ต้องเข้าชมรมที่ได้กลั่นอายุความเป็นมนุษย์ แม้ว่าจะรู้สึกไม่สนุกเอาเสียเลย แต่ในงานเทศกาลของมหาวิทยาลัยก็ควรออกมาเที่ยวเล่นบ้าง เหมือนวัฒนธรรมของคนรุ่นก่อนที่เพื่อนร่วมงานจะต้องไปกินข้าวด้วยกันจนเกิดความ “เคยชิน” ร่วมกันในที่สุด

(หน้า 126)

ดังนั้นเราจึงต้องหัดเข้าสังคมในชีวิตจริงบ้าง และเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จากนั้นจึงจะเจอเพื่อนที่ดีและความสัมพันธ์ที่ดี

บทที่ 35 “จุดบอด” ของเด็กแอลฟา

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่ว่า เราต้องรู้จักวิธีการเข้าสังคมด้วย ไม่ใช่เรียนเก่งอย่างเดียว โดยกล่าวถึงปัญหาของแอลฟาเกิร์ลและแอลฟาบอยว่า พวกเขามุ่งมั่นเรียนอย่างเดียวจนไม่รู้อะไรวิธีการเข้าสังคมหรือการจัดการปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตของตัวเอง

หลังจากเรียนจบ คำสอนของพ่อแม่ที่เคยปลูกฝังว่า “แค่เรียนเก่งก็พอ” จะไม่สามารถนำมาใช้ได้อีก ต้องทำหน้าที่ในฐานะผู้ใหญ่คนหนึ่งในสังคม ชีวิตทำงานที่เริ่มต้นขึ้นจะ “ต้องเอาชนะทุกสิ่ง ยกเว้นการเรียน” แต่ถ้าผู้ใหญ่คนใดยังคงรักษาแนวคิดที่ว่า “แค่เรียนเก่งก็พอ” อย่างยึดมั่น

ผลลัพธ์ที่ตามมาก็คือ พวกเขาจะถูกตำหนิว่าไม่มีมนุษยสัมพันธ์ แทนที่จะได้รับคำชมเหมือนช่วงวัยเด็กที่ผ่านมา

เมื่อทำงานใดก็ตาม เราจำเป็นต้องมีความสามารถระดับหนึ่ง แต่อย่าลืมว่าความสำเร็จและความสุขไม่ได้เกิดขึ้นจากความสามารถเสมอไป คุณอาจไม่จำเป็นต้องเก่งภาษาอังกฤษ แต่ต้องรู้จักการวางตัวกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องมีความรู้สูง แต่จำเป็นต้องมีไหวพริบและปัญญาสูง

ผมคิดว่าการเป็นผู้ใหญ่ที่แท้จริงต้องมีไหวพริบและปัญญา ไม่ใช่ความรู้ ถ้าเราใช้ความพยายาม 1 ใน 10 จากที่ตั้งใจจะเพิ่มความสามารถรอบตัวเปลี่ยนมาเพิ่มไหวพริบและปัญญาให้สูงขึ้น เราจะไม่ไต่ยินว่า “อัลฟาเกิร์ลและอัลฟาบอยมีจุดบอด” เพราะชีวิตที่สมบูรณ์แบบไม่ได้มีเพียงแค่ความสามารถ

(หน้า 201)

ดังนั้นเด็กรุ่นใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้การเข้าสังคมด้วย ไม่ใช่มีเพียงความรู้ความสามารถ

ดังนี้

3) การจัดการความสัมพันธ์กับอาจารย์ ผู้เขียนนำเสนอการจัดการความสัมพันธ์ด้านนี้ไว้ 1 เรื่อง

บทที่ 23 จงตามหาอาจารย์ของคุณ

ในบทนี้ผู้เขียนให้แนวคิดที่เราต้องรู้จักเข้าหาอาจารย์ โดนกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ในปัจจุบันที่ห่างเหินกันมากกว่าสมัยก่อนเป็นเพราะสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป อาจารย์มีงานยุ่งมากขึ้นจนอาจจะเลยเถิดลูกศิษย์ไปและลูกศิษย์เองก็ไม่กล้าเข้าไปปรึกษาอาจารย์

ขอโทษจริง ๆ ผมคงต้องแนะนำว่า นักศึกษาควรเป็นฝ่ายเข้าหาอาจารย์ก่อน และมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาจะต้องขอร้องให้ “อาจารย์” หันกลับมาใส่ใจลูกศิษย์ ต้องแจ้งให้อาจารย์เข้าใจว่า การเป็นอาจารย์นั้นไม่ใช่งานวิจัยหรืองานอาสาสมัครเท่านั้น แต่หน้าที่ที่แท้จริงของอาจารย์คือ ผู้ที่ให้คำแนะนำและให้ความรู้ผ่านคาบเรียน ต้องเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีหรืออาจารย์ที่ปรึกษาชมรมได้รับค่าตอบแทน (ไม่ได้หมายถึงเงินทอง)

แต่การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเป็นทางการเป็นเรื่องยาก มีสิ่งหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาคือความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ได้ทันที นั่นคือ การไปพบอาจารย์บ่อย ๆ

ถึงแม้ว่าอาจารย์จะยุ่งในการทำวิจัยหรืองานนอกมากเพียงใด อาจารย์ก็คืออาจารย์ อาจารย์บางท่านเรียกตัวเองว่า “คุณครู” เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้อื่น ไม่มีอาจารย์ท่านใดกล้าปฏิเสธลูกศิษย์ที่มีปัญหาเมื่อมาขอคำแนะนำ

คุณอาจไม่เชื่อว่า ความจริงแล้วอาจารย์ส่วนใหญ่ขี้อายกว่าที่คิด คิดว่าการเข้าหานักศึกษาก่อนเป็นเรื่องยาก ดังนั้นนักศึกษาน่าจะเป็นฝ่ายเข้าหาอาจารย์ก่อน ถ้าไปหาท่าน เปิดใจพูดคุย รับรองได้ว่าอาจารย์ทุกท่านจะยินดีต้อนรับคุณเป็นที่สุด

(หน้า 134)

ดังนั้นเมื่อมีปัญหาอย่าลังเลที่จะเข้าไปพบอาจารย์

วิเคราะห์กลวิธีการเขียนในสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

จากการศึกษากลวิธีการเขียนของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด พบว่าผู้เขียนมีกลวิธีการนำเสนอเรื่องทั้งหมด 7 วิธี ได้แก่ การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การกล่าวอ้าง การอธิบาย การตั้งคำถาม การแทรกประสบการณ์ตรง และการแทรกประสบการณ์ทางอ้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบคือการนำสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่มีสภาพแตกต่างกันมาเปรียบเทียบกันเพื่อยกตัวอย่างให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการเปรียบเทียบทั้งหมด 9 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 1 นาฬิกาชีวิต: ตอนนี่ชีวิตของคุณก็โหมงแล้ว ผู้เขียนเปรียบเทียบอายุขัยกับเวลาหนึ่งวัน เพื่อให้เห็นว่าตอนนี่ชีวิตของเราอยู่ที่เวลากี่โมง ดังความว่า

การคำนวณนาฬิกาชีวิตนั้นง่ายมาก ถ้าเวลา 24 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1,440 นาที ชีวิตที่มีอายุขัย 80 ปี จะมีค่าเท่ากับปีละ 18 นาที

อายุ 10 ปี จึงมีค่าเท่ากับ 3 ชั่วโมง พอใช้สูตรนี้ เราจะสามารถคิดคำนวณเวลาได้ทุกช่วงชีวิต อายุ 20 ปี จะตรงกับเวลาหกโมงเช้า อายุ 29 ปี จะตรงกับเวลาแปดโมง 42 นาที นาฬิกาชีวิตนี้คำนวณขึ้นจากอายุเฉลี่ย 80 ปี แต่ถ้าในอนาคตอายุเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น อัตราการคำนวณเวลาชีวิตก็อาจเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

(หน้า 5)

บทที่ 3 ฤดูกาลที่ตัวคุณผลิบาน ผู้เขียนเปรียบเทียบฤดูกาลที่ดอกไม้ผลิบานกับช่วงเวลาที่เราประสบความสำเร็จ เพื่อให้เห็นว่าทุกอย่างมีเวลาของมันเอง ดังความว่า

พอเปรียบเทียบดอกไม้กับชีวิตจริง วิทัศน์แคบ ๆ ของเราอาจทำให้มองข้ามความงดงามของดอกไม้แต่ละชนิดไป เหมือนที่เรามองไม่เห็นจุกด้วยตาทั้งสองข้างของตนเองได้ เพราะทุกคนคงอยากเป็นดอกบัวที่ผลิดอกส่งกลิ่นหอมในต้นฤดูใบไม้ผลิก่อนดอกไม้อื่น มากกว่าที่จะอยากเป็นดอกเบญจมาศที่เบ่งบานอยู่อันดับรั้งท้ายในฤดูใบไม้ร่วง แต่ดอกบัวที่ผลิบาน “ก่อน” บรรดาดอกไม้ทั้งปวง มีเหตุผลเพียงพอที่จะเป็นดอกไม้ที่งดงามที่สุดในโลก หรือยอดเยี่ยมที่สุดในโลกจริงหรือ

ถ้าไม่ใช่ดอกบัว หลายคนก็อาจคิดว่าอยากเป็นดอกกุหลาบแห่งเดือนพฤษภาคมที่ผลิบานสะพรั่งงดงามกว่าดอกไม้ใด แต่ถ้าลองไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน หากดอกกุหลาบแสนสวยเกิดใจร้อนคิดอยากผลิบานในเดือนมีนาคมซึ่งอากาศยังคงเย็นเยือก จะเกิดอะไรขึ้น กลีบดอกที่บอบบางคงไม่อาจทนต่อความเยือกเย็นนั้นได้

(หน้า 17)

บทที่ 4 คำตอบนั้นไม่อาจหาได้จากที่ไหน นอกจากนัยน์ตาของคุณ ผู้เขียนเปรียบเทียบลูกธนูและเรือกระดาษกับลูกศิษย์แต่ละกลุ่ม เพื่อให้เห็นว่าลูกศิษย์แต่ละกลุ่มมีรูปแบบการวางแผนชีวิตของตัวเองอย่างไร ดังความว่า

สาเหตุที่ผมเรียกลูกศิษย์กลุ่มนี้ว่า “ลูกธนู” เป็นเพราะพวกเขามีแผนการในชีวิตที่รัดกุม และต้องการไปถึงเป้าหมายอย่างรวดเร็วที่สุด เป้าหมายในชีวิตของพวกเขาเป็นเสมือนเป้าธนู การหาวิธีปฏิบัติเปรียบได้ดั่งการเล็งธนูให้ถูกเป้า ผมเชื่อว่าถ้าพวกเขาลงมือทำอย่างจริงจัง แผนการทุกอย่างที่วางไว้จะต้องสำเร็จได้จริงเหมือน “ลูกธนู” ที่ลอยละลิวปักเข้าที่กลางเป้า

(หน้า 24-25)

ส่วนลูกศิษย์ในกลุ่มเรือกระต๊อจะตรงข้ามกับลูกศิษย์ในกลุ่มแรก เพราะพวกเขาไม่เคยมีเป้าหมายในชีวิตที่แน่นอน อาจารย์ท่านใดที่ถูกลูกศิษย์ถามคำถามว่า “อาจารย์ครับ ผมควรทำงานอะไรดี” คงรู้สึกประหม่าไปชั่วขณะแน่นอน ผมจะถามอีกฝ่ายก่อนว่า

“แล้วงานอะไรล่ะที่เธอชอบที่สุด อยากรู้ที่สุด ทำได้ดีที่สุด”

แต่คำตอบที่ได้รับจะวนกลับมาที่เดิม

“เอ่อ...ขอโทษนะครับอาจารย์ ตัวผมเองก็ยังไม่รู้เลยว่าชอบอะไรหรือทำอะไรได้ดี...”

เป็นคำตอบที่ออกมาจากใจจริง เพราะถ้าเขารู้ว่าตนเองมุ่งหวังอยากทำอะไรตั้งแต่แรก ก็คงไม่มาหาอาจารย์ที่ปรึกษาหรอก

ถ้าเราลองนำเรือกระต๊อไปวางลงในลำธารใส เรือกระต๊อลำน้อยจะล่องลอยไปกับกระแสน้ำ เพราะชีวิตไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด ผมจึงเรียกลูกศิษย์กลุ่มนี้ว่าเรือกระต๊อ

(หน้า 26-27)

บทที่ 7 อย่าเพิ่งบริหารเงินตอนนี้ ผู้เขียนเปรียบเทียบเงินกับเช็ก เพื่อให้เห็นว่าทั้งสองสิ่งนี้หากหมกมุ่นมากเกินไปก็ไม่ดี ดังความว่า

เงินก็เหมือนกับเช็ก ถ้าหมกมุ่นจนเกินพอดี ชีวิตอาจพังพินาศได้ ถ้าลองเริ่มสะสมเงินในบัญชีที่ละเล็กทีละน้อยก็จะเริ่มหมกมุ่นกับตัวเลขในบัญชี และหลงใหลกับสภาพปัจจุบัน กลายเป็นสายหมอกหนาที่ปกคลุมวิสัยทัศน์ต่ออนาคตในระยะยาว

(หน้า 45)

บทที่ 10 จดหมายถึงคุณ – ความหดหู่ ผู้เขียนเปรียบเทียบความซีบะเป้งที่เกิดขึ้นจะเริ่มลงมือทำบางอย่างกับแรงเฉื่อย เพื่อให้เห็นว่าในการเริ่มลงมือทำบางอย่างก็เหมือนการเริ่มขยับจากจุดที่หยุดนิ่งทำให้เกิดแรงเฉื่อย ดังความว่า

ผมคิดว่าปัญหาจะอยู่ที่กระบวนการของความซีบะเป้ง ลองเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นดู การออกแรงปั่นจักรยานในครั้งแรก การสตาร์ทรถ การเปิดคอมพิวเตอร์ หรือแม้กระทั่งชีวิตของเราเอง การขับเคลื่อนจากจุดที่หยุดนิ่ง เป็นกระบวนการที่ต้องกำจัดแรงเฉื่อยที่ยังหลงเหลืออยู่ออกไปให้หมด

(หน้า 60)

บทที่ 12 พื้นไม่ลื่นเท่าที่คิด ผู้เขียนเปรียบเทียบตัวเราที่จับเชือกในบ่อน้ำกับการทำตามเป้าหมายของตัวเอง เพื่อให้เห็นว่าทำตามเป้าหมายก็เหมือนการจับเชือกในบ่อน้ำ หากจะปล่อยมือเป้าหมายก็ไม่ว่า มีอะไรเราอยู่จึงกลัวที่จะปล่อยมือจากเป้าหมายนั้น ดังความว่า

สมมติว่าตอนนี้คุณกำลังจับเชือกแขวนตัวอยู่ในบ่อน้ำแห่งหนึ่ง ทางรอดมีเพียงหนทางเดียวคือ คุณจะต้องปีนเชือกขึ้นมาจากบ่อน้ำ แต่ตอนนี้ตัวคุณเริ่มหมดแรงแล้ว แทบจะไม่เหลือแม้กระทั่งแรงที่จะ เหนี่ยวรั้งมือไว้กับเชือกได้ ด้านล่างมีตมามากจนมองไม่เห็นพื้นเลย ถ้าปล่อยมือออกจากเชือก ร่างกายก็คง ต้องตกลงไปกระทบกับพื้นด้านล่างแน่ ๆ น่ากลัวเหลือเกิน เร็วแรงกำลังจะหมดไปเรื่อย ๆ คิดวิธี หาทางรอดแบบอื่นไม่ออกเลย

(หน้า 71)

บทที่ 27 จีจอร์จชีวิต 29,220 ขึ้น ผู้เขียนเปรียบเทียบจีจอร์จกับการกระทำในชีวิต เพื่อให้เห็นว่า การกระทำแต่ละอย่างในชีวิตนั้นจะส่งผลต่อภาพรวมของชีวิต หากอยากให้อายุขัยของตัวเองเป็นอย่างไรก็ต้อง ลงมือทำ ดังความว่า

ตัวผมชอบเปรียบเทียบชีวิตกับจีจอร์จมากกว่า ชีวิตของเราเป็นเหมือนจีจอร์จขนาดใหญ่ที่ต้องต่อ “ทีละชั้น ๆ” ให้ประสานกันอย่างดี จีจอร์จดังกล่าวมีทั้งหมดมากถึง 29,220 ชั้น ตามอายุขัย โดยเฉลี่ยของมนุษย์ คือ “365 วัน x 80 ปี = 29,200 ชั้น” ในช่วง 80 ปีนี้ ถ้าคำนวณเดือนกุมภาพันธ์ที่มี 29 วัน อีก 20 ครั้งเข้าไปด้วย จำนวนจีจอร์จก็เพิ่มมากขึ้นอีก และถ้าในอนาคตวิทยาการทางการแพทย์ดีขึ้น อายุขัยโดยเฉลี่ยของมนุษย์ก็อาจเพิ่มมากขึ้น จำนวนจีจอร์จอาจมากถึง 30,000 ชั้น

(หน้า 153)

บทที่ 38 วัยยี่สิบมีสิ่งสำคัญมากกว่าเงิน ผู้เขียนเปรียบเทียบความร่ำรวยขณะยังเด็กกับยาพิษ เพื่อให้เห็นว่าเมื่อหาเงินได้มากขณะยังเรียนอยู่ทำให้เราให้ความสำคัญกับเป้าหมายของตัวเองน้อยลงและลุ่มหลงไปกับงานที่ได้เงินตอบแทนจำนวนมาก ดังความว่า

ความร่ำรวยขณะยังเด็กคือยาพิษ ยิ่งงานที่ไม่ใช่ความฝันสูงสุด พิษร้ายที่แล่นเข้าสู่วิญญาณก็จะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นอีก เป็นเหมือนการวางยาพิษในช่วงต้นของชีวิต ถ้าตอนนี้หมดแรงไร้ซึ่งกำลังชีวิตในภายภาคหน้าก็ว่างเปล่า

(หน้า 217-218)

บทที่ 42 จดหมายถึงผม – จินตนาการถึงบั้นปลายชีวิต ผู้เขียนเปรียบเทียบความรู้สึกของเขาที่กำลังอายุ 40 ปี กับความรู้สึกของนักศึกษาชั้นปีที่สี่หรือคนที่อายุลงท้ายด้วยเลขเก้า เพื่อให้เห็นว่าความรู้สึกของผู้เขียนนั้นเป็นอย่างไร ดังความว่า

วันที่ 31 เดือนธันวาคม ค.ศ. 2002

ปีนี้ยังไม่หมดลง ถ้ารุ่งสางมาถึงผมจะมีอายุ 40 ปี ความจริงวันนี้กับพรุ่งนี้ต่างกันเพียงแค่วันเท่านั้น แต่การที่ได้อยู่ในช่วงอายุ 30 ปีมาตลอด 10 ปี ทำให้ผมรู้สึกแปลก ๆ ที่ต้องลากันไปแบบนี้ คงเหมือนนักศึกษาชั้น “ปีสี่” ที่หุดหงิดง่าย หรือไม่กี่คนที่อายุลงท้ายด้วยเลขเก้า แล้วถูกคนรอบข้างถามเสมอว่า ปีที่ผ่านมาไม่เจอเรื่องเลวร้ายบ้างหรือ ถึงจะรู้สึกแปลก ๆ แบบนั้น แต่ในใจลึก ๆ ของผมภาวนาให้ “ปีหน้ามาถึงไว ๆ”

(หน้า 239)

2. การยกตัวอย่าง

การยกตัวอย่างคือการนำสิ่งหนึ่งมาอ้างเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนกำลังกล่าวถึง ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการยกตัวอย่างทั้งหมด 12 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 2 จงไล่ตามความปรารถนาของคุณไป ผู้เขียนยกตัวอย่างบทบัญญัติการเลือกงาน 10 ประการของโรงเรียนมัธยมปลายคอสซัง จังหวัดคยองซังนัม เพื่อให้เป็นแนวทางในการเลือกงาน ดังความว่า

- จงเลือกงานที่เงินเดือนน้อย
- จงเลือกงานที่ต้องการฉัน จงอย่าเลือกงานที่ฉันต้องการ
- จงเลือกงานที่ไม่มีโอกาสก้าวหน้า
- จงหลีกเลี่ยงงานที่มีทุกอย่างสมบูรณ์แบบ แต่จงเลือกงานที่ต้องทำทุกอย่างจากจุดเริ่มต้น
- จงอย่าไปในที่ซึ่งทุกคนอยากไปถึง แต่จงไปในที่ซึ่งไม่มีใครเคยไปถึงมาก่อน
- จงไปในที่ซึ่งทุกคนบอกว่าไม่มีอนาคต
- จงไปในที่ซึ่งไม่ได้รับการยกย่องจากสังคม
- จงอยู่ริมขอบ จงอย่าอยู่ในจุดศูนย์กลาง
- จงอย่าลืงเลที่จะไปในที่ซึ่งพ่อแม่ ภรรยา และคู่หมั้น คัดค้าน
- จงไปในที่ซึ่งรอการประหาร จงอย่าไปในที่ซึ่งได้สวมมงกุฎ

(หน้า 8)

บทที่ 3 ฤดูกาลที่ตัวคุณผลิบาน ผู้เขียนยกตัวอย่างสุภาษิตสมัยจีนโบราณ เพื่อให้เห็นว่าการประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วนั้นไม่ตีเสมอไป ดังความว่า

ประเทศจีนสมัยโบราณมีคำศัพท์คำหนึ่งว่า เซาเหนียนเต็งเคอ (少年登科) หมายถึงคนที่สอบจอหงวนได้ตั้งแต่อายุน้อย คนกลุ่มนี้จะประสบความสำเร็จในชีวิต และขึ้นสู่ตำแหน่งสูงที่สุดได้อย่างรวดเร็ว จนผู้คนรอบข้างพากันอิจฉา

แต่ผมคิดว่าเราอาจตีความผิดไปเล็กน้อย เพราะในสมัยโบราณ การบรรลุนิติภาวะถือเป็นข้อแรกในความทุกข์ใจสามประการของมนุษย์

ถึงขนาดมีภาษิตเตือนใจไว้ว่า “小年登科—不幸” ซึ่งแปลว่า “ถ้าสอบจอหงวนได้เร็วเกินไป มีแต่ความทุกข์” และ “少年登科, 不得好死” ซึ่งแปลว่า “คนที่สอบจอหงวนได้เร็วเกินไป ไม่มีทางตายดีแน่”

(หน้า 18)

บทที่ 16 สมุดตรวจข้อผิดของชีวิต ผู้เขียนยกตัวอย่างบันทึกของนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เห็นว่าการจดบันทึกจะช่วยพัฒนาตนเอง ดังความว่า

หลังจากฟุตบอลหญิงทีมชาติเกาหลีได้แชมป์เวโลด์คัพ U-17 และ MVP ในปีค.ศ. 2007 บันทึกของยอมินจี กัปตันทีมที่เขียนขึ้นตั้งแต่มัธยมสี่ ได้รับการพูดถึงกันอย่างกว้างขวาง การฝึกซ้อมในความทรงจำของเธอสามารถนำมาปรับใช้เป็นคู่มือฝึกฟุตบอลได้จริง ๆ ปัจจุบันถูกตีพิมพ์เป็นหนังสือมากถึง 6 เล่ม

หรือกรณีของฮวางยองจุนักวิ่งมาราธอนเหรียญทองโอลิมปิก เขาเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นอากาศ ถนนที่วิ่ง กินอะไร สถิติเป็นอย่างไร...ในทุกวันนี้ตั้งแต่สมัยมัธยมปลายในปี ค.ศ. 1966 จนถึงเกษียณอายุในปี ค.ศ. 1996 ข้อมูลของเขาได้ใช้เพื่อแนะนำคนที่อยากติดทีมชาติอย่างแพร่หลาย คนที่ประสบความสำเร็จแตกต่างกับคนทั่วไป นั่นคือสามารถย้อนมองตัวเองได้

(หน้า 95)

บทที่ 18 แม้ววันนี้ลำบากจนอยากตาย แต่อาจมีใครบางคนปรารถนาอยากเป็นคุณ ผู้เขียนยกตัวอย่างวิธีการล่าลิงของคนพื้นเมืองในประเทศอินโดนีเซีย เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ก็ไม่ยอมปล่อยมือจากสิ่งที่ตัวเองปรารถนาไปเหมือนกัน แม้วจะทำให้ตัวเองเดือดร้อนก็ตาม ดังความว่า

คนพื้นเมืองในประเทศอินโดนีเซียมีวิธีสนุก ๆ ในการล่าลิง พวกเขาจะใส่อาหารไว้ในไหซึ่งปากไหมีขนาดเล็กเท่ากับมือที่ใส่เข้าไปได้ แต่ถ้ากำมือในไหจะไม่สามารถเอามือออกมาได้ เมื่อลิงวิ่งมาหาอาหารในไห มันจะไม่สามารถเอามือที่กำอาหารอยู่ออกมาได้ ทั้งที่จริงแค่เพียงมันปล่อยมือจากอาหารก็จะเป็นอิสระ แต่เพราะความโลภอยากได้อาหาร มันจึงถูกคนจับได้ในที่สุด

(หน้า 100-101)

บทที่ 21 การล้มเลิกภายในสามวันเป็นเรื่องปกติ เพราะรูปแบบการใช้ชีวิตไม่ใช่การตัดสินใจที่แน่วแน่แต่เป็นการฝึกหัด ผู้เขียนยกตัวอย่างมุกตลกจากวิชาภาษาเกาหลีระดับชั้นประถม เพื่อให้เห็นว่าคุณน้าคนเล็กของบ้านไม่ใช่คนเดียวที่มีนิสัยล้มเลิกภายในสามวัน ดังความว่า

มุกตลกมุกหนึ่งในอินเทอร์เน็ต
โจทย์วิชาภาษาเกาหลีระดับชั้นประถม
"หัวใจที่ตัดสินใจแน่วแน่ แต่พอผ่านไปไม่ถึงสามวันก็ล้มเลิกความตั้งใจ" คืออะไร จงเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง
ซัก.....ซัม.....
คำตอบที่ถูกต้องคือ "ซัก ชิม ซัม ฮิล" 作心三日 ที่แปลว่า หัวใจที่ตัดสินใจแน่วแน่ แต่พอผ่านไปไม่ถึงสามวันก็ล้มเลิกความตั้งใจ
แต่ทว่านักเรียนคนหนึ่งเขียนตอบไปว่า "ซัก ฮิน ซัม ชน" ที่แปลว่า คุณน้าคนเล็ก

(หน้า 116)

บทที่ 26 จงอยากได้ความรู้หลากหลายที่อยู่รอบกาย ผู้เขียนยกตัวอย่างกระบวนการผลิตเสื้อผ้า เพื่อให้เห็นว่ากระบวนการแต่ละอย่างจะต้องมีความรู้หลากหลาย ดังความว่า

...ยกตัวอย่างเช่น ภาควิชาวิทยาการสิ่งทอ อาจสรุปง่าย ๆ ว่า เป็นภาควิชาที่เรียนเกี่ยวกับการผลิตและออกแบบเสื้อผ้า แต่กระบวนการผลิตเสื้อตัวหนึ่งซับซ้อนมาก ในส่วนของการออกแบบก็ยังมีกระบวนการย่อยที่หลากหลาย เช่น ต้องเรียนทำแพตเทิร์น มีการวัดตัวและขนาดต่าง ๆ ดีไซน์เนอร์จะต้องมีความเข้าใจทางด้านศิลปะ และจะต้องคำนวณสัดส่วนเพื่อให้ลวดลายสวยงามและสมส่วนที่สุด

(หน้า 146)

บทที่ 32 จดหมายถึงคุณ - แต่เธอ เด็กชิวทั้งหลาย ผู้เขียนยกตัวอย่างการทดลองความอดทน เพื่อให้เห็นว่าความอดทนเป็นส่วนสำคัญของการประสบความสำเร็จ ดังความว่า

ผมขอเล่าเรื่องการทดลองมาร์ชเมลโลว์ให้ฟังสักหน่อย มาร์ชเมลโลว์เป็นขนมสีขาวทำมาจากน้ำตาล ใช้สอดไส้พายช็อกโกแลตและขนมต่าง ๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกานิยมนำมาปิ้งไฟก่อนรับประทาน เพราะเป็นขนมที่หวานมาก เด็ก ๆ อเมริกันจึงโปรดปราน "เป็นที่สุด" นักวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้ทำการทดลองโดยใช้มาร์ชเมลโลว์ที่ว่านี้ เขาได้แจกมาร์ชเมลโลว์แก่เด็ก ๆ พร้อมบอกว่า "จะกินตอนนี้ก็ได้นะ แต่ถ้ารออีก 15 นาที จะให้เพิ่มอีกหนึ่งชิ้น" เด็กบางคนไม่สามารถรอได้จึงรับประทานในทันที ส่วนเด็กที่อดทนรอ 15 นาที ก็ได้รับมาร์ชเมลโลว์เพิ่มอีกหนึ่งชิ้นตามคำสั่งสัญญา 15 ปีผ่านไป ลองเดาคูสิว่า ผลคะแนนสอบ (SAT) ของเด็กกลุ่มนี้...จะเป็นอย่างไร

จากคะแนนเต็ม 800 คะแนน เด็กในกลุ่มที่อดทนรอ 15 นาที จนได้รับมาร์ชเมลโลว์เพิ่มอีกหนึ่งชิ้น ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กอีกกลุ่มถึง 125 คะแนน น่าตกใจใช่ไหมล่ะครับ นี่คือผลลัพธ์ของการทดลองเรื่อง "การยับยั้งชั่งใจ" จากหนังสือเรื่อง วิธีคิดที่ทำให้ชีวิตคุณประสบความสำเร็จและแตกต่างกว่าคนอื่น

(หน้า 177-178)

บทที่ 33 จงพาชีวิตไปตามการตัดสินใจ ผู้เขียนยกตัวอย่างคำเรียกแม่ เพื่อให้เห็นลักษณะพฤติกรรมที่คอยจัดการเรื่องต่าง ๆ ของลูก ดังความว่า

...คุณแม่ "ทั่วโลก" ต่างดูแลลูก ๆ อย่างใกล้ชิด ยกตัวอย่างเช่น ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติคำว่า ซอกเกอร์มัม (Soccer mom), ฮอกกีมัม (Hockey mom), มินิวานมัม (Minivan mom) เพื่อใช้เรียกแม่ที่พยายามจัดการชีวิตของลูก ๆ นั้นเป็นเพราะการเล่นกีฬาในสนามใหญ่ ๆ หรือการขับรถคันโตต้องใช้พลังมหาศาลควบคุม ซาราห์ พาลิน อดีตผู้สมัครชิงตำแหน่งรองประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ก็เคยยอมรับว่าเธอคือฮอกกีมัม

(หน้า 185)

บทที่ 35 “จุดบอด”ของเด็กแอลฟา ผู้เขียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของคนหนุ่มสาวที่ไม่มีความรับผิดชอบ เพื่อให้เห็นว่าเด็กแอลฟามีปัญหาเรื่องการเข้าสังคมและการจัดการเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของตัวเอง ดังความว่า

ในอินเทอร์เน็ตมีเรื่องราวที่แฉพฤติกรรมของหนุ่มสาวผู้ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมมากมาย ยกตัวอย่างเช่น มีนักศึกษาสาวคนหนึ่งแอบนำสุนัขขึ้นรถไฟใต้ดิน แต่เมื่อมันขับถ่ายก็ไม่ยอมเช็ด ปล่อยให้ฉ่ำ ๆ เมื่อเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้น คนในสังคมก็วิพากษ์วิจารณ์อย่างดุเดือดทันควันว่า เธอเป็นคนที่ไร้มารยาท...

(หน้า 200)

บทที่ 37 ไม่ใช่ความสามารถ แต่จงสร้างเรื่องราวของคุณ ผู้เขียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักศึกษาสมัยนี้ เพื่อให้เห็นว่านักศึกษาสมัยนี้ให้ความสนใจเกรดเฉลี่ยมากกว่าให้ความสำคัญความสามารถที่ตนเองถนัด ดังความว่า

ยกตัวอย่างเช่น นักศึกษาสมัยนี้อ่อนไหวต่อเกรดเฉลี่ยมาก วิชาที่ผมสอนจะต้องให้เกรดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ เกรด B 40 เปอร์เซ็นต์ เกรด C ต่ำกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงมีนักศึกษาที่รู้สึกไม่พอใจเกรดเฉลี่ยที่ได้รับอยู่เสมอ ทุกครั้งที่จบภาคเรียน ผมจะได้รับคำขอร้องให้ตรวจสอบเกรดเฉลี่ยใหม่อีกครั้ง หรือไม่ก็อ้อนวอนว่า อาจารย์ช่วยเพิ่มเกรดให้หน่อยได้ไหมคะ/ครับ ถึงขนาดได้รับอีเมลวิงวอนให้ปรับเกณฑ์คะแนนให้ต่ำลงหน่อย จะได้ไม่ต้องเรียนซ้ำก็เคยมีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีนักศึกษบางคนมาหาเพื่อถามให้แน่ใจว่าตัวเองได้เกรด A ไม่ใช่ A+ จริงหรือ เกรดเฉลี่ยอาจมีส่วนสำคัญต่อการขอทุน การสมัครงาน ฯลฯ แต่ผมคิดว่า ชีวิตของเรายังมีสิ่งอื่นที่สำคัญมากกว่านี้

(หน้า 209)

ผู้เขียนยกตัวอย่างนักศึกษาสองคนที่สัมภาษณ์เข้าเรียนต่อระดับปริญญาโท เพื่อให้เห็นว่าเรื่องราวของคนไหนที่น่าให้ความสนใจมากกว่ากัน ดังความว่า

ยกตัวอย่างกรณีสอบสัมภาษณ์เข้าเรียนต่อระดับปริญญาโท นักศึกษาคนหนึ่งไม่ได้เรียนจบจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ เกรดเฉลี่ยไม่ดีนัก วิชาเอกที่เรียนจบไม่ตรงกับสาขาที่สมัครเรียน กรณีนี้เป็นเรื่องยากมากที่เขาจะสอบผ่านได้ แต่ในระหว่างสัมภาษณ์เขาได้เล่าเรื่องราวของตนเองขึ้น

“ผมอาจเรียนจบจากวิชาเอกอื่น เกรดเฉลี่ยไม่สูงมาก เพราะตอนนั้นผมรู้ว่าตัวเองไม่เหมาะกับวิชาเอกที่เรียน จึงไม่สนใจเรียน เกรดเฉลี่ยเลยออกมาแบบนี้ แต่พออยู่ชั้นปีสาม ผมได้รู้จักภาคการบริหาร รู้สึกถูกใจมาก เกรดเฉลี่ยที่เคยลงเรียนวิชาของภาคบริหารก็ออกก่อนข้างดี ผิดคิดว่าตัวเองน่าจะเหมาะกับภาคการบริหารมากกว่า เลยอยากลองเรียนอย่างจริงจังดู ผมจึงเลือกสมัครเรียนต่อปริญญาโท วิชาเอกนี้ครับ”

(หน้า 211)

บทที่ 38 วัยยี่สิบมีสิ่งสำคัญมากกว่าเงิน ผู้เขียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำงานพิเศษเมื่อต้องการเงิน เพื่อให้เห็นว่าเมื่อเคยหาเงินจำนวนมากได้อย่างง่ายดายจะทำให้ไม่สามารถหยุดทำมันได้อีก ดังความว่า

ยกตัวอย่างกรณีที่เลวร้ายที่สุด นักศึกษาสาวที่ต้องการเงินด่วนอาจยอมไปทำงานที่ร้านเหล้า แม้ว่าจะสัญญากับตัวเองอย่างหนักแน่นว่าจะทำงานเพียงแค่เดือนหรือสองเดือน แต่ถ้าในอนาคตหากเงินไม่พอใช้อีก ก็อาจจะหวนกลับไปทำงานนั้นได้ง่ายขึ้น ท้ายที่สุดอาจถึงขั้นไม่สามารถกลับมาอยู่ในจุดเดิมของชีวิตได้ ปัญหาไม่ใช่เรื่องเงิน แต่คือการควบคุมจิตใจตัวเอง

(หน้า 217)

บทที่ 41 แต่เธอผู้อยู่ที่ลานมหาวิทยาลัย ผู้เขียนยกตัวอย่างบทความของนักเรียนเกาหลีชั้นประถม 2 เพื่อให้เห็นว่าการใช้ชีวิตอย่างไม่สมดุลจนละเลยสิ่งรอบข้างหรือคนรอบตัวทำให้เกิดผลเสีย ดังความว่า

“มีแม่อยู่ด้วยดีจังเลย เพราะแม่หิวผมให้สวย ๆ มีตุ๋นอยู่ด้วยดีจังเลยเพราะในตุ๋นมีของที่ยากกินทุกอย่าง มีลูกหมาอยู่ด้วยดีจังเลย เหนงเมื่อไหร่จะได้เล่นด้วยกัน แล้วมีพ่อไว้ทำไมนะ”

นี่คือบทความที่เขียนโดยนักเรียนเกาหลีชั้นประถม 2 คุณพ่อของเธอคงเป็น "คุณพ่อเกาหลี" ที่ วัน ๆ เอาแต่ทำงาน แน่นนอนว่าคุณพ่อเกาหลีส่วนใหญ่ขยันทำงานหนัก ไม่ใช่เพื่อใคร แต่เพื่อครอบครัว และลูกสาวที่รัก แต่ลูกสาวกลับไม่คิดเช่นนั้น ตอนนี้อยู่กำลังสูญเสียครอบครัว บาคอนอาจคิดว่าพอ ประสบความสำเร็จแล้วค่อยหันกลับมาเยียวยาชีวิตที่เหลืออยู่ แต่มีใครในโลกนี้ล่วงรู้ได้บ้างว่า เราจะ ประสบความสำเร็จเมื่ออายุเท่าไร ไม่มีใครยืนยันช่วงเวลานั้นได้แน่ชัด

(หน้า 233-234)

3. การกล่าวอ้าง

การกล่าวอ้างคือการอ้างคำพูด ความเชื่อ หรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียน กำลังกล่าวถึง ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการกล่าวอ้างทั้งหมด 12 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 5 บางครั้งอาจต้องพึ่งดวง ผู้เขียนกล่าวถึงการสัมภาษณ์นักพยากรณ์อนาคตชื่อดัง แด เนียล ฟิงค์ เพื่อให้เห็นว่าเราต้องเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองและลองผิดพลาดดูบ้างให้เป็นประสบการณ์ ชีวิต ดังความว่า

ในปีค.ศ. 2009 ที่ประเทศเกาหลีได้เปิดตัวหนังสือเรื่อง A Whole New Mind ซึ่งเขียนโดยแด เนียล ฟิงค์ นักพยากรณ์อนาคตชื่อดัง นักข่าวคนหนึ่งได้ขอให้เขาแนะนำสิ่งที่อยากบอกแก่หนุ่มสาวชาว เกาหลี เขาตอบเพียงสั้น ๆ ว่า “จงอย่าวางแผน” นักข่าวต่างพากันงุนงง ทำไมนักพยากรณ์อนาคตถึง บอกว่าอย่าวางแผน เขาจึงอธิบายให้ฟังว่า “การวางแผนว่าจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ในช่วงอายุสี่สิบปี เท่าที่ผม เห็นมันเป็นเรื่องไร้สาระมาก เป็นขยะ เพราะมันไม่มีทางเป็นไปได้เลย โลกใบนี้วุ่นวายและแปรเปลี่ยนไป อย่างรวดเร็ว ไม่มีทางที่จะคาดเดาอนาคตที่แม่นยำได้ จงเปิดใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และทำสิ่งใหม่ ๆ ต้อง หนีผิดพลาดดูบ้าง เพราะความผิดพลาดนั้นเปรียบเหมือนสินทรัพย์ จงเรียนรู้ผ่านความผิดพลาด เพื่อไม่ ทำความผิดในเรื่องเดิมซ้ำเป็นครั้งที่สอง”

(หน้า 32-33)

บทที่ 7 อย่าเพิ่งบริหารเงินตอนนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการสัมภาษณ์ของนักแสดงตลกชื่อดัง เพื่อให้ เห็นว่าหากหมกมุ่นกับการเก็บเงินจะทำให้เสียโอกาสในการเพิ่มความสามารถของตัวเอง ดังความว่า

จากบทสัมภาษณ์ของนักแสดงตลกชื่อดัง นักข่าวได้ถามเขาเรื่องการจัดการเงินในช่วงก่อนมี ชื่อเสียงว่า “ถ้านักแสดงตลกน้องใหม่คนไหนเปิดบัญชีเงินฝากประจำจะไม่สามารถ ‘แจ้งเกิด’ ได้จริง เหรอครับ” เขาตอบว่า “ใช่ครับ ผมคิดว่าน่าจะเป็นแบบนั้น”

(หน้า 43)

บทที่ 8 หยุดเดินแล้วหันหลังมองสักเล็กน้อย ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงคำพูดของเอบราแฮม ลิงคอล์น เพื่อให้เห็นว่า การจะลงมือทำอะไรจะต้องให้ความสำคัญกับเป้าหมายและวิธีการก่อน ความพยายามจึงไม่สูญ เปล่า ดังความว่า

เอบราแฮม ลิงคอล์น ได้กล่าวไว้ว่า

“ถ้าคุณใช้เวลาแปดชั่วโมงในการตัดต้นไม้ เวลาหกชั่วโมงจะหมดไปกับการลับขวาน”

บทที่ 10 จดหมายถึงคุณ – ความหดหู่ ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงความเชื่อของคนเกาหลี เพื่อให้เห็นว่าความเชื่อนี้ทำให้คนเราปล่อยตัวไปกับความขี้เกียจ ดังความว่า

มีความเชื่อกันว่าในฤดูใบไม้ร่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นเดือนพฤศจิกายนจะรู้สึกซึมเศร้าได้ง่ายขึ้น คนส่วนใหญ่จึงคล้อยตามโดยไม่รู้ตัว “เพราะเป็นเดือนพฤศจิกายนก็เลยรู้สึกอ่อนไหวง่ายสินะ!” เพื่อคลายความรู้สึกนี้ ก็เลยดื่มเหล้าหรือฟังเพลงซบถล่ม...แต่ถ้ายังรู้สึกอ่อนไหวอีก...ก็แค่ปล่อยใจสนุกไปกับมัน

(หน้า 61)

บทที่ 11 ความทุกข์คือพลังของฉัน ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงข้อความในหนังสือ *เรื่องราวของชาวโรมัน* ของซาโอโนะ นานามิ เพื่อให้เห็นว่าความทุกข์เกิดจากตัวเราเอง ดังความว่า

หนังสือ *เรื่องราวของชาวโรมัน* ของ ซาโอโนะ นานามิ เป็นเหมือนเชือกป่านที่ช่วยรั้งตัวผมในยามที่ท้อแท้ หนังสือเล่มนี้มีข้อความหนึ่งที่กล่าวว่า

“การสร้างอาณาจักรโรมันเป็นความทุกข์...ไม่ว่าจะชนะหรือแพ้สงคราม หลังจากสงครามจบลงอนาคตของอาณาจักรจะถูกตัดสินจากพรุ่งนี้ว่าจะลงมือทำอะไร”

(หน้า 68)

บทที่ 17 ตอนนี่คืออายุที่แก่สุดในชีวิต ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงลักษณะของนักศึกษา เพื่อให้เห็นว่านักศึกษาอยู่ในวัยที่ดีที่สุดของช่วงชีวิต ดังความว่า

นักศึกษามักมีอายุไล่ตั้งแต่ 20 จนถึง 24 ปี ในกรณีที่ลาไปเกณฑ์ทหารอาจมีอายุมากถึง 27 ปี เป็นวัยที่แข็งแรง ผิวพรรณผุดผ่อง มีสติปัญญาแจ่มใส ได้ใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระ เพิ่งสลัดความเป็นเด็กทิ้งไปได้ เพลิดเพลินกับชีวิต เริ่มต้นเรียนรู้การเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมอย่างจริงจัง รวมทั้งได้เพาะบ่มความทรงจำชิ้นมีนในรั้วมหาวิทยาลัย

(หน้า 96)

บทที่ 18 แม้วันนี้ลำบากจนอยากตาย แต่อาจมีใครบางคนปรารถนาอยากเป็นคน ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงคำพูดของนักเศรษฐศาสตร์ มัตซึชิตะ โคโนชิเกะ เพื่อให้เห็นว่าตัวเราตอนนี้จะเป็นทุกข์หรือเป็นสุข อยู่ที่มุมมองของตัวเอง ดังความว่า

มัตซึชิตะ โคโนชิเกะ นักเศรษฐศาสตร์ชาวญี่ปุ่นกล่าวไว้ว่า

“ความแตกต่างระหว่างวัดกับคุกอยู่ที่ตรงที่ความซาบซึ้งกับความไม่พอใจ”

(หน้า 104)

บทที่ 22 อย่าเล่นคนเดียว ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงความสัมพันธ์กับเพื่อนของนักเรียนเกาหลี เพื่อให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนเริ่มห่างเหินกันมากขึ้น ดังความว่า

ในประเทศเกาหลีหลังจากเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นก็จะเริ่มปะทุขึ้นมาอย่างรุนแรง เนื่องจากไม่มีกลุ่มที่ตายตัว ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมปลาย นักเรียนส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่ใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มเพื่อน ในห้องหนึ่งมีจำนวนนักเรียน 30-40 คน มีทะเลาะกันบ้าง แต่ไม่นานก็คืนดีกัน อาจชอบคนนี้ แต่ไม่ชอบคนนั้น เผลอแป๊บเดียวเวลาผ่านไป 1 ปี แต่พอเข้ามหาวิทยาลัยกลับไม่มีกลุ่มเพื่อนแบบนั้นอีกแล้ว

(หน้า 122)

บทที่ 23 จงตามหาอาจารย์ของคุณ ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงประวัติศาสตร์ของเกาหลีในปี ค.ศ. 1980 เพื่อให้เห็นว่าเหตุการณ์นี้เป็นสาเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์แน่นแฟ้นกว่าปัจจุบัน ดังความว่า

ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากเรื่องราวในประวัติศาสตร์ในปี ค.ศ. 1980 นักศึกษาได้พร้อมใจกันลุกขึ้นประท้วงรัฐบาลเผด็จการทหาร นับเป็นเหตุการณ์การต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยของนักศึกษาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เราจึงกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยในทุกวันนี้เกิดขึ้นเพราะการต่อสู้ที่เด็ดเดี่ยวของนักศึกษา

เพื่อควบคุมความประพฤติของนักศึกษาในช่วงเวลานั้น รัฐบาลจึงสั่งให้ทุกมหาวิทยาลัยมีการให้ “คำแนะนำนักศึกษา” อย่างใกล้ชิด ฟังแล้วเหมือนจะดูดี แต่แท้ที่จริงก็คือ ให้อาจารย์จับตามองลูกศิษย์ไม่ให้ไปร่วมชุมนุมก่อการ “ประท้วง” ทุกมหาวิทยาลัยจะมีหน่วยงานสำคัญเพื่อเก็บ “ข้อมูลนักศึกษา” โดยตรง ถ้ามีนักศึกษาของตัวเองไปเข้าร่วมชุมนุม อาจารย์จะต้องตามไปสอบถามถึงบ้าน แต่ท่านไม่ได้รู้สึกต่อต้าน มีแต่ความเห็นอกเห็นใจ ถ้าลูกศิษย์ถูกจับก็ต้องไปประกันตัวในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ทุกท่านจะพยายามปกป้องลูกศิษย์ของตนมากกว่าจะบังคับให้เลิกเข้าร่วมชุมนุม

(หน้า 129)

บทที่ 24 จงเปิดโลกเช้าวันใหม่ ด้วยกลิ่นน้ำหมักที่สดชื่น ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้เห็นว่าปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีการรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์น้อยลงและหันไปรับข่าวสารจากทีวีและอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ดังความว่า

ปัจจุบันคนรุ่นใหม่อ่านหนังสือพิมพ์กันน้อยลง เพราะคิดว่าการดูข่าวจากทีวีและหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มอีก คนรุ่นก่อนได้รู้จักสื่อดิจิทัลก็เมื่อโตแล้ว จึงเรียกกันว่า “ผู้อพยพมาสู่ยุคดิจิทัล” ส่วนเด็กรุ่นใหม่ใช้สื่อดิจิทัลตั้งแต่เด็กจึงเรียกกันว่า “คนท้องถิ่นยุคดิจิทัล” ดังนั้นเด็กสมัยนี้จึงคุ้นเคยกับการใช้จอมอนิเตอร์มากกว่ากระดาษ

(หน้า 135)

บทที่ 27 จีจอร์จชีวิต 29,220 ขึ้น ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงคำพูดของใครคนหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่าหากอยากเปลี่ยนแปลงอนาคตของตัวเองต้องเริ่มลงมือทำจากตอนนี้ ดังความว่า

มีใครคนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ต่อให้เราสามารถย้อนเวลากลับไปในอดีต ก็ไม่มีทางแก้ไขอดีตได้ แต่ถ้าเริ่มต้นใหม่ในตอนนี้จะสามารถเปลี่ยนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้”

(หน้า 154)

บทที่ 31 ปาฏิหาริย์คือสิ่งที่สำเร็จได้ที่ละเล็กทีละน้อย ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงเรื่อง “ปรากฏการณ์หนึ่งหมื่นชั่วโมง” ในหนังสือเรื่อง *สัมฤทธิ์พิศวง* เพื่อให้เห็นว่าอัจฉริยะเหล่านี้ล้วนค้นพบความสามารถของตัวเองหลังจากฝึกฝนมาหนึ่งหมื่นชั่วโมง ดังความว่า

ในหนังสือเรื่อง *สัมฤทธิ์พิศวง* ของมัลคอล์ม แกลดเวลล์ มีเรื่อง “ปรากฏการณ์หนึ่งหมื่นชั่วโมง” เขียนไว้ด้วย เป็นเรื่องราวความสำเร็จของเอ้าต์ไลร์ส (outliers แปลว่า ความเหนือปกติ) อาทิเช่น บิลเกตส์ จอมอัจฉริยะ วงดนตรีเดอะบีเทิลส์ ฯลฯ คนในกลุ่มนี้ล้วนแล้วแต่ประสบความสำเร็จโดยผ่านการฝึกฝนร่วมหนึ่งหมื่นชั่วโมง หรือแม้กระทั่งโมซาร์ทผู้ถูกขนานนามว่าเป็นอัจฉริยะด้านดนตรีตั้งแต่เกิด ก็ค้นพบความสามารถที่แท้จริงของตัวเอง หลังจากฝึกฝนฝีมือเกิน 10,000 ชั่วโมงแล้ว

(หน้า 173)

บทที่ 40 จงขึ้นรถไฟชีวิตสักครั้ง ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงบทความในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่าความคิดเรื่องการเลิกงานของคนรุ่นก่อนกับคนสมัยนี้ต่างกัน ดังความว่า

ในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งได้ตีพิมพ์บทความ “ต้องให้เงินบำนาญและสวัสดิการหลังเกษียณแก่คนรุ่นก่อนเพื่อให้คนรุ่นใหม่มีงานทำ” บทความนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง เป็นครั้งแรกที่ผมได้เห็นกระแสแบบนี้ คนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า “ถ้าคนหนุ่มสาวไม่เลิกงานมากนัก ก็หางานได้ไม่ยากหรอก” เป็นเพราะตัวเองเคยเริ่มทำงานจากจุดที่ต่ำสุดมาก่อน...

(หน้า 225)

ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงบทสนทนาในละครเรื่อง *เทพเจ้าแห่งการเรียนรู้* เพื่อให้เห็นว่าหากอยากเรียนรู้ต้องออกไปหาประสบการณ์เอง ดังความว่า

มีบทสนทนาหนึ่งในละครเรื่อง *เทพเจ้าแห่งการเรียนรู้* กล่าวไว้ว่า “ในสังคมนี้มีกฎเกณฑ์” กฎที่ว่านี่เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้น้อยมากจากในโรงเรียน ถ้าฝันจะทำธุรกิจของตัวเอง จงเข้าไปทำงานในบริษัทขนาดเล็ก เรียนรู้ว่า ประธาน รองประธาน และรุ่นพี่ที่ทำงานต้องพบเจอปัญหาอะไรบ้าง จะได้ว่าต่อไปควรเตรียมตัวอย่างไร หลังจากเรียนรู้ทุกอย่างด้วยตนเองแล้ว ก็ไม่ใช่เรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จปกติแล้วสถาบันกวดวิชาไม่เคยสอนสิ่งเหล่านี้

(หน้า 229)

4. การอธิบาย

การอธิบายคือการกล่าวถึงความหมายของสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายชัดเจน ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการอธิบายทั้งหมด 6 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 9 ถ้าไม่ฉลาดเลย คือพ่ายแพ้ ผู้เขียนอธิบายคำที่พบได้บ่อยบนอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เห็นว่าคนในปัจจุบันมีความสามารถในการอิจฉาน้อยลง ดังความว่า

หากลองเข้าไปในโซเชียลหรือบล็อกส่วนตัว เราอาจเห็นคำคมที่เขียนว่า “ถ้าฉลาดคือคนแพ้!” ปรากฏอยู่บ่อยครั้ง คำคมนี้มีความหมายโดยนัยว่า “ฉันยอมรับสิ่งที่เธอทำสำเร็จ แม้ว่าผลสำเร็จนั้นจะไม่เหมือนสิ่งที่ฉันคิดไว้แต่ฉันไม่รู้สึกริอิจฉาเธอหรอก” เพราะเธอคือเธอ และฉันคือฉัน

(หน้า 55)

ผู้เขียนอธิบายความหมายของคำว่าความอิจฉาและความริษยา เพื่อให้เห็นว่าความหมายของสองคำนี้แตกต่างกันและคนมักจะเข้าใจความหมายผิด ดังความว่า

ความแตกต่างระหว่างความอิจฉาและริษยาอยู่ตรงที่ ความริษยาคือการไม่ยอมเห็นผู้อื่นได้ดีกว่า แต่ความอิจฉาอาจเป็นการเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าแล้วรู้สึกไม่พอใจ ต้องการอยากได้บ้าง แต่ก็ยอมรับความจริง การไม่ยอมรับความสำเร็จของผู้อื่น เช่น เมื่อเห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จก็คิดค้านในใจว่า "มีพ่อแม่ก็ต้องได้ดีอยู่แล้ว" หรือ "ใช้แผนสกปรกละสิ" สิ่งเหล่านี้เราเรียกว่าความริษยา มีสภาพจิตเกาฬีบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า "เห็นอาชีพที่ตนแล้วปวดท้อง" สภาพจิตนี้สอนเรื่องความริษยา เพราะ "มนุษย์สามารถทนหิวได้ แต่ไม่สามารถทนปวดท้องได้"

(หน้า 56)

บทที่ 13 ใครคนหนึ่งคือทะเลกว้างสำหรับคุณ ผู้เขียนอธิบายคำว่ากิ๊ก เพื่อให้เห็นว่าปัจจุบันคนหนุ่มสาวมีความสัมพันธ์แบบนี้มากขึ้น ดังความว่า

"กิ๊ก" เป็นศัพท์ที่ใช้หมู่วัยรุ่น มีความหมายว่า เพื่อนเพศตรงข้ามที่ไม่ได้คบกันจริง ๆ แต่สนิทเหมือนคบกันจริง ๆ เป็นการหวานแสนหึงเพศตรงข้ามที่อยู่รอบ ๆ

(หน้า 77)

บทที่ 20 จดหมายถึงคุณ - หลังจากเลิกกรา ผู้เขียนอธิบายความหมายของฟินิลเอทิลเอมีน เพื่อให้สาเหตุของความเจ็บปวดหลังจากการเลิกกรากับคนรัก ดังความว่า

ฟินิลเอทิลเอมีน (phenylethylamine) เป็นฮอว์โมนกระตุ้นชนิดหนึ่ง เมื่อเห็นคนที่ถูกใจร่างกายจะหลั่งฮอว์โมนชนิดนี้ออกมา ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น เกิดความรู้สึกตื่นเต้น สันนิษฐานกันว่ารักแรกพบเกิดขึ้นจากฮอว์โมนนี้ ฟินิลเอทิลเอมีนจะทำให้เกิดภาพลวงตา เหมือนร่างกายถูกกระตุ้นด้วยสารแอมเฟตามีนที่เป็นส่วนประกอบหลักในยาบ้า คนที่ตกหลุมรักเพราะถูกกระตุ้นด้วยฮอว์โมนนี้จึงไม่รู้สึมหิวแม้จะไม่ได้กินอะไรเลย

(หน้า 110-111)

บทที่ 29 วิธีใช้ “คาร์เพ เดียม” ผู้เขียนอธิบายความหมายของคำว่า คาร์เพ เดียม เพื่อนำมาตีความหมายตามความเข้าใจของเขาใหม่อีกครั้ง ดังความว่า

คำว่า "คาร์เพ เดียม" เป็นภาษาละติน มีความหมายว่า "จงฉกฉวยวันนี้ไว้" (Seize the day) ปรากฏอยู่ในบทกวีของฮอเรซ กวีชาวโรมัน และในบทสนทนาของคุณครูตีตองในภาพยนตร์เรื่อง เดธโพอเอทส์โซไซตี้ (Dead Poets Society) ในบทกวีของฮอเรซมีความหมายว่า "เวลาคือสิ่งที่สูญเปล่า" แต่ในภาพยนตร์ตีแทนความหมายว่า "อย่าใช้ชีวิตอย่างคนธรรมดา" ส่วนคนทั่วไปใช้ในความหมายว่า "จงสนุกกับปัจจุบัน"

(หน้า 165)

บทที่ 35 “จุดบอด” ของเด็กแอลฟา ผู้เขียนอธิบายลักษณะนิสัยของแอลฟาเกิร์ลและแอลฟาบอย เพื่อให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้มีลักษณะนิสัยอย่างไรและส่งผลเสียอย่างไรเมื่อเข้าสังคม ดังความว่า

เด็กพวกนี้ถูกเรียกว่า แอลฟาเกิร์ล (alpha girl) และแอลฟาบอย (alpha boy) เป็นเด็กที่เรียนเก่ง มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นผู้นำสูง ถ้าได้คุยกับพ่อแม่ของพวกเขาจะรู้สึกว่าคุณทำตนเองก็น่าเคารพและน่าชื่นชมไม่แพ้กัน

(หน้า 198)

บทที่ 39 มหาวิทยาลัยคืออะไรสำหรับเรา ผู้เขียนอธิบายความหมายของคำว่าแทฮัก (大學) เพื่อให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงของมหาวิทยาลัย ดังความว่า

คำว่า แทฮัก (大學) เป็นคำที่ใช้เรียกมหาวิทยาลัยในสมัยโคกูรยอและสมัยจินโบราณ แต่ถ้าเปรียบเทียบกับการศึกษาในปัจจุบัน น่าจะตรงกับ “องค์กรการศึกษาชั้นมัธยมปลาย” มากกว่า มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของประเทศเกาหลีในปัจจุบันได้รับแม่แบบมาจากประเทศในแถบยุโรป ในช่วงต้นศตวรรษที่ 13 อาทิเช่น โบโลญญา ปารีส ออกฟอร์ด ฯลฯ

มหาวิทยาลัยค่อย ๆ ถูกเปลี่ยนเป็นสถานที่สอนปัญญาชนและศึกษาปรัชญา ที่มีประวัติศาสตร์มีหน้าที่ในเชิงสังคม ไม่ใช่องค์กรที่เหมือนกับสถาบันกวดวิชา มหาวิทยาลัยเขียนด้วยตัวอักษรจีนว่า 大學 (แทฮัก) มีความหมายว่า “สถานที่รับการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่” ไม่ใช่สถานที่ที่เรียนรู้เท่านั้น แต่ต้องรับการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ ผมคิดว่าคนหนุ่มสาวควรมีสมาธิเมื่อเรียนอยู่ในรั้ว “มหาวิทยาลัย”

นั่นคือ ความรู้ที่ยิ่งใหญ่ ความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ และความฝันที่ยิ่งใหญ่

(หน้า 219-220)

5. การตั้งคำถาม

การตั้งคำถามคือการถามเพื่อให้ผู้อ่านคิดตาม ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการตั้งคำถามทั้งหมด 3 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 30 เสียงสัมผัสของชีวิตคืออะไร ผู้เขียนตั้งถามเกี่ยวกับการตั้งกฎเกณฑ์ให้ตัวเอง เพื่อให้ผู้อ่านคิดตามว่ามีระเบียบข้อบังคับให้กับตัวเองหรือไม่ ดังความว่า

คุณมีข้อบังคับให้ตัวเองทำตามหรือเปล่า

ในชีวิตของคุณมีจังหวะและกฎเกณฑ์บ้างไหม

เสียงสัมผัสในชีวิตของคุณคืออะไร

(หน้า 170)

บทที่ 32 จดหมายถึงคุณ - แต่เธอ เด็กขี้อายทั้งหลาย ผู้เขียนถามความรู้สึกของผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านคิดถึงความรู้สึกของตัวเอง ดังความว่า

เป็นอย่างไรบ้าง เหนื่อยมากไหม

ขอโทษที่ต้องถามแบบนี้ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่านักศึกษาที่เตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่อีกครั้ง ต้องลำบากมากอยู่แล้ว...

(หน้า 175)

บทที่ 39 มหาวิทยาลัยคืออะไรสำหรับเรา ผู้เขียนตั้งถามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้อ่านคิดตามว่ามหาวิทยาลัยคืออะไรสำหรับตัวเอง ดังความว่า

มหาวิทยาลัยคือสถานที่ที่เราอมทุกข์ช่วงเวลาเยาว์วัย ตั้งแต่ชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลาย (ประเทศเกาหลีคงตั้งแต่เกิด) เพื่อเข้าเรียนต่อให้ได้

ผมมีคำถามหนึ่งอยากถามคุณ

มหาวิทยาลัยคืออะไร

(หน้า 219)

แล้วทำไมคุณถึงฝันว่าจะเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยล่ะ เป็นเพราะมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเติมความสามารถเพื่อหางานใช้หรือเปล่า หรือตั้งใจจะนำปริญญาบัตรที่เขียนว่า “จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย...” มาเพิ่มคุณค่าให้ตัวเอง เหมือนผลส้มที่ติดผลจากที่ไหน ทำไม่ไม่เชื่อมั่นพลังมหาศาลที่ซ่อนอยู่ในตัวคุณ ทำไมเอาแต่คิดถึงผลกำไรเล็กน้อยที่อยู่เบื้องหน้า

ขอถามอีกครั้ง

มหาวิทยาลัยคืออะไรสำหรับคุณ

(หน้า 224)

6. การแทรกประสบการณ์ตรง

การแทรกประสบการณ์ตรงคือการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ผู้เขียนได้เผชิญด้วยตัวเอง เพื่อยกตัวอย่างเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจน ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการแทรกประสบการณ์ตรงทั้งหมด 16 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 2 จงไล่ตามความปรารถนาของคุณไป ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่เขาสังเกตได้หลังจากทำงานเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เพื่อให้เห็นว่านักศึกษามักจะเลือกคณะและวิชาเอกตามความนิยมไม่ใช่เพราะความชอบของตัวเอง ดังความว่า

หลังจากทำงานเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เท่าที่ผมสังเกตเห็นการเลือกคณะและวิชาเอกของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับความนิยมในขณะนั้น หากช่วงไหนมีละครดั่งที่ตัวเอกเป็นนักบิน คณะที่เกี่ยวข้องกับการบินจะได้รับความนิยมจากนักเรียนอย่างท่วมท้น หรือช่วงไหนที่ละครฮิตมีตัวเอกทำร้านเบเกอรี่ นักเรียนส่วนใหญ่ก็จะแห่ไปเรียนคณะคหกรรมศาสตร์เหมือนกันหมด จริงอยู่ว่าคณะเหล่านี้เป็นคณะที่ดี แต่การเลือกอาชีพที่ต้องทำไปตลอดทั้งชีวิตเพียงเพราะอิทธิพลของโทรทัศน์ ชีวิตของเราก็ไม่ต่างไปจากฝั่งตัวหนึ่งในฝูงที่ต้องบินไปหาน้ำหวานพร้อมกับฝูงตัวอื่น ๆ

(หน้า 12)

บทที่ 6 ตัวฉันและบททดสอบ อย่าเร่งรีบดำเนินชีวิตไปเพื่อความมั่นคง ผู้เขียนกล่าวถึงความสามารถของลูกศิษย์ของเขา เพื่อให้เห็นว่าลูกศิษย์ของเขามีความสามารถแต่มักจะเลือกทำตามกระแสสังคมก่อนที่จะไตร่ตรองความต้องการของตัวเองให้ดีกว่านี้ ดังความว่า

ตลอดระยะเวลาที่ผมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผมได้พบเจอนักเรียนมากมายซึ่งยังไม่แน่ใจในอนาคตของตัวเอง แต่ผมรู้ว่าพวกเขามีความสามารถพิเศษซ่อนอยู่ ถ้าหากพวกเขาได้ค้นพบแนวทางชีวิตได้ทำงาน หรือทำธุรกิจ จากความสามารถนี้จะต้องประสบความสำเร็จอย่างสูงแน่นอน แต่น่าเสียดายที่นักเรียนในกลุ่มนี้มากกว่าครึ่งหนึ่ง เมื่อเรียนถึงชั้นปีที่ 3 หรือปีที่ 4 จะเริ่มเรียนทฤษฎีเพื่อเตรียมสอบเข้าเรียนระดับปริญญาโท นับเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ทั้งระดับส่วนตัวและระดับประเทศชาติ ผมจึงเขียนบทนี้ขึ้นเพราะต้องการเตือนสตินักศึกษาในกลุ่มนี้โดยเฉพาะ ก่อนคิดจะสอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเตรียมสอบใด ๆ ผมอยากให้คุณเปิดใจลองอ่านบทนี้ดู

(หน้า 36)

บทที่ 7 อย่าเพิ่งบริหารเงินตอนนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการบริหารจัดการเงินของเขา เพื่อให้เห็นว่าการบริหารจัดการเงินและการลงทุนทำให้มีความสุขในการทำงานหายไป ดังความว่า

ผมเริ่มอาชีพแรกในวัย 35 ปี ก่อนหน้านั้นจึงยังไม่สามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างเต็มที่ ภายหลังเพราะเงินเดือนที่ได้รับค่อนข้างน้อย จึงไม่ได้บริหารจัดการเงินเช่นเดิม แต่เนื่องจากวิชาที่ผมสอนเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์และรสนิยมของผู้บริโภค ก่อนหน้านี้นี้ไม่นานผมจึงต้องนำเงินที่พอมิไปบริหารจัดการ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่จะต้องสอนให้กระจ่างขึ้น

(หน้า 46)

บทที่ 11 ความทุกข์คือพลังของฉัน ผู้เขียนกล่าวถึงการสูญเสียคนที่รัก เพื่อให้เห็นว่าการสูญเสียครั้งนั้นของเขาเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เขาได้เรียนรู้อะไรหลายอย่าง ดังความว่า

ผมทวนนึกถึงตัวเองในปี ค.ศ. 1987
ขณะนั้นผมอายุ 25 ปี น่าจะเป็นเดือนมิถุนายน คุณพ่อที่สุขภาพแข็งแรงมาก จู่ ๆ ก็เกิดอาการวิงเวียนศีรษะ จนต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล จากนั้นไม่นานคุณย่าที่อยู่ต่างจังหวัดได้เสียชีวิตลง ผมที่เพิ่งเข้าเรียนปริญญาโทชั้นปีหนึ่งจึงต้องไปเป็นเจ้าภาพงานศพแทนคุณพ่อที่กำลังป่วย
เดือนธันวาคมในปีนั้น ผมได้รับแจ้งจากคุณหมอบอกว่า อาการโรคมะเร็งปอดขั้นสุดท้ายของคุณพ่อไม่สามารถรักษาให้หายได้แล้ว เป็นเหตุการณ์ที่ผมไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลย ต่อมาไม่นานผมได้รับแจ้งว่าคุณปู่เสียชีวิตลงแล้ว ผมต้องกลับไปเป็นเจ้าภาพงานศพอีกครั้ง และเดือนพฤษภาคมในปีถัดมา ผมต้องเป็นเจ้าภาพงานศพของคุณพ่อตัวเองอีกครั้ง

(หน้า 66-67)

บทที่ 12 พี่นโมลิกเท่าที่คิด ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่เขาได้พบเมื่อไปห้องสมุดแถวบ้าน เพื่อให้เห็นว่ามีคนมากมายที่ยึดติดอยู่กับความฝันของตัวเองและก็มีบางคนที่ยอมปล่อยมือจากความฝันของตัวเอง ดังความว่า

ผมได้ชิมรายการสอบเนติบัณฑิตไม่ผ่านในปีแรกตามที่คาดไว้ ขณะที่เริ่มมีใจอยากเอาชนะข้อสอบอีกครั้ง ผมก็รีบชวนเพื่อนไปหอสมุดใกล้ ๆ บ้าน ซึ่งน่าตกใจมาก เพราะมีรุ่นพี่หลายคนที่สอบตกครั้งแล้วครั้งเล่านานกว่า 10 ปี กำลังอ่านหนังสือเตรียมสอบใหม่อย่างขะมักเขม้น ดูเหมือนว่าหอสมุดแห่งนี้เป็นศูนย์รวม “นักเรียนเตรียมสอบเข้าทำงาน” ผู้นำเวทนาไว้ด้วยกัน คนส่วนใหญ่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ เคยสอบได้ที่ 1 หลายครั้ง แต่กลับต้องมาเตรียมสอบเข้าทำงานนานเกินกว่า 10 ปี

(หน้า 73)

บทที่ 16 สมุดตรวจข้อผิดของชีวิต ผู้เขียนกล่าวถึงการเริ่มบันทึกข้อผิดพลาดของเขา เพื่อให้เห็นว่าเขาได้บันทึกข้อผิดพลาดต่าง ๆ เพื่อย้ำเตือนไม่ให้ตัวเองทำผิดซ้ำอีกครั้ง ดังความว่า

และแล้ววันหนึ่งผมก็เริ่มเขียนสมุดตรวจข้อผิดของตัวเองขึ้นบ้าง ผมจะจดบันทึกความผิดที่คิดว่าไม่สมควรทำเหมือนที่จดในสมุดบันทึก เขียนกำกับไว้เป็นข้อ ๆ ถึงแม้จะเขียนเพียงแค่นี้ถึงสองครั้งต่อเดือน แต่สิ่งที่ตัวเองทำผิดพลาดก็เกิดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ พอได้มาเปิดอ่านดู ผมรู้สึกละอายใจเหลือเกิน ทำไมตัวเองถึงทำผิดในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ สิ่งที่น่าละอายใจยิ่งกว่าคือ ผมเขียนสมุดตรวจข้อผิดเพื่อย้ำเตือนว่า "อย่าลืมความเจ็บปวดในความผิดนั้น" แต่พอใช้ชีวิตจริง ๆ กลับลืมข้อความเหล่านั้นไปทั้งหมด ทั้งที่จริงตัวผมเองไม่ใช่คนขี้ลืมนี้มา ทำไมถึงลืมง่ายจัง

(หน้า 93)

บทที่ 19 จดหมายถึงผม – ความฝันที่ลुकโชติช่วง ผู้เขียนกล่าวถึงเหตุการณ์เมื่อเขาพบว่าทำตามความฝันไม่สำเร็จ เพื่อให้เห็นว่าเขาทุกข์ทรมานใจแค่ไหนที่ไม่สามารถทำตามความฝันนั้นได้ แต่เขาก็ไม่ได้ลืมความฝันแสนทรมานเหล่านั้น ดังความว่า

ฤดูร้อนปี ค.ศ. 1996 ผมเรียนจบระดับปริญญาเอกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและได้เดินทางกลับประเทศเกาหลี ตอนนั้นผมหวังไว้ตลอดว่า จะกลับมาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ผมเคยเรียน แต่ผมไม่ผ่านการคัดเลือก ผมรู้สึกท้อใจมากถึงขนาดอยากตายไปเลย ทว่าหลังจากนั้นหนึ่งปี ผมได้เป็นอาจารย์ภาควิชาการบริโภคนิยมที่มหาวิทยาลัยโซล ผมจึงเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อไม่ให้ลืมวันที่แสนทรมานเหล่านั้น

(หน้า 105)

บทที่ 21 การล้มเลิกภายในสามวันเป็นเรื่องปกติ เพราะรูปแบบการใช้ชีวิตไม่ใช่การตัดสินใจที่แน่นอนแต่เป็นการฝึกหัด ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์การฝึกทหารของเขา เพื่อให้เห็นว่า การลงมือทำตามเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จได้ ดังความว่า

...ในขณะที่เรียนระดับปริญญาโท ผมสอบเทียบการเกณฑ์ทหารสำหรับนักศึกษาปริญญาโทได้ จึงลดการฝึกทหารเหลือเพียง 4 เดือนเท่านั้น แต่ทว่าสิ่งที่ยากลำบากที่สุดในช่วงเวลานั้น ๆ ก็คือ การเดินสวนสนาม 200 กิโลเมตร

ในวันปฐมนิเทศ พวกเราต่างตกใจกับแผนการฝึกนี้มาก ระยะทาง 200 กิโลเมตรเชียวนะ! แล้วยังมีเครื่องแบบทหารเต็มยศหนักประมาณ 30 กิโลกรัมอีก ในช่วง 4 วัน 5 คืน เราต้องเข้าอบรมตอนกลางวัน ส่วนตอนกลางคืนก็เดินสวนสนาม ทหารเกณฑ์ที่รับการฝึกทั้งหมดเป็นนักศึกษาปริญญาโท ทุก

คนจึงมีอายุมากกว่า 26 ปี แถมตั้งแต่เรียนจบชั้นมัธยมปลายก็แทบไม่มีใครเลยที่กลับไปเตะฟุตบอลอีก ครั้ง แต่นี่คือการเดินสวนสนาม 200 กิโล!

(หน้า 119)

บทที่ 22 อย่าเล่นคนเดียว ผู้เขียนกล่าวถึงความสัมพันธ์ของนักศึกษาที่เขาได้พบ เพื่อให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนรอบข้างของวัยรุ่นในปัจจุบันค่อนข้างแย่ ดังความว่า

...จากประสบการณ์ที่ผมเป็นอาจารย์มานาน รู้สึกว่าปัจจุบันมีนักศึกษาที่มาเรียนคนเดียวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เวลาพักหรือเวลากินข้าวก็รู้สึกว่าการอยู่คนเดียวสบายใจกว่าอยู่กับเพื่อน ๆ สมัยก่อนเมื่อต้องทำงานกลุ่มก็อยากอยู่กลุ่มเดียวกันกับเพื่อนสนิท แต่ตอนนี้กลับกลายเป็นต้องขอร้องอาจารย์ว่า “ช่วยจัดกลุ่มให้หน่อย” นอกจากนี้ในรายงานกลุ่มก็ต้องเขียนอัตราส่วนการทำงาน ว่าใครทำงานมากน้อยต่างกันเท่าไร 10 เปอร์เซ็นต์, 40 เปอร์เซ็นต์, 50 เปอร์เซ็นต์ แบบมาด้วย เรายังเห็นภาพนักศึกษาเล่นเน็ตบู้กคนเดียวตามร้านกาแฟทั่วไป ดูเหมือนว่าสังคมสมัยนี้เปลี่ยนเป็นสังคมที่รัก “การอยู่คนเดียว” เสียแล้ว

(หน้า 125)

บทที่ 25 บทความเต็มพลังให้ชีวิต ผู้เขียนกล่าวถึงการฝึกเขียนบทความของเขา เพื่อให้เห็นว่าทักษะการเขียนไม่ได้มาจากพรสวรรค์เท่านั้น แต่เกิดขึ้นได้จากพรแสวงเช่นกัน การฝึกฝนเป็นประจำทำให้เก่งขึ้นได้ ดังความว่า

สมัยเป็นนักศึกษา ผมอยากลองเขียนบทความดู เพราะมีเพื่อนสาวคนหนึ่งแอบชอบอยู่ในสมัยนั้นยังไม่มีสื่อ เช่น มือถือหรืออีเมล จึงต้องสารภาพความในใจผ่านลายมือเท่านั้น แต่ว่านักศึกษาหญิงคนนั้นกลับไม่รู้สึกระท้อใจในจดหมายรักของผมเลย ผมจึงมีความมุ่งมั่นว่าจะต้องมี “ฝีมือในการเขียนจนสามารถเปิดใจอีกฝ่าย” ให้ได้ ยิ่งเห็นเธอไปคบกับผู้ชายคนอื่น ผมก็ยิ่งปรารถนาที่จะเขียนให้เก่งยิ่งขึ้นอีก

(หน้า 141)

ในภายหลัง เพื่อการเขียนบทความที่ดี ผมทุ่มเทอย่างหนัก เริ่มจากการจำบทกลอน ตอนนั้นระหว่างที่นั่งรถเมย์จากบ้านไปมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมง ผมจะจำบทกลอนที่เขียนไว้บนกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ผมสวดภาวนาให้มีมือการเขียนของกวีส่งผ่านถึงผม...ผมไม่เคยคิดอยากเป็นกวี และไม่เคยเขียนบทกลอนแม้แต่บทเดียว แต่อาจเป็นเพราะผมอ่านและซึมซับบทกลอนมากมาย บทความของผมจึงมีจังหวะจะโคน ได้รับคำชมจากผู้อ่านเสมอว่าอ่านง่าย

(หน้า 142)

บทที่ 28 อย่าอ้างว่ายุ่งจนไม่มีเวลา ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่เขาอยากจะทำแต่ไม่ได้ทำสักที เพื่อให้เห็นว่าหากอยากทำอะไรให้ลงมือทำเลย หากปล่อยผ่านไปเรื่อย ๆ อย่างไม่รู้ตัวคงไม่มีทางได้ทำ ดังความว่า

ในสมัยที่ผมเรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย เพราะต้องเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย จึงค่อนข้างยุ่งมาก ช่วงนั้นมีงานที่ผมอยากทำมากมาย แต่ต้องเลื่อนไปก่อน ถึงขนาดเขียนในสมุดบันทึกประจำวันว่า ถ้าสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้วจะอ่านหนังสือทุกแนว เล่นเปียโนอีกครั้ง ถ่ายรูป และทำไอ้โน้ไอ้นั้น

แต่พอเข้ามาวิทยาลัยจริง ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เคยคิดว่าจะทำ ทำยที่สุดแม้จะเรียนจบแล้วก็ยังไม่ได้ทำอยู่ดี จวบจนทุกวันนี้ผมกลายเป็นอาจารย์ก็ยิ่งเหมือนเดิม "ปิดเทอมนี้จะเริ่มแปลงานที่เลื่อนไว้" แต่พอถึงช่วงนั้นก็ไม่มีมือทำ จนเปิดเทอมในที่สุด

(หน้า 163)

บทที่ 31 ปาฏิหาริย์คือสิ่งที่สำเร็จได้ที่ละเล็กทีละน้อย ผู้เขียนกล่าวถึงการฝึกภาษาอังกฤษของเขา เพื่อให้เห็นว่าการฝึกฝนเพียงวันละหนึ่งชั่วโมงเป็นประจำทุกวันก็ทำให้เป้าหมายสำเร็จได้ ดังความว่า

ขณะเรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 มีหลายเรื่องที่ผมต้องจัดการ ตอนนั้นทั้งที่ยังไม่ได้เริ่มเตรียมสอบเนติบัณฑิตเลย แต่จู่ ๆ ก็คิดว่าจะต้องเก่งภาษาอังกฤษให้ได้ คณะนิติศาสตร์ในช่วงปี ค.ศ. 1980 เป็นคณะที่แทบไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเลย ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชากฎหมายที่กำลังจะเรียนจบอย่างผมจึงแย่เสียยิ่งกว่าเด็กมัธยมหก

ผมตั้งใจว่าจะต้องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษและอ่านนิตยสารภาษาอังกฤษรายสัปดาห์ทุกวัน วันละหนึ่งชั่วโมง ในช่วงหนึ่งปีนั้นไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทุกวันผมก็ยังฝึกฝนภาษาอังกฤษอย่างขะมักเขม้น จนในที่สุดภาษาอังกฤษของผมก็ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งต่อมาภาษาอังกฤษช่วยชีวิตผมไว้มากมาย

(หน้า 171)

บทที่ 33 จงพาชีวิตไปตามการตัดสินใจ ผู้เขียนกล่าวถึงนักศึกษาที่มาปรึกษาเขาเรื่องการเรียนต่อ เพื่อให้เห็นว่าให้เราทำตามสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่ต้องสนใจพ่อแม่สิ่งที่พวกเขาบงการ เพราะชีวิตเป็นของเราเอง ดังความว่า

ประมาณ 7-8 ปีก่อน เคยมีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาขอคำปรึกษาจากผม คุณพ่ออยากให้เขาเรียนต่อด้านกฎหมาย แต่เขาอยากทำงานด้านอื่นดูก่อน เขาไม่รู้ว่าควรทำอะไรดี ในฐานะอาจารย์ ผมไม่ลังเลใจเลยที่จะเลือกเข้าข้างนักเรียน ผมให้กำลังใจเขาว่าอย่าทอดทิ้งความฝันของตัวเอง หลายวันต่อมาคุณพ่อของนักศึกษาคคนนี้โทร.มาต่อว่าผมที่ภาค เขาตำหนิว่า ผมเป็นอาจารย์ประสาอะไรถึงให้คำแนะนำแบบนี้ ออกไป...มันอาจไม่ใช่การทะเลาะใหญ่โตแต่ผมรู้สึกแย่มาก ผมไม่ชอบพฤติกรรมของพ่อแม่ที่พยายามบงการอนาคตของลูกอย่างไม่เห็นเหตุผล

(หน้า 189)

บทที่ 34 “พรุ่งนี้” นำทางชีวิต “งานของฉัน” นำทางชีวิต ผู้เขียนกล่าวถึงเส้นทางชีวิตของเขา เพื่อให้เห็นว่าคนเราควรทำตามความฝัน แม้ว่าจะไม่สำเร็จแต่ก็อย่ายึดติดกับความฝันนั้นจนเกินไป ดังความว่า

ผมเรียนจบปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ อันที่จริงแล้วผมไม่ได้อยากเป็นทนายความหรือผู้พิพากษา แต่เพราะตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมหก คณะนิติศาสตร์เป็นคณะที่มีคะแนนสอบเข้าสูงสุด พ่อแม่และอาจารย์ที่ปรึกษาจึงแนะนำให้ผมเลือกเข้าคณะนี้ คนที่ได้คะแนนสูงแม้จะมีโอกาสเลือกคณะที่อยากเรียนได้ก่อน แต่เพราะรู้สึกเสียตายนคะแนนสอบที่อุตสาหะทำได้อันนี้จึงต้องเลือกมหาวิทยาลัยชื่อดังและคณะที่คนส่วนใหญ่อยากเข้าเรียน ผมคิดว่าตารางคะแนนไม่ได้มีไว้เพื่อตรวจสอบคณะที่อยากเรียน แต่ถูกใช้เพื่อตรวจสอบคณะที่ต้องเรียน

(หน้า 191-192)

บทที่ 36 มหาวิทยาลัยเป็นเส้นชัยหรือจุดออกตัว? ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่เขาได้พบระหว่างการเป็นครูผู้ช่วยอาจารย์ เพื่อให้เห็นว่าการจบจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงไม่ได้การันตีการประสบความสำเร็จในชีวิต ดังความว่า

ขณะเรียนปริญญาโท ผมรับหน้าที่เป็นครูผู้ช่วยอาจารย์ มีหน้าที่ประสานงานในหลักสูตร "นโยบายแห่งชาติ" ซึ่งเป็นหลักสูตรที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยโซล เปิดขึ้นสำหรับผู้บริหารโดยตรง หลักสูตรนี้จะคัดเลือกเฉพาะ "คนที่ประสบความสำเร็จ" เข้าเรียนต่อเท่านั้น ดังนั้นคนที่สอบคัดเลือกผ่านจึงมีแต่คนที่มีสถานภาพทางสังคมสูง อาทิเช่น สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการระดับสูง นายพลแห่งกองทัพ ประธานบริษัทลงทุน ผู้นำองค์กรระดับสูง ฯลฯ

เนื่องด้วยเป็นหลักสูตรที่รวมเฉพาะคนที่ "ประสบความสำเร็จ" ระดับชาติไว้ด้วยกันเท่านั้น อัตราการแข่งขันจึงค่อนข้างสูง ผมซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ช่วยที่รับผิดชอบดูแลเรื่องเอกสารรู้สึกตกใจมาก เพราะแทบไม่มีใครเลยที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในกลุ่ม SKY อย่างมหาวิทยาลัยโซล (S) มหาวิทยาลัยโตรยอ (K) มหาวิทยาลัยยอนเซ (Y) ในวินาทีนั้นคำพูดที่ว่า "ถ้าอยากประสบความสำเร็จต้องเรียนจบจากมหาวิทยาลัยดี ๆ เท่านั้น" ก้องดังไปมาในโสตประสาทของผม "ประวัติการศึกษา" ของพวกเขา นับเป็นเรื่องมหัศจรรย์มากสำหรับผม

(หน้า 204-205)

บทที่ 38 วัยยี่สิบมีสิ่งสำคัญมากกว่าเงิน ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์การสอนพิเศษของเขา เพื่อให้เห็นว่างานพิเศษที่เขาทำได้เงินมาง่ายและได้รับค่าตอบแทนมากมายทำให้เขาเกือบละทิ้งความฝัน ดังความว่า

...ในสมัยมัธยมปลายผมเคยเรียนพิเศษภาษาอังกฤษกับอาจารย์ที่สอนเก่งมาก แต่เนื่องด้วยอาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถสอนต่อไป เด็ก ๆ จึงมาหาผมซึ่งเป็นศิษย์เอกเพื่ออ้อนวอนให้ช่วยสอนแทน พร้อมให้ค่าตอบแทนที่สูงมาก ถ้าคำนวณเงินที่ผมเคยได้รับมาก่อนเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ผมเป็นนักศึกษาผู้มีรายได้สูงและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างสุขสบาย

(หน้า 215)

งานพิเศษที่ทำแล้วได้เงินมหาศาลเป็นความฝันของทุกคน ปัญหารุนแรงจะเกิดขึ้นทันทีหลังจากวันที่ได้ค่าตอบแทนมหาศาล เนื่องจากเราจะคิดโลก "รายได้ดีขนาดนี้ จะเปลี่ยนไปทำงานอื่นทำไม" สมัยที่ผมเรียนอยู่ประเทศสหรัฐฯ เป็นช่วงเวลาที่ต้องรับผิดชอบชีวิตตัวเอง ตอนนั้นผมตระหนักได้ว่า แค่มีเงินก็ทำให้ชีวิตสะดวกสบายแล้ว ถึงขนาดคิดบ่อย ๆ ว่า "กว่าจะได้ปริญญามาก็ลำบากยกเย็น จะได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยจริง ๆ หรือเปล่าก็ไม่รู้ เปิดโรงเรียนสอนพิเศษดีกว่า" ถ้าคิดถึงแต่เงิน ชีวิตก็คงดำเนินไปอีกแบบ

(หน้า 216-217)

7. การแทรกประสบการณ์อ้อม

การแทรกประสบการณ์อ้อมคือการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ผู้อื่นเป็นคนเผชิญกับเหตุการณ์นั้น ๆ แล้วผู้เขียนนำมายกตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจน ในสารคดีเล่มนี้พบการใช้กลวิธีการแทรกประสบการณ์อ้อมทั้งหมด 15 บท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บทที่ 1 นาฬิกาชีวิต: ตอนนี้ชีวิตของคุณก็โหมงแล้ว ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์ของรุ่นพี่หลังการเกษียณ เพื่อให้เห็นว่าชีวิตหลังเกษียณไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด ดังความว่า

เมื่อไม่นานมานี้มหาวิทยาลัยของผมได้จัดงานคืนสู่เหย้าขึ้น รุ่นพี่คนหนึ่งซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปี ได้เล่าให้ฟังว่า เขาเป็นอาจารย์มาตลอดทั้งชีวิต จู่ ๆ รัฐบาลก็ปรับแผนให้มีการเกษียณก่อนกำหนด เขาจึงต้องเกษียณทั้งที่ยังไม่ได้เตรียมตัว ในตอนแรกเขารู้สึกเกลียดช่วงอายุที่ว่างเปล่านี้นี้มาก แต่ตอนนี้กลับรู้สึกขอบคุณช่วงเวลานี้เป็นที่สุด เพราะเพิ่งรู้ว่าวัยเกษียณมีชีวิตใหม่ที่เปี่ยมไปด้วยความสุขซ่อนอยู่ด้วย เขาขอบคุณที่ได้พบเจอโลกใบนี้เร็วกว่าเดิมถึง 2 ปี

(หน้า 5-6)

บทที่ 2 จงไล่ตามความปรารถนาของคุณไป ผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาการเลือกงานของดอกเตอร์ A เพื่อให้เห็นว่าเมื่อเรามีความปรารถนาก็ควรเลือกทำตามความฝัน แม้จะไม่ว่างมันจะสำเร็จเมื่อไหร่ก็ตาม ดังความว่า

ไม่นานมานี้ผมได้พูดคุยกับดอกเตอร์ A ซึ่งเพิ่งเรียนจบระดับปริญญาเอกเมื่อหนึ่งปีก่อน และเข้าทำงานเป็นอาจารย์อัตราจ้างรายชั่วโมงให้แก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ขณะนั้นเขาได้รับเชิญให้เข้าทำงานที่สถาบันวิจัยของบริษัทชื่อดังแห่งหนึ่ง เงินเดือนที่ให้อีกว่าสูงพอสมควร แต่เนื่องจากเขามีความฝันที่จะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จึงลังเลว่าจะตัดสินใจอย่างไรดี

(หน้า 9)

บทที่ 3 ฤดูกาลที่ตัวคุณผลิบาน ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์ของอดีตประธานาธิบดี คิมแดจุง เพื่อให้เห็นว่าหากเร่งรีบประสบความสำเร็จ อาจไม่มีท่านในวันนี้ ดังความว่า

แม้ว่าอดีตประธานาธิบดีคิมแดจุงจะอายุเกิน 60 ปีแล้ว ก็ยังต้องอดทนต่อการกดขี่อย่างถึงที่สุด สมกับสมญานาม “ต้นสายน้ำผึ้ง” ท่านได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะที่ยังน้อยมาก เคยถูกตัดสินประหารชีวิตถึงสามครั้ง ชีวิตส่วนใหญ่ของท่านถูกสั่งกักบริเวณให้อยู่ในบ้านพัก หรือไม่ก็ถูกตัดสินให้จำคุก ถึงขนาดมีบุคคลหนึ่งที่ห้ามกล่าวถึงท่านออกสื่อ แต่ใครก็ตามที่ได้ยินชื่อท่านมักจะกล่าวสรรเสริญในฐานะบุคคลที่ได้รับรางวัลโนเบล แม้ว่าท่านจะได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเร็วกว่าใคร แต่ชีวิตวัยหนุ่มส่วนใหญ่ถูกคุมขัง ทว่าผลงานตลอดชีวิตของท่านโดดเด่นไม่เป็นสองรองใคร

(หน้า 19-20)

บทที่ 8 หยุดเดินแล้วหันหลังมองสักเล็กน้อย ผู้เขียนกล่าวถึงการตัดสินใจของคุณลุงคนหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่าการพยายามทำตามเป้าหมายโดยไม่สนวิธีการทำให้ความพยายามนั้นสูญเปล่า ดังความว่า

ในระหว่างที่เดินเล่น ผมเห็นคนกำลังตัดต้นไม้อยู่ เขาออกแรงเลื่อยอย่างมุ่งมั่น เหงื่อออกท่วมร่างกาย แต่ต้นไม้ก็ไม่ยอมล้มลงเสียที พอพิจารณาอย่างละเอียดถึงได้รู้ว่า ใบเลื่อยนั้นทื่อเกินไป ดังนั้นไม่ว่าจะพยายามเลื่อยอย่างไร ลำต้นของต้นไม้ก็ไม่ขาดออกจากกัน ผมจึงตะโกนบอกว่า “คุณลุงครับ! พักเช็ดเหงื่อสักหน่อยเถอะ ลับใบเลื่อยให้คม น่าจะตัดง่ายขึ้นครับ”

แต่คุณลุงกลับตะโกนตอบโดยไม่เงยหน้าขึ้นมองผมเลยว่า “ผมไม่อยากจะเสียเวลา รีบไปเถอะครับ วันนี้ผมต้องตัดต้นไม้ให้เสร็จ ไม่มีเวลาหยุดพักหรอก...ผมยุ่งอยู่นะ อย่าเพิ่งรบกวน ช่วยออกไปก่อนครับ” พร้อมกับก้มหน้าก้มตาออกแรงเลื่อยต้นไม้ต่อไป

(หน้า 49-50)

บทที่ 12 พื้นที่ลึกลับที่คิด ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์การนำเสนอผลงานของนักวาดการ์ตูน คุณคังฟูล เพื่อให้เห็นว่าหากเป้าหมายนั้นยากเกินกว่ากำลังของตัวเองก็อย่ากลัวที่จะปล่อยมือ อาจเจอหนทางที่ดีสำหรับเรามากกว่าก็ได้ ดังความว่า

เรื่องราวที่เกิดขึ้นจะไม่มีทางกลายเป็นประสบการณ์ธรรมดา ๆ ในชีวิตได้ คุณคังฟูล นักวาดการ์ตูนชื่อดังในอินเทอร์เน็ต ครั้งแรกเขาเคยถูกปฏิเสธผลงานจากนิตยสารการ์ตูนชื่อดัง ในสมัยนั้น นอกจากนิตยสารการ์ตูน ก็ไม่มีสื่อใดที่นักเขียนการ์ตูนจะสามารถแสดงผลงานของตัวเองได้ หลังจากล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า เขาก็ได้แสดงผลงานการ์ตูนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างท่วมท้น

(หน้า 75)

บทที่ 13 ใครคนหนึ่งคือทะเลกว้างสำหรับคุณ ผู้เขียนกล่าวถึงพฤติกรรมการให้หาคู่ที่ดีที่สุดของนักศึกษา A เพื่อให้เห็นว่าคบเพื่อเลือกไม่ได้ทำให้เราได้คู่ที่ดีที่สุด ดังความว่า

A เป็นนักศึกษาหญิงที่ผมรู้จัก เธอเป็นคนสวยและน่ารัก จึงมีผู้ชายมากมายตามจีบ เธอจะทำดีกับผู้ชายทุกคน ไปดูหนัง ดื่มชาด้วยกัน แม้กระทั่งฝ่ายตรงข้ามสารภาพรักกับเธอ เธอก็จะไม่ปฏิเสธตัดเยื่อใย ยังรักษาความสัมพันธ์ต่อไป ไม่ได้บอกอีกฝ่ายอย่างชัดเจนว่า “ไม่ชอบ เลิกคบกันเถอะ” แต่ในระหว่างนั้นก็ยังออกเดทกับผู้ชายคนอื่นด้วย และถึงแม้ว่าจะพบผู้ชายคนใหม่แล้ว ก็ยังทำแบบเดิมทุกประการ...

จนกระทั่ง 10 ปีผ่านไป ผู้ชายที่หลงรักเธอต่างเริ่มถอดใจ และทยอยตัดใจจากเธอไปจนเกือบหมด ถึงแม้ว่า A จะมีเสน่ห์มาก และมีผู้ชายห้อมล้อมมากแค่ไหน แต่จำนวนผู้ชาย “สมบูรณ์แบบ” ที่เข้ามาในชีวิต ก็เริ่มผกผันกับอายุของเธอที่เพิ่มขึ้น เมื่อถึงวัยที่ต้องเลือกใครสักคนเป็นคู่ชีวิต เธอจึงตอบตกลงกับผู้ชายที่คิดว่าดีที่สุดแล้วในเวลานั้น แต่ทว่า A ที่อายุสามสิบปลาย ๆ กลับต้องหย่าและอยู่คนเดียว ตามที่ผมได้ยิน ตอนนี้เธอกำลังมองหาคนที่ดีกว่าอีกครั้ง

(หน้า 78-79)

บทที่ 14 ไม่จำเป็นต้องรัก 2.0 ผู้เขียนกล่าวถึงความสัมพันธ์ของคู่รัก C เพื่อให้เห็นว่าเมื่อคนเราเลิกรักกันมักจะเกิดความเจ็บปวดขึ้นเสมอ ดังความว่า

C และ C คู่รักผู้โด่งดัง ทั้งคู่มักจะจับมือขณะเรียนหนังสือเสมอ ผมไม่ได้คิดจะขัดขวางความรักของพวกเขา แต่การได้เห็นพฤติกรรมแสนหวานแบบนั้นในห้องเรียนมันทำให้ทั้งคู่สุขสุดตายิ่งขึ้น

แต่ทว่าหลังจากนั้นในคาบเรียนของผมนั้นก็มีที่นั่งหนึ่งว่างเปล่าครั้งแล้วครั้งเล่า มันคือที่นั่งของหนุ่ม C ถ้าเขาไม่เข้าเรียนต่อเนื่องแบบนี้ ก็จะไม่สามารถเข้าสอบได้ และเพราะไม่ได้ถอนวิชานี้ตั้งแต่แรก เขาจึงได้เกรด F

เท่าที่ผมทราบคือ ทั้งสองเลิกรักกันแล้ว หนุ่ม C คงจะเสียใจมาก เพราะที่ผ่านมาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันในมหาวิทยาลัยเกือบตลอดเวลา แต่พอเลิกกันแล้วก็คงรู้สึกลำบากใจหากต้องทนเห็นหน้ากันในคาบเรียน

(หน้า 85)

บทที่ 15 ปฏิวัติจากภายใน: เรื่องราวของฟรีดา คาร์ห์โล ผู้เขียนกล่าวถึงประสบการณ์ชีวิตของฟรีดา คาร์ห์โล เพื่อให้เห็นว่าเธอต้องเผชิญความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่ยังคงผ่านมันมาได้ ดังความว่า

ฟรีดาต้องทนอยู่กับโครงเหล็กที่ช่วยประคองร่างกายตลอดทั้งชีวิต (สามารถเห็นภาพนั้นได้ชัดเจนผ่านภาพวาดของเธอ) ในสมัยเด็กเธอป่วยเป็นโรคโปลิโอ ทำให้ขาข้างหนึ่งลีบแบนกว่าปกติ เมื่ออายุสิบแปดเธอประสบอุบัติเหตุ ได้รับบาดเจ็บสาหัสที่กระดูกเชิงกรานและมดลูก หลังจากนั้นเธอต้องทนเจ็บปวดร่างกายท่อนล่างไปตลอดชีวิต ต้องเข้ารับการผ่าตัดครั้งแล้วครั้งเล่า ทำยี่สิบสี่เธอต้องใช้ชีวิตส่วนใหญ่บนรถเข็นและเตียงนอน

แต่ความทรมานทางร่างกายเทียบไม่ได้เลยกับความเจ็บปวดที่ต้องทนอยู่กับสามี เมื่ออายุยี่สิบสอง ฟรีดาแต่งงานกับดิเอโก ริเวรา ผู้มีอายุมากกว่าเธอถึง 21 ปี ดิเอโกเป็นหนุ่มเจ้าชู้ผู้มีประวัติการแต่งงานมาแล้วถึงสองครั้ง ฟรีดาจับได้ว่าดิเอโกมีความสัมพันธ์ฉันทูสาวกับน้องสาวแท้ ๆ ของเธอเอง ฟรีดาเรียกการแต่งงานกับดิเอโกว่า “อุบัติเหตุครั้งที่สองของชีวิต”

(หน้า 88-89)

บทที่ 23 จงตามหาอาจารย์ของคุณ ผู้เขียนกล่าวถึงนักศึกษาที่ได้รับใบเตือนเรื่องเกรดเฉลี่ยที่ต่ำ ต่อเนื่องจนถูกไล่ออก เพื่อให้เห็นความสำคัญของการพบอาจารย์ ดังความว่า

ผมเคยได้ยินเรื่องของเด็กคนหนึ่งที่ได้รับใบเตือนเรื่องเกรดเฉลี่ยที่ต่ำต่อเนื่อง จนในที่สุดก็โดนไล่ออกจากมหาวิทยาลัย ปกติแล้วเด็กที่ถูกเตือนเรื่องเกรดเฉลี่ยจะต้องเข้ารับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แต่เพราะอาจารย์ยุ่งมาก ครั้งแรกที่นักศึกษาคนนี้ได้รับใบเตือนเรื่องเกรดเฉลี่ย เขาได้เห็นเพียงแค่ตราประทับของอาจารย์บนเอกสาร ครั้งที่สองเมื่อได้รับใบเตือน อาจารย์ที่ปรึกษาของเขากำลังทำวิจัยอยู่ที่ต่างประเทศ จึงต้องปรึกษากับอาจารย์ท่านอื่น ซึ่งไม่ได้ช่วยอะไรมากนัก

เมื่อได้รับการเตือนครบทั้งสามครั้ง เขาก็ถูกไล่ออกในที่สุด ตอนนั้นเองถึงได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาจริง ๆ เขาน้ำตาไหลพร้อมกับบอกว่า “ตั้งแต่เข้ามามหาวิทยาลัยมา นี่เป็นครั้งแรกที่ได้คุยกับอาจารย์ขนาดนี้”...

(หน้า 132)

บทที่ 25 บทความเต็มพลังให้ชีวิต ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องราวของฮันปียา ผู้เป็นที่เคารพในหมู่วัยรุ่น เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเขียน ดังความว่า

...ฮันปียา ผู้เป็นที่เคารพในหมู่วัยรุ่น ปัจจุบันเธอทำงานในองค์กร The Central Emergency Response Fund (CERF) เมื่ออายุ 35 ปี เธอลาออกจากงานที่กำลังรุ่งเรืองและออกเดินทางเป็นระยะเวลา 7 ปี เธอไม่ได้เดินทางโดยเครื่องบิน แต่เดินทางภาคพื้นดินไปตามชนบท เธอได้พบกับชาวบ้านและพยายามที่จะเข้าใจวัฒนธรรมของพวกเขา เธอเป็นนักเดินทางที่ยอดเยี่ยม แต่ถ้าเรื่องราวมีเพียงเท่านั้น เธอก็ยังคงเป็นแค่นักท่องเที่ยวธรรมดาคนหนึ่ง

ฮันปียาถ่ายทอดการเดินทางของเธอผ่านตัวอักษรจนได้ตีพิมพ์เป็นหนังสือ ถ้าได้ลองอ่านหนังสือเรื่อง *ล่องลอยไปตามสายลม: สำรวจโลกสามรอบครึ่ง* ของเธอ คุณจะรู้ว่าเธอเป็นผู้หญิงที่กล้าหาญมากเพียงใด หนังสือเล่มนี้กลายเป็นหนังสือขายดี ทำให้เธอได้รับเงินมากมายและมีชื่อเสียงโด่งดัง เธอจึงทำตามความฝันขั้นต่อไป คือการเข้าร่วมองค์กรการกุศลเพื่อช่วยเหลือคนยากไร้ เธอได้รับ “รางวัลผู้นำดีเด่น YWCA” และได้รับเลือกให้เป็น “100 คนผู้สร้างโลกสดใส” จากองค์กรสิ่งแวดล้อม

(หน้า 139-140)

บทที่ 26 จงอยากได้ความรู้หลากหลายที่อยู่รอบกาย ผู้เขียนกล่าวถึงเหตุผลในการประชุมที่ต่างประเทศของอาจารย์ท่านหนึ่ง เพื่อให้เห็นความสำคัญของความรู้ด้านต่าง ๆ ดังความว่า

ผมขอเล่าเรื่องหนึ่งให้คุณฟัง มีอาจารย์ท่านหนึ่งที่ผมรู้จัก ท่านสอนวิชาภาษาเกาหลีที่คณะศึกษาศาสตร์ ท่านต้องเดินทางไปประชุมต่างประเทศบ่อยครั้ง จึงเก่งภาษาอังกฤษมาก ตอนแรกผมไม่เข้าใจว่าการสอนภาษาเกาหลีทำไมถึงต้องเดินทางไปประชุมวิชาการที่ต่างประเทศ ท่านจึงอธิบายให้ฟังว่า สิ่งที่ท่านสอนในวิชาเอกคือ "สอนภาษาเกาหลีให้คนต่างชาติอย่างไรถึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด" เนื่องจากในปัจจุบันประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็วและมีกระแสความนิยมเกาหลีเผยแพร่ไปทั่วโลก จึงทำให้หลายประเทศสนใจภาษาเกาหลี และเริ่มเปิดวิชาเอกภาษาเกาหลีมากขึ้น ท่านเป็นผู้ก่อตั้งสมาคมภาษาเกาหลีในมหาวิทยาลัยต่างชาติ ผมคิดว่า ความสามารถทางด้านภาษาเกาหลีของท่าน เมื่อผสมกับความสามารถทางภาษาอังกฤษ จึงเกิดเป็นพลังยกกำลังสอง

(หน้า 147-148)

บทที่ 28 อย่าอ้างว่ายุ่งจนไม่มีเวลา ผู้เขียนกล่าวถึงประวัติของคุณหมอพักกยองซอล เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเวลาได้ดี ดังความว่า

คุณหมอพักกยองซอลเป็นศัลยแพทย์ผู้ได้รับสมญานามว่า "หมอบ้านนอก" ชีวิตในแต่ละวันของท่านยุ่งมาก ท่านต้องจัดรายการวิทยุ 2 ชั่วโมง ในช่วงเช้าของทุกวัน มีรายการประจำทางสถานีโทรทัศน์ทุกอาทิตย์ เป็นคอลัมน์นิสต์ประจำของหนังสือพิมพ์และนิตยสารรวมทั้งหมด 15 คอลัมน์ ต้องเดินทางไปบรรยายทั่วประเทศเฉลี่ยเดือนละ 30 ครั้ง วันเสาร์ต้องตรวจรักษาคนไข้ที่โรงพยาบาลอันดงซึ่งเป็นอาชีพหลัก เพราะเคยสัญญาไว้กับเพื่อนเก่า ทุกปีท่านจะเขียนหนังสือ 1-2 เล่ม ไม่ใช่หนังสือทั่ว ๆ ไป แต่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง ขึ้นอันดับเป็นหนังสือขายดีเกือบทุกเล่ม

(หน้า 155-156)

บทที่ 30 เสียงสัมผัสของชีวิตคืออะไร ผู้เขียนกล่าวถึงประวัติของเอมิเน็ม แร็ปเปอร์ชื่อดัง เพื่อให้เห็นว่าคนเราต้องมีกฎระเบียบในชีวิตเพื่อบังคับตัวเอง ดังความว่า

ภาพยนตร์เรื่อง 8 ไมล์ (8 Mile) เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากประวัติของเอมีเน็ม แร็ปเปอร์ชื่อดังชาวอเมริกัน เป็นเรื่องราวที่นำเสนอชีวิตช่วงวัยรุ่นที่ยากลำบากของเอมีเน็ม เขาต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ก่อนจะมีชื่อเสียงได้ดังเช่นทุกวันนี้ เอมีเน็มเติบโตในย่านคนจนของเมืองดีทรอยต์ ซึ่งเป็นแหล่งเสื่อมโทรมและอาชญากรรม เพราะความยากจนและสภาพโหดร้ายของสังคม ส่งผลให้เอมีเน็มกลายเป็นวัยรุ่นที่ไม่มีความหวังใด ๆ ในชีวิต ที่พึ่งทางใจเพียงหนึ่งเดียวของเขาคือการประกวดร้องเพลงแร็ปในคลับฮิปฮอป แต่เนื่องจากเอมีเน็มเป็นคนผิวขาว ทุกครั้งที่ขึ้นร้องเพลงแร็ปและเพลงฮิปฮอปซึ่งเป็นเพลงของคนผิวดำ จะถูกกีดกันและต่อต้านอย่างรุนแรง หลังจากที่เอมีเน็มชนะการประกวด ทุกคนจึงเริ่มยอมรับในความสามารถของเขา แม้ว่าเริ่มแรกจะเป็นแค่ "กวีทำยฮอย" แต่เพราะความสามารถที่หายที่สุดเอมีเน็มก็กลายเป็นราชาแร็ปเปอร์ชื่อก้องโลก

(หน้า 169)

บทที่ 36 มหาวิทยาลัยเป็นเส้นชัยหรือจุดออกตัว? ผู้เขียนกล่าวถึงเรื่องราวของกัปตันทีมฟุตบอลเกาหลี่ ฮอจองมู เพื่อให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ค้นหาความฝันของคนหนุ่มสาว ดังความว่า

สมัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย เขาเป็นคนไม่โดดเด่น สอบเข้ามหาวิทยาลัยมยองจีได้อย่างยากลำบาก ปี ค.ศ. 2000 ฮอจองมู ผู้จัดการทีมชาติเกาหลี่ให้เขาติดทีมชาติ คนรอบข้างต่างเย้ยหยันว่า “สงสัยเลือกมาเล่นหมากล้อมด้วย”

นี่คือเรื่องราวของพัคจีซอง "กัปตัน" ทีมฟุตบอลทีมชาติเกาหลี่ผู้มีความสามารถโดดเด่นในการเล่นฟุตบอล ใครหลายคนอาจเคยได้ยินเรื่องราวดังกล่าวมาบ้างแล้ว พัคจีซองได้ค้นพบตัวเองในมหาวิทยาลัยที่ต้องสอบเข้าอย่างยากลำบาก ที่นั่นทำให้ชีวิตของเขาพลิกผัน

(หน้า 202-203)

คุณค่าของสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด

สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด เป็นสารคดีประเภทความเรียงเสนอแง่คิดจากประสบการณ์ ที่มุ่งถ่ายทอดประสบการณ์อันมีคุณค่า ทั้งประสบการณ์ที่ดีและร้าย อีกทั้งยังให้แง่คิดในการดำเนินชีวิตแก่ผู้อ่าน จากการศึกษาพบว่าสารคดีเล่มนี้ให้คุณค่า 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ และด้านแง่คิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณค่าด้านความรู้

ความรู้ที่ปรากฏในสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมทางการศึกษา ด้านความเชื่อ และด้านสังคม ดังนี้

1.1 ความรู้ด้านค่านิยมทางการศึกษา ผู้เขียนให้ข้อมูลทั้งในอดีต เช่น เหตุการณ์ในบทที่ 33 จงพาศีวิต ไปตามการตัดสินใจ

บทที่ 33 จงพาศีวิตไปตามการตัดสินใจ ผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีในอดีตที่ส่งผลต่อความคิดทางด้านการศึกษาของคนรุ่นพ่อแม่ ดังความว่า

ในช่วงปี ค.ศ. 1960 ชาวเกาหลีมีรายได้ต่อคนไม่ถึง 80 ดอลลาร์ เศรษฐกิจในเวลานั้นแย่งกว่าในประเทศโซมาเลียและคองโก สมัยเด็ก ๆ ผมจำได้ว่า เพื่อต้อนรับการมาเยือนของประธานาธิบดีประเทศคาบอง โรยิมซังซุงที่อยู่บริเวณสถานีทางแค ต้องจ้างช่างชาวฟิลิปปินส์มาช่วยสร้าง เพราะขณะนั้นแรงงานชาวเกาหลียังสร้างตึก “ที่ทันสมัย” แบบนั้นไม่เป็น

แต่ทว่าตอนนี้รายได้ของชาวเกาหลีต่อคนสูงถึงสองหมื่นดอลลาร์ และเกาหลีกลายเป็นประเทศพัฒนาที่มีอัตราเศรษฐกิจเติบโตสูงเป็นอันดับที่ 11 ของโลก พวกเราสามารถสร้างตึกที่สร้างยากหรือสูงที่สุดในโลกได้อย่างง่ายดาย ความแตกต่างระหว่างยุคสมัยของคุณกับพ่อแม่เทียบกันไม่ได้เลยราวกับว่ามาจากคนละโลก โลกที่พ่อแม่คุณอยู่กับโลกที่คุณอยู่ต่างกันมาก สิ่งต่าง ๆ ที่พ่อแม่ถูกปลูกฝังมาจึงไม่สามารถใช้กำหนดอนาคตของคุณได้

(หน้า 189)

และให้ข้อมูลในปัจจุบัน เช่น เหตุการณ์ในบทที่ 26 จงอยากได้ความรู้หลากหลายที่อยู่รอบกาย

บทที่ 26 จงอยากได้ความรู้หลากหลายที่อยู่รอบกาย ผู้เขียนกล่าวถึงค่านิยมในการเลือกภาคหรือวิชาเอกของนักศึกษาในปัจจุบัน ดังความว่า

ในทุกเทอมจะมีนักศึกษาชั้นปีสองปีสามทำเรื่องย้ายภาควิชาหรือเปลี่ยนวิชาเอกอยู่บ่อยครั้ง นักศึกษามักอ้างว่า พวกเขาไม่ถนัดวิชาที่กำลังเรียนอยู่ แต่ต้องลองสัมผัสดูจะรู้ได้ทันทีว่า ปัญหาไม่ได้มาจากความถนัด แต่เหตุผลที่แท้จริงคือ อยากเปลี่ยนไปเรียนภาคที่ “มีชื่อเสียง” มากกว่า พวกเขาเชื่อกันว่าถ้าย้ายไปเรียนวิชาเอกที่ดังหน่อย พอเรียนจบน่าจะสมัครงานได้ง่ายขึ้น

(หน้า 149)

1.2 ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อ ผู้เขียนให้ข้อมูลความเชื่อของชาวเกาหลีในปัจจุบัน เช่น

บทที่ 18 แม้วันนี้ลำบากจนอยากตาย แต่อาจมีใครหลายคนปรารถนาอยากเป็นคุณ ผู้เขียนกล่าวถึงความเชื่อเรื่องการประสบความสำเร็จ ดังความว่า

ปัจจุบันนี้เราพูดถึงเรื่อง “ความสุข” กันมากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่น่าตกใจมาก เนื่องจากเกาหลีเป็นประเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็วจนไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะหาประเทศใดมาเทียบได้ คนในชาติต่างพากันมองไปข้างหน้า และวิ่งจนสุดกำลังเข้าหาความสำเร็จที่มากขึ้น อำนาจที่มากขึ้น เงินทองที่มากขึ้น จนทำให้ประเทศพัฒนาไม่หยุดยั้ง ทัดเทียมกับชาติต่าง ๆ ที่เจริญแล้ว ทุกคนเชื่อเหมือนกันว่า ถ้าประสบความสำเร็จแล้ว จะมีความสุขเพิ่มขึ้น ผู้คนต่างพากันพูดถึงเรื่องความสุข ถึงขนาดรายการโทรทัศน์ยังต้องประกาศว่า “พวกเราเรามีความสุขกันเถอะ!” เพื่อเผยแพร่ความสุข

(หน้า 101-102)

1.3 ความรู้ด้านสังคม ผู้เขียนให้ข้อมูลทั้งในอดีต เช่น เหตุการณ์ในบทที่ 23 จงตามหาอาจารย์ของคุณ

บทที่ 23 จงตามหาอาจารย์ของคุณ ผู้เขียนกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์มีความสนิทสนมกันมากกว่าปัจจุบัน ดังความว่า

ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากเรื่องราวในประวัติศาสตร์ในปี ค.ศ. 1980 นักศึกษาได้พร้อมใจกันลุกขึ้นประท้วงรัฐบาลเผด็จการทหาร นับเป็นเหตุการณ์การต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยของนักศึกษาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เราจึงกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยในทุกวันนี้เกิดขึ้นเพราะการต่อสู้ที่เด็ดเดี่ยวของนักศึกษา

เพื่อควบคุมความประพฤติของนักศึกษาในช่วงเวลานั้น รัฐบาลจึงสั่งให้ทุกมหาวิทยาลัยมีการให้ "คำแนะนำนักศึกษา" อย่างใกล้ชิด ฟังแล้วเหมือนจะดูดี แต่ที่จริงก็คือ ให้อาจารย์จับตามองลูกศิษย์ไม่ให้ไปร่วมชุมนุมก่อการ "ประท้วง" ทุกมหาวิทยาลัยจะมีหน่วยงานสำคัญเพื่อเก็บ "ข้อมูลนักศึกษา" โดยตรง ถ้ามีนักศึกษาของตัวเองไปเข้าร่วมชุมนุม อาจารย์จะต้องตามไปสอบถามถึงบ้าน แต่ท่านไม่ได้รู้สึกต่อต้าน มีแต่ความเห็นอกเห็นใจ ถ้าลูกศิษย์ถูกจับก็ต้องไปประกันตัวในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ทุกท่านจะพยายามปกป้องลูกศิษย์ของตนมากกว่าจะบังคับให้เลิกเข้าร่วมชุมนุม

(หน้า 129)

และให้ข้อมูลในปัจจุบัน เช่น เหตุการณ์ในบทที่ 22 อย่าเล่นคนเดียว

บทที่ 22 อย่าเล่นคนเดียว ผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะนิสัยของคนในปัจจุบันที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนห่างเหินกันมากขึ้น ดังความว่า

ปัจจุบันนี้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เปราะบางมากกว่าอดีต เพราะคนสมัยนี้มี “ความเป็นปัจเจกชน” สูง คนในสมัยผมพี่น้องจะต้องใช้ห้องนอนเดียวกัน มีทะเลาะมีกระทบกระทั่งกันบ้าง ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันตั้งแต่เด็ก ๆ แต่เด็กสมัยนี้เกือบ 50 เปอร์เซ็นต์เป็นลูกคนเดียว ถึงแม้จะมีพี่น้อง แต่ทุกคนก็มีห้องนอนส่วนตัว อีกทั้งการเล่นส่วนใหญ่เป็นเกมที่เล่นเพียงลำพังได้ ไม่เหมือนการเล่นสมัยก่อนที่จะต้องเล่นร่วมกันหลาย ๆ คน เช่น กระโดดยาง เล่นซ่อนหา ฯลฯ อีกทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น โทรศัพท์ MP3 เกมกวด PMP โน้ตบุ๊ก ฯลฯ เมื่อเข้ามหาวิทยาลัยเด็กส่วนใหญ่เลือกที่จะพักอยู่หอข้างนอกเพียงลำพังมากกว่าอยากอยู่หอพักในมหาวิทยาลัยร่วมกับ “รูมเมท”

(หน้า 123-124)

2. คุณค่าด้านแง่คิด

แง่คิดที่ปรากฏในสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ประกอบด้วยแง่คิด 3 ด้านได้แก่ ด้านความอดทนและความเพียรพยายาม ด้านการเรียนรู้ และด้านการคิดไตร่ตรอง ดังนี้

2.1 แง่คิดด้านความอดทนและความเพียรพยายาม ผู้เขียนให้แง่คิดในการอดทนรอความสำเร็จและการพยายามเพื่อทำตามเป้าหมายให้ลุล่วง เช่น

บทที่ 32 จดหมายถึงคุณ - เด็กขี้ขลาดทั้งหลาย ผู้เขียนกล่าวถึงการทดลองมาร์ชเมลโลว์ เพื่อให้เห็นว่า การรอคอยเป็นสิ่งสำคัญในการประสบความสำเร็จ

ผมขอเล่าเรื่องการทดลองมาร์ชเมลโลว์ให้ฟังสักหน่อย มาร์ชเมลโลว์เป็นขนมสีชาที่ทำมาจากน้ำตาล ใช้สอดไส้พายช็อกโกแลตและขนมต่าง ๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกานิยมนำมาปิ้งไฟก่อนรับประทาน เพราะเป็นขนมที่หวานมาก เด็ก ๆ อเมริกันจึงโปรดปราน "เป็นที่สุด" นักวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้ทำการทดลองโดยใช้มาร์ชเมลโลว์ที่ว่านี้ เขาได้แจกมาร์ชเมลโลว์แก่เด็ก ๆ พร้อมบอกว่า "จะกินตอนนี้ก็ได้นะ แต่ถ้ารออีก 15 นาที จะให้เพิ่มอีกหนึ่งชิ้น" เด็กบางคนไม่สามารถรอได้จึงรับประทานในทันที ส่วนเด็กที่อดทนรอ 15 นาที ก็ได้รับมาร์ชเมลโลว์เพิ่มอีกหนึ่งชิ้นตามคำสั่งสัญญา 15 ปีผ่านไป ลองเดาดูสิว่า ผลคะแนนสอบ (SAT) ของเด็กกลุ่มนี้...จะเป็นอย่างไร

จากคะแนนเต็ม 800 คะแนน เด็กในกลุ่มที่อดทนรอ 15 นาที จนได้รับมาร์ชเมลโลว์เพิ่มอีกหนึ่งชิ้น ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กอีกกลุ่มถึง 125 คะแนน น่าตกใจใช่ไหมล่ะครับ นี่คือผลลัพธ์ของการทดลองเรื่อง "การยับยั้งชั่งใจ" จากหนังสือเรื่อง วิธีคิดที่ทำให้ชีวิตคุณประสบความสำเร็จและแตกต่างจากคนอื่น

ผมคิดว่าคติที่ได้จากเรื่องมาร์ชเมลโลว์คือ

"ความสามารถในการข่มใจต่อปัจจุบันเพื่ออนาคต"

เป็นหลักสำคัญที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

(หน้า 177-178)

2.2 แง่คิดด้านการเรียนรู้ ผู้เขียนให้แง่คิดในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถของตัวเอง เช่น

บทที่ 7 อย่าเพิ่งบริหารเงินตอนนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงคนหนุ่มสาวในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการลงทุนและสะสมเงิน จึงให้คำแนะนำว่าสิ่งที่เราควรทำคือการลงทุนกับความสามารถของตัวเองเพื่อเพิ่มมูลค่าให้ตนเองก่อน ค่อยสะสมเงินในภายหลังก็ได้ ดังความว่า

คุณยังเด็กมาก อย่างเพิ่งลงทุนกับธุรกิจใด ๆ แต่ให้ลงทุนกับความฝันของคุณเอง หนึ่งเดือน หนึ่งความฝัน จงหา "งานที่ทำแล้วไม่ได้เงินเลยดู" จงลงทุนในความสามารถของคุณ เพื่อทำความฝันนั้นให้เป็นจริง

ถ้าความปรารถนาเป็นจริงแล้ว ค่อยจ่ายเงินทบต้นในบัญชีเงินที่วางไว้นานหลายปี เพราะนี่คือ "บัญชีเงินฝากประจำ" สำหรับวัยหนุ่มสาวที่แท้จริง

(หน้า 48)

2.3 แง่คิดด้านการคิดไตร่ตรอง ผู้เขียนให้แง่คิดในการคิดทบทวนตัวเองก่อนลงมือทำสิ่งต่าง ๆ เช่น **บทที่ 8 หยุดเดินแล้วหันหลังมองสักเล็กน้อย** ผู้เขียนกล่าวถึงคนส่วนใหญ่ที่เอาแต่ตั้งหน้าตั้งตาลงมือทำบางอย่างโดยไม่เคยหยุดคิดว่าตนเองทำไปเพื่ออะไร จึงให้คำแนะนำว่าคนเราต้องมีการทบทวนตัวเอง เพื่อจะได้ตระหนักรู้ว่าเป้าหมายคืออะไร และวิธีการถูกต้องหรือไม่ แล้วค่อยลงมือทำ ดังความว่า

ถ้าไม่มีเป้าหมายและไม่รู้วิธีเรียนที่เหมาะสมกับตัวเอง ก็จะเท่ากับว่า สูญเสียความพยายามและเวลาไปเปล่า ๆ ผมคิดว่าเป้าหมายที่ตัวเองต้องการ วิธีที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติที่จริงจัง ทั้งสามประการนี้จะทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ แต่คนส่วนใหญ่เอาแต่มุงมุ่นกับ “การปฏิบัติ” จนลืม “เป้าหมาย” และ “วิธี” เหมือนคนตัดต้นไม้ที่ล้มสังเกตว่าใบมีดที่ใช้เลื่อยบิ่นแล้ว

สิ่งนี้เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผลลัพธ์ในการปฏิบัติล้มเหลว ถ้าลองมองกลับไป หรือลองทบทวนกับตัวเองให้ดี เราอาจเพิ่งรู้ว่า กำลังพุงทะยานไปผิดเป้าหมาย และอาจกำลังพยายามด้วยวิธีที่ผิด ๆ อยู่ แล้วเราต้องทบทวนตัวเองอย่างไร

การทบทวนอาจมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ความคิด” คนส่วนใหญ่จึงคิดว่า แค่คิดให้รอบคอบก็เพียงพอแล้ว แต่อย่าลืมว่าความคิดและความกังวลใจไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จ สิ่งที่สำคัญคือประสบการณ์ นั่นคือต้องลงมือทำจริง ต้องอ่านหนังสือ ต้องพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต้องออกไปท่องเที่ยว

(หน้า 50-51)

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสารคดีเล่มนี้ในด้านเนื้อหา กลวิธีการเขียน และคุณค่า ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาที่ปรากฏในสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด นั้นเป็นประสบการณ์ตรง ประสบการณ์อ้อมของผู้เขียน และข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนกลั่นกรองจากประสบการณ์ชีวิตมาอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้คำแนะนำการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ แก่ผู้อ่านที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ต้องเผชิญความยากลำบากในการใช้ชีวิต โดยสามารถจัดกลุ่มเนื้อหาออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) การจัดการความคิดและความรู้สึก 2) การวางแผนชีวิต 3) การพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การบรรลุเป้าหมายชีวิต 5) การจัดการความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

ด้านกลวิธีการเขียนพบว่า สารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด มีกลวิธีการนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจ และชวนให้ผู้อ่านติดตาม ผู้เขียนมีกลวิธีการเสนอเรื่องทั้งหมด 7 วิธี ได้แก่ การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การกล่าวอ้าง การอธิบาย การตั้งคำถาม การแทรกประสบการณ์ตรง และการแทรกประสบการณ์ทางอ้อม ซึ่งกลวิธีที่ผู้เขียนเลือกใช้นั้นช่วยให้ผู้อ่านตีความและเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ชัดเจนมากขึ้น

คุณค่าที่ได้รับจากสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด มี 2 ด้าน ได้แก่ คุณค่าด้านความรู้ และคุณค่าด้านแง่คิด

คุณค่าด้านความรู้ที่ได้รับจากสารคดีเล่มนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจค่านิยมทางการศึกษา ความเชื่อ และลักษณะสังคมของประเทศเกาหลี ผู้อ่านสามารถนำเอาความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษา และเปิดโลกทัศน์ของตนเองให้กว้างขึ้น

ผู้เขียนยังมีการสอดแทรกแง่คิดสำคัญซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตทั้งในด้านความอดทนและความเพียรพยายาม ด้านการเรียนรู้ และด้านการคิดไตร่ตรอง ซึ่งแง่คิดต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและช่วยสร้างเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่าน

จากการศึกษาสารคดีแปลเกาหลีเรื่อง เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด พบว่ามีความโดดเด่นทั้งด้านเนื้อหา กลวิธีการเขียน และคุณค่า กล่าวคือ ด้านเนื้อหา มีความหลากหลายในด้านความรู้หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของชาวเกาหลี อีกทั้งข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่สอดแทรกเพื่อสะท้อนให้เห็นความเป็นจริง ทำให้ผู้อ่านติดตามและพิจารณาความต้องการของตนเอง แม้ว่าสารคดีจะเต็มไปด้วยความรู้และข้อเท็จ แต่ผู้อ่านยังสามารถตีความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจนจากกลวิธีการเขียน จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องที่หลากหลาย โดยเฉพาะการสอดแทรกประสบการณ์ตรงที่โดดเด่นมากที่สุด ทำให้ผู้อ่านได้รับประสบการณ์ผ่านการอ่านและเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแนะนำชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ยังพบคุณค่าด้านความรู้และแง่คิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- เกศราพร มากจันทร์. (2548). “การวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีน พระราชินีพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2546). “ประเภทและลักษณะงานเขียน.” ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาการเขียน สารคดี. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2557). การใช้ภาษาไทย. นครปฐม: พี.เพรส จำกัด.
- ชนัญญา พูนบำเพ็ญ. (2556). การวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติแปลจีนเรื่อง “ก๊อดมอร์นิ่งเหล่าซือ”. เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2556/literature/05530643.pdf>
- ชลอ รอดลอย. (2544). การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉานิศา ช่วยนุกุล. (2560). การศึกษาความเปรียบในสารคดีชีวประวัติเรื่อง ซูสีไทเฮา ของหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช. เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2560/langliterature/05570550.pdf>
- ธวัช ปุณโณทก. (2527). แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2548). การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2525). การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภาวรรณ พันธุ์จินดา. (2554). “การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปาทีพรรณ กสิกิจวิวัฒน์. (2555). การศึกษาวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง บันทึกน้ำตา 1 ลิตร. เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2555/liter/liter-2555-04.pdf>
- พิกุล รุ่งศรีกนก. (2554). “การวิเคราะห์สารคดีเยาวชน เรื่อง โสภโผไฟใบข้าวและลมแล้งเริงระบ่า.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รีนฤทัย สัจจพันธ์. (2522). วรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วชิราภรณ์ สุวรรณวางกูร. (2554). “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ. 2546-2552.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพมหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วณิชญา ชนะเสถียรพงษ์. (2557). การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของ *ไต้ตงจิ้น* ในสารคดี *อัตชีวประวัติเรื่อง “ไต้ตงจิ้น ลูกขอกทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต”*. เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2557/literature/05540571.pdf>
- ศิริลักษณ์ ศรีกล้า. (2554). “การวิเคราะห์ภาษาในงานเขียนสารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง “เกิดวังปารุสก์” พระนิพนธ์ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุสร. (2555). “การวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ. 2551.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ประวัติย่อของนักศึกษา

ชื่อ-สกุล

หทัยภัทร พงศ์บุญคุ้มลาภ

วัน เดือน ปีเกิด

10 พฤศจิกายน 2544

ประวัติการศึกษา

จบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม